

CETATEA-ca simbol al istoriei

Conceptul de "cetățenie" este, departe de a avea un sens unanim acceptat, înregistrând în timp multiple definiții. În general, se pune problema apartenenței la o comunitate, ceea ce presupune drepturi și obligații. În acest sens, cetățeanul este întotdeauna "co-cetățean", cineva care trăiește împreună cu ceilalți.

În Grecia antică "cetățeni", erau cei care aveau dreptul legal de a participa la afacerile statului. Nu toți locuitorii unui stat erau "cetățeni" (de exemplu sclavii și femeile erau simpli supuși). Dezbaterile filozofice ale epocii reflectă preocuparea pentru definirea "bunului cetățean și a vieții civice".

Poezia și muzica au marcat îndeaproape viața publică și privată a vechilor greci Iliada și Odiseea, atribuite legendarului Homer, echivalau cu un fel de "Biblie a grecilor", exaltând eroismul, virtuțile războinice, "viața cavalerască". Prin opera lui Homer s-a cimentat unitatea culturală a Gre-

ciei și s-au educat generații de tineri în spiritul vremii.

O cetate se definește nu atât prin teritoriul pe care îl ocupă, cât prin oamenii care o alcătuiesc. Granițele între state, când nu sunt fixate de cursul unui râu, rămân vagi și nesigure. Limba oficială nu spune niciodată **Praetorium**, ci întotdeauna Mehadia, meginți sau **cetatea meginților!**

O așezare clasică este "o comunitate de cetățeni de pe de-a-ntregul independentă, suverană peste cetățenii care o compun, cimentată de cultele religioase și condusă de legi". Într-adevăr, cetatea, în vreme ce membrii ei au conștiință că aparțin unei comunități etnice și culturale mai vaste, nu admite nicio legătură politică de subordonare față de alt stat.

Tocmai pentru a-și salva prețioasa lor autonomie, românii au respins atacurile barbare, invazia otomană, stăpânirea străină.

Cetatea Mehadiei este un scop în sine, un absolut care nu lasă niciunui din membrii săi prea multă libertate și care acaparează activitatea tuturor.

Religia face corp comun cu statul, căci legăturile care îi unesc pe toți cetățenii săi nu sunt numai politice și sociale, ci și religioase.

Putem constata cu toții că în ultima perioadă de timp asistăm cu toții la o reînviere spirituală a Mehadiei. Acestea sunt puse în evidență prin stradania și entuziasmul unor oameni de suflet, oameni ai cetății Mehadia, ai tuturor celor care s-au implicat în realizarea tuturor acțiunilor culturale.

Identitatea poporului nu cunoaște vârstă. Fluviul istoriei trece prin inima fiecăruia. Un istoric, câțiva profesori, un publicist, un primar inimos, câțiva alți oameni dedicați muncii obștești, reuniți în aceeași comuniune de spirit ca să desăvârșească istoria acestui neam zbuciumat, asta se întâmplă în "Cetatea Mehadiei".

"Dumnezeu a făcut natura, omul a construit cetatea!"

Prof.dr. IULIAN LALESCU

28 JANUARIE 2022, MEHADIA - EVENIMENTE MARCATE ÎNTR-O TRIPLĂ MANIFESTARE

Vineri, 28 ianuarie 2022, la Liceul Tehnologic Nicolae Stoica de Hațeg din Mehadia, a avut loc o frumoasă manifestare prilejuită de lansarea primului număr al publicației locale „Cronica Mehadiei”, precum și de marcarea zilei istorice de 24 ianuarie, **Ziua Unirii Principatelor Române**, alături de cea a **Zilei Culturii Naționale**, care este celebrată în fiecare an la data de 15 ianuarie.

La manifestare au participat reprezentanții administrației locale, în frunte cu primarul comunei Mehadia, dl. Grigore BARDAC, ai Bisericii Ortodoxe Române, prin preotul Ciprian DANCI ZĂRESCU, alături de prezența numeroasă a gazdelor, respectiv a liceului, formată din elevi și profesori, sub atenta coordonare a doamnei director adjunct Ionela Mihaela DOMILESCU, redactorul șef al publicației „Cronica Mehadiei”.

Despre triplul eveniment, au vorbit primarul Grigore BARDAC, preotul Ciprian DANCI ZĂRESCU și doamna directoare Ionela Mihaela DOMILESCU, care și-a asumat și rolul de moderator al manifestării.

În cadrul manifestării, un moment distinct, atașat desfășurării evenimentului, a fost alcătuit din acordarea unei distincții elevei Bianca ALEXA, din clasa a VII-a, la Liceul Tehnologic „Nicolae Stoica de

Hațeg” în urma participării la un concurs internațional de jurnalism, desfășurat sub egida Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, a publicației „Accent Media” și a Centrului Educativ „Copii și Tineri pentru Comunitatea Europeană”, cu tema: „Sănătatea - primăvara vieții”. Distincția a fost acordată de Constantin VLAICU, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România și redactor șef adjunct al publicației noastre locale: „Cronica Mehadiei”.
(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

În finalul manifestării, elevii liceului din Mehadia au susținut un frumos program artistic realizat sub coordonarea profesorilor: Iohana ZIMBRAN și Maria PANDURU, programul încheindu-se pe notele și în pașii Horei Unirii.

A consemnat,
Constantin VLAICU

ACORDARE DISTINCȚIE: „Prietenul jurnalismului - punte spre viitor”

În luna noiembrie a anului trecut, sub egida Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, a publicației „Accent Media” și a Centrului Educativ „Copii și Tineri pentru Comunitatea Europeană”, s-a organizat un concurs internațional de jurnalism, a cărei temă a purtat titlul: „Sănătatea - primăvara vieții”.

La acest concurs au participat elevi ai mai multor instituții de învățământ, atât din țară, cât și de peste hotare, între care amintesc orașele în care funcționează aceste

instituții: Cluj-Napoca, Oravița, Deva, Arad, Pașcani, Hunedoara, Deva, Alba Iulia, Hațeg, Mehadia, Bruxelles. Din partea liceului nostru a participat eleva **Bianca ALEXA**, din clasa a VII-a, cu un material pe care îl vom publica în revista locală a Mehadii CRONICA MEHADIEI. Pentru participare și „dovedire a abilităților jurnalistice, remarcate printr-un mod literar de exprimare, comunicare și informare a materialului publicistic”, participanții au primit distincția „Prietenul jurnalismului - punte spre viitor”.

Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România este una dintre
(continuare în pag. 5)

(*urmare din pag. 4.*) cele mai mari organizații profesionale din țară care militează în mod unitar pentru o informare corectă, pe baze profesionale, cu respectarea regulilor deontologice, proprii unui act jurnalistic de calitate. Implicarea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, alături de săptămânalul ACCENT MEDIA, din Deva și a Centrului Educativ „Copii și Tineri pentru Comunitatea Europeană”, constituie o punte ideală între structuri ale sistemului educativ, și structuri media, pentru promovarea și încurajarea unor tinere talente, de a păși pe cărări jurnalistic.

În acest scop, organizatorii acordă elevei liceului nostru, ALEXA Bianca, **DISTINCȚIA – PRIETENUL JURNALISMULUI – PUNTE SPRE VIITOR**.

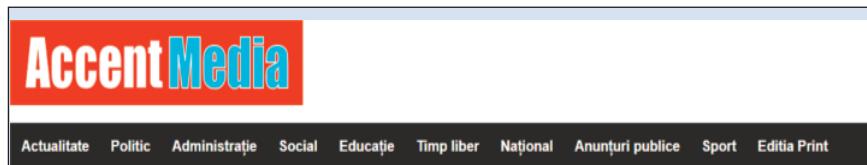
Felicitări elevei și institutorilor săi!

Constantin VLAICU – membru Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România.
Mehadia, ianuarie 2022

(foto: Ramona LISANDRU)

Imbold pentru cultivarea talentului creator

Sub egida Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, ziarul „Accent Media” și Centrul Educativ „Copii și Tineri pentru Comunitatea Europeană” a fost implementat un reușit proiect cu tema „Sănătatea – cel mai de preț dar al vieții”, în cadrul căruia s-a desfășurat concursul de jurnalism sub genericul „Sănătatea – primăvara vieții”, participanții detașați primind **DISTINCȚIA „PRIETENUL JURNALISMULUI – PUNTE SPRE VIITOR”**.

Pe acest fond au sosit la redacție puncte de vedere, impresii sincere, un adevărat imbold pentru cultivarea talentului creator, semnate de coordonatorii lucrărilor trimise de elevi la concursul nostru și pe care le redăm mai jos:

(...)

„Unul dintre darurile omului primite de la

Dumnezeu prin nativitatea sa, este talentul. Cu toții ne naștem înzestrați cu el, însă, din păcate, arareori talentul iese singur la iveală. Până a fi dezvăluit, mai devreme, mai târziu, sau - uneori - niciodată, acesta sălășluiește într-o latență nefolositoare, în universul și complexitatea oricărei ființe umane. Nici un copil nu-și poate descoperi singur talentul - nu fără un sprijin determinat, venit din partea părinților, a educatorilor sau prin strădania unui sistem social orientat, prin structurile și membrii săi cu competență, în această direcție.

O astfel de strădanie descoperim în acțiunea desfășurată sub egida uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, publicația ACCENT MEDIA și Centrul Educativ „Copii și tineri pentru Comunitatea Europeană”, concretizată într-un concurs inedit de jurnalism, cu caracter internațional, având un titlu cu o temă extrem de actuală: **SĂNĂTATEA – PRIMĂVARA VIEȚII**. Acțiunea, prin tematica și prin modul ei de desfășurare, se raportează (*continuare în pag. 6*)

(*urmare din pag. 5*) la timpul pe care îl parcurgem, dominat de preocuparea tuturor structurilor sociale pentru asigurarea sănătății populației, aceasta primind astfel o prioritate deosebită în contextul actual.

Revenind la ideea inițială, a talentului individual, trebuie să constatăm că progresul, evoluția societății va sta în mare măsură în evidențierea, canalizarea și punerea în valoare, la nivelul cel mai înalt, a înzestrărilor native ale membrilor săi. În concluzie, mulțimea și calitatea acțiunilor de descoperire și înrolare a calităților individuale pot constitui esența

evoluției individului și implicit a progresului societății în care trăiește.

Felicitări organizatorilor și tuturor celor implicați!"

(Constantin VLAICU/ UZPR – redactor șef adjunct CRONICA MEHADIEI)

<https://www.accentmedia.ro/imbold-pentru-pentru-cultivarea-talentului-creator/>

(...)

Au consemnat,

Ioan Vlad, Georgeta-Ileana Cizmaș

Sărbătoare la UZPR Timiș

Lansare cu toată pompa cuvenită a monografei "Plugova..." de Trifu-Titu Pervulescu

Sediul UZPR "Valeriu Braniște" din Timișoara a găzduit luni, 21 martie anul curent, o veritabilă sărbătoare a cărții - eveniment "Plugova Contribuții monografice..."

scrisă de Trifu-Titu Pervulescu, la care au participat profesori universitari, istorici, cercetători, scriitori, ziariști și redactori ai presei rurale, dornici să participe la acest moment cultural dedicat satului Plugova cu prilejul împlinirii a 580 de ani de atestare documentară, apărută sub semnătura unui vrednic și devotat fiu al satului, de profesie asistent medical la Băile Herculane.

Cu aceeași pasiune cu care, cândva, își îngrijea pacienții, de data aceasta Trifu-Titu Pervulescu s-a aplecat cu migală asupra documentelor prăfuite din arhive și biblioteci pentru

a scoate la lumină trecutul localității, faptele de ispravă ale înaintașilor, care au conferit strălucire acestor vechi meleaguri bănățene. Așa cum însuși autorul o recunoaște, cartea se dorește "o restituire pe baza multiplelor informații găsite după asidue căutări" în noianul de documente existente, urmărind mereu "imaginea înaintașilor și crâmpoie din trăirile copilăriei în satul (*continuare în pag. 7*)

(*urmare din pag. 6*)

drag și fără egal". Această idee, obsedantă încă din tinerețe, se materializează mult mai târziu, la maturitate, când autorul

găsește timpul necesar pentru cercetare și agonisește datele de care avea nevoie pentru a lăsa o monografie model între creațiile acestui gen literar. Bine structurată, cartea începe cu un cadru geografic natural al zonei, după introducerea de rigoare, continuă cu istoricul în detalii al satului și se oprește asupra spiritualității localității și a culturii sale, datorate bisericilor și școlilor, iar în final tratează capitole interesante despre

administrație, profesii și personalități, toate având rolul lor bine definit și distinct în peisajul satului bănățean din zona de munte.

La tipărirea cărții și-au adus contribuția, după cum era firesc, Primăria comunei, în frunte cu inimosul primar ing. Grigore Barac, Consiliul local al comunei Mehădia, sponsori, profesori și alți intelectuali ai satului, care i-au furnizat date revelatoare despre localitate, în mare

parte unicat, începând cu existența unor castre romane în apropiere, dar și alte vestigii concludente despre specificul acestei zone mirifice, încărcate

de istorie, datini și obiceiuri, păstrate în bazinul Timiș-Cerna, amplasat în imediata vecinătate a celei mai vechi stațiuni balneare din țară - Băile Herculane. Această stațiune a oferit ospitalitate atâtor generații de intelectuali și oameni obișnuiți, veniți să-și găsească leacul în miraculoasele ape tămăduitoare ale lui Hercule, dar și în aerul puternic ionizat al stațiunii, după cum remarca fostul director al zonei, profesor universitar Ilie

Cristescu, îndrăgostit de aceste meleaguri sfinte, care ține să ne convingă inclusiv prin cartea sa intitulată "Tezaurul Cernei". Dacă tot am pomenit câteva

nume, aș continua cu fostul meu amic încă din studenție, dr. Iancu Gogâltan, medic primar și fost primar al stațiunii și autor al unui cuprinzător ghid al Herculanelor. Cu manierele ospitaliere, specifice bănățeanului, m-a primit de fiecare dată și predecesorul său, Nicolae Izverceanu, care m-a invitat la camera de oaspeți a Primăriei Plugova, în calitate de corespondent pentru Banat al ziarului "România Liberă", condus de re-

gretatul om de cultură Octavian Paler. Aș menționa un alt nume apropiat mie, fost vecin și coleg la un doctorat, Ștefan Pârvulescu, tot din Plugova, fost procuror șef al județului Timiș, un om al legii, vertical și corect, în contradicție totală cu obediența specifică fostei "epoci de aur". Dintre apropiații mei făceau parte și scriitorul Ion Florian Panduru, fost coleg de facultate, căruia i-am scris și o

(*continuare în pag. 8*)

(*urmare din pag. 7*)

prefață la o monografie alcătuită de profesorul Ioan Nicolae Cenda, intitulată "Sub semnul muntelui". Confidentă mi-a fost Mariana Drăghicescu, cunoscuta doinitoare a Banatului, care mă consulta tot timpul după debutul său muzical, ba m-a invitat și la nunta sa la un modern hotel din Herculan.

Revenind la monografia d-lui Trifu-Titu Pervulescu, aş mai preciza că izvoarele scrise, descoperite de autor, sunt împletite armonios cu fotografii de

epocă, dar și alte simboluri, ce conferă un plus de inedit și autenticitate lucrării. Am mai notat cu toată satisfacția că discuțiile animate de la lansarea cărții (deși, să recunoaștem, interesul pentru lectură este, oarecum, în dizgrație în zilele noastre!) sunt în ton cu emulația din zona Mehadiei ca fiecare sat să aibă monografie proprie. Organele locale și-au înțeles menirea de a lăsa în urma lor ceva trainic și folositor comunității, nu doar promisiuni și amăgiri politicianiste, atât de

la modă astăzi! Iar pentru această optică sănătoasă și responsabilă merită toate felicitările, nu doar autorul cărții, iscusitul "cronicar" al Plugovei, ci și oficialitățile locale pentru orizontul lor clarvăzător și dătător de speranțe, care au sprijinit și susținut demersul lui scriitoricesc în folosul satului natal. Altfel, toată osteneala se putea duce pe gârlă, odată cu apele râului de pe culoarul Timiș-Cerna!...

Ion Medoia

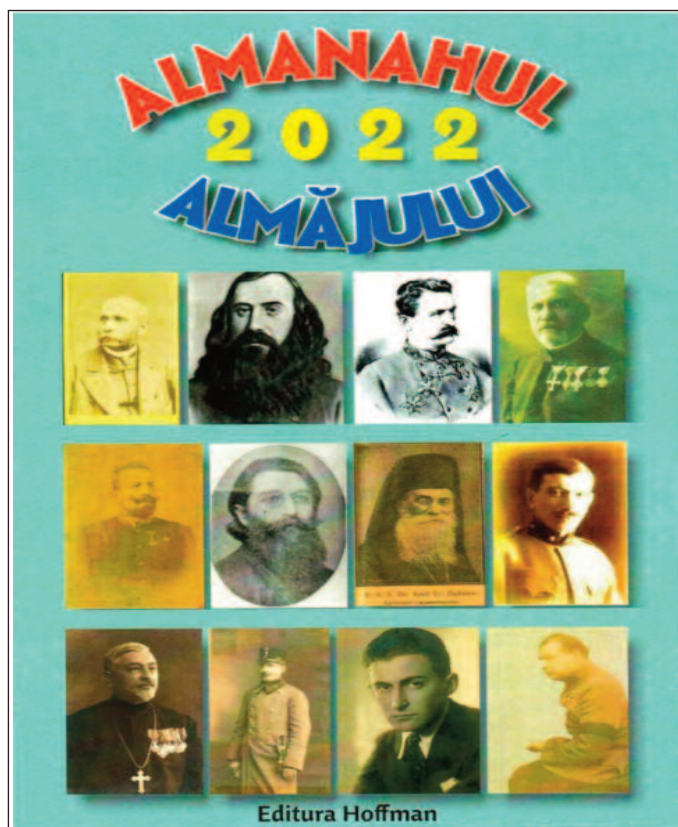
Nedumerire

Se obișnuiește în țara noastră, în ultima parte a lunii decembrie, să se sărbătorească victoria împotriva "regimului criminal" a lui Ceaușescu și comemorarea victimelor din luna decembrie 1989. În presa vorbită și scrisă se fac comentarii de către ziariști, redactori de radio și televiziune, comentatori politici și politicieni. Nedumerirea noastră vine de la faptul că nu explică cum este regimul, sau regimurile instalate după 1990 în țara noastră, care au omorât industria și agricultura, sănătatea și învățământul, transporturile. Au distrus fabrici și uzine lichidând școala siderurgică de la Reșița înființată de imperiali nu de Ceaușescu. Au fost închise fabricile din toate domeniile de activitate. A fost distrusă agricultura. Din grâнарul Europei România a devenit o piață de desfacere pentru produsele occidentalilor. Au fost închise zeci de spitale și

sute de școli. Au fost distruse transporturile feroviare, maritime și fluviale. Au fost vândute garnituri de trenuri și sute de vapoare care făceau parte din Patrimoniul Național. În loc nu a fost pus nimic. Au apărut indivizi care știau că industria românească este un morman de fier vechi, încă din 1990, care susțineau că nu avem nevoie de autostrăzi și elitele românești să plece din țară. Printr-o coordonare perfectă și folosindu-se de cozile de topor din interior "agenturile" au contribuit la realizarea acestor distrugerii. Urmarea a fost plecarea în masă a populației românești în țările occidentale în căutarea de mâncare și bani, în căutarea unui loc de muncă. Nădejdea noastră este în Bunul Dumnezeu că nu va uita poporul ales din Grădina Maicii Domnului, unde candela neamului nostru românesc nu se va stinge niciodată, căci în ea s-au adunat lacrimile unui neam care mult a suferit cum spune Î.P.S Ioan - Mitropolitul Banatului.

Prof. Pavel Panduru

semnale editoriale – CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE

marile personalități istorice ale Almăjului, și a Banatului Montan. Această ediție, având aceeași structură monografică, vede astfel lumina tiparului după 92 de ani, grație trudei unor colaboratori inimoși, cu origini „almăjene”, în mod special, a stăruinței domnului Gheorghe RANCU BODROG.

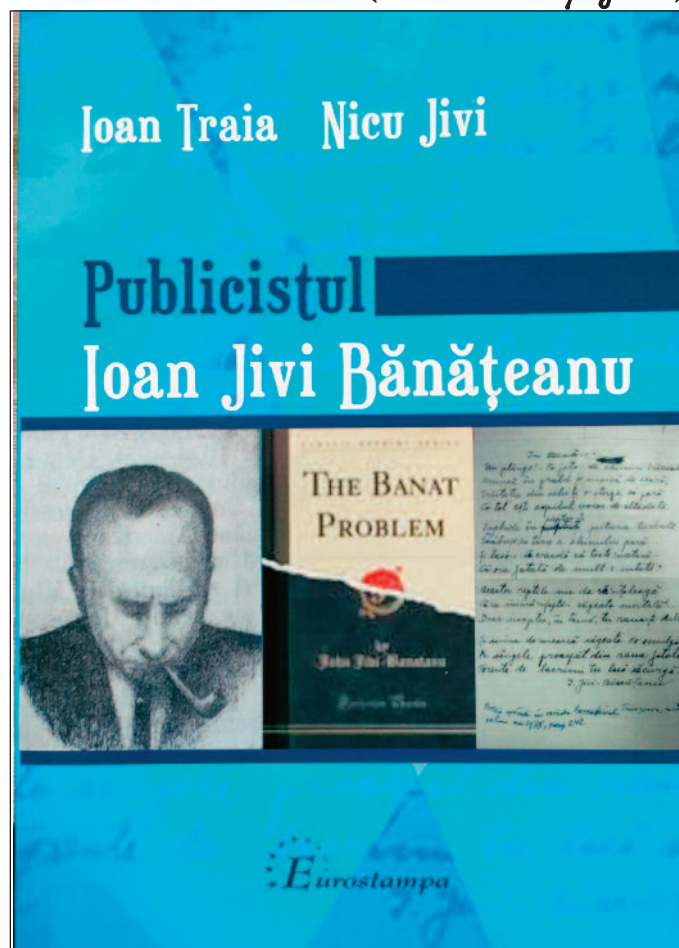
Mulțumim și felicităm în același timp autorii pentru această deosebită lucrare, de o valoare inestimabilă, adăugată patrimoniului cultural local!

„Publicistul Ioan Jivi Bănățeanu” - Editura EUROSTAMPA Timișoara, 2021, având ca autori pe Ioan TRAIĂ și Nicu JIVI.

Așa cum lesne se poate intui din titlul cărții, în paginile acesteia regăsim date extrem de documentate (continuare în pag. 10)

În ziua de sâmbătă, 2 aprilie 2022, la librăria „Cartea de nisip” din incinta clinicii Medici's Academica, din Timișoara, a avut loc lansarea **Almanahului Almăjului 2022**. Inițiativa și strădania pentru apariția acestei lucrări aparține neobositului promotor Gheorghe RANCU BODROG, prezenta creație încadrându-se aceleiași stăruințe personale de îmbogățire a patrimoniului istoric-cultural, aparținător mirificului ținut al Almăjului. Reamintim că domnul Gheorghe RANCU BODROG este o proeminentă personalitate contemporană a Țării Almăjului, binecunoscut datorită multiplelor sale acțiuni pentru promovarea valorilor culturale ale Văii Almăjului.

Important de remarcat, în acest deosebit context, este că prima ediție a Almanahului Almăjului a fost tipărită în anul 1930 la Drobeta Tr. Severin, lucrare datorată preotului Iosif Coriolan BURACU, una dintre

(*urmare din pag. 9*) despre viața și activitatea publicistului Ioan Jivi Bănățeanu, despre propaganda sa proromânească în SUA, activând ferm, în același timp, în favoarea păstrării unității Banatului. Regăsim, de asemenea, în cuprinsul acestei cărți, traducerea în limba română a lucrării lui Ioan Jivi BĂNĂȚEANU: „The Banat problem” („Problema Banatului”), publicată în Statele Unite în anul 1920, o lucrare de propagandă îndreptată în atenția populației și mai ales presei și autorităților americane, pledând în

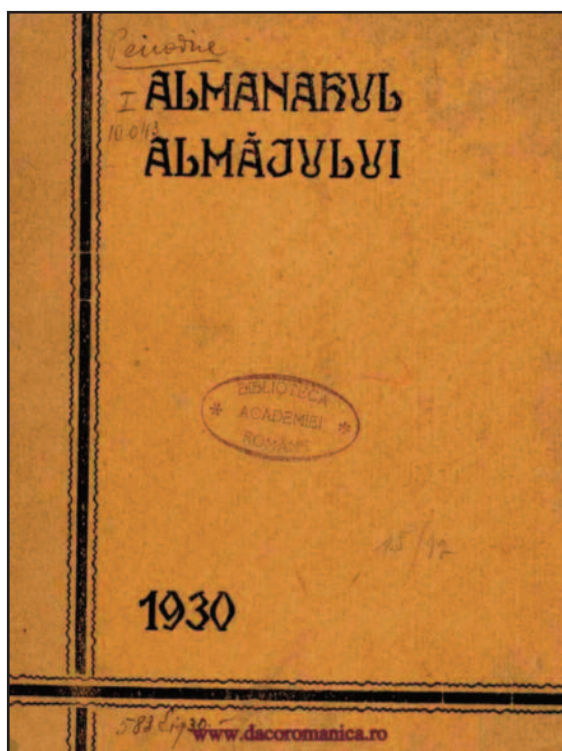
favoarea păstrării unității teritoriale a Banatului și unirii lui în totalitate cu România.

Spre finalul cărții, putem lectura diverse articole despre fenomenul emigrației în America, precum și articole care fac referire la activitatea și personalitatea lui Ioan Jivi BĂNĂȚEANU, semnate de Alexandru Nemoianu, George G. Mironescu, Aurel Cosma jr., ș.a.

**Rubrică realizată de
Constantin VLAICU**

Almanahul Almăjului

(PLASA BOZOVICI,
JUDEȚUL CARAȘ)
PE ANUL 1930

Către Cetitori,

Frământat de dorința ca să apară cât mai neîntârziat o monografie a Almăjului, am crezut că este bine ca primul pas să se facă cu publicarea unui almanah, cuprinzând datele cele mai de seamă care pot interesa pe toți cei ce doresc să cunoască de aproape această frumoasă

regiune.

Datele publicate sunt culese din cărțile lui Patriciu Drăgălina și Pesti Fr., din însemnările mele, precum și cele comunicate cu multă bunăvoință de domnii Notari, cărora le aduc și pe această cale mulțumirile cele mai călduroase.

Sunt convins că s-au strecurat erori și se vor constata multe lipsuri. S-au făcut fără nici o rea voință și fără a jigni pe cineva. Rămân profund recunoscător tuturor care mi-le vor semnală, precum și pentru informațiunile prețioase ce voi primi de la toți care voiesc să colaboreze la adunarea materialului pentru monografie, ca: legende, balade, cântece, amintiri personale din război, numele celor morți în război, tabloul mobilizațiilor și al răniților, date istorice, biografiile persoanelor mai marcante decedate și în viață, descrierea jocurilor de copii, obiceiuri la botez, nunți și înmormântări, orații, bocete și descântece, fotografii și acte vechi, numiri de dealuri, poieni, văi și râuri etc., etc.

Este una din prinoasele cele mai frumoase ce (le) putem aduce acestui colț de rai în care am văzut lumina zilei.

Cei buni și harnici să-și facă datoria !

Prigor, ziua Sfântului Ierarh Nicolae, în anul 1929, de la mântuirea lumii.

Preot Coriolan Buracu

Iconom Stavrofor - deputat

Consilier Cultural al Eparhiei

R. Vâlcea - Noul Severin.

Despre Post

Duminica Izgonirii lui Adam din rai

Despre înfrânare

Duminica de astăzi ne amintește de Izgonirea lui Adam din Rai. Desigur a existat un motiv, o cauză serioasă pentru care Dumnezeu a adus această hotărâre necruțătoare, deoarece El nu lucrează la întâmplare. Toate acțiunile și faptele Sale, sunt bine gândite și judecate.

Cauza pentru care Adam a fost izgonit din rai este călcarea poruncii de a se înfrâna de la gustarea fructului oprit. Acum la începutul Postului Mare, Sfânta noastră Biserică ne recomandă porunca

înfrânării și ne recomandă să o împlinim cu sfințenie.

Înfrânarea este legată de tot ce se mișcă: în gura cailor se pune frâul ca să-i putem conduce; mașinile și toate mijloacele de locomotie au frână ca să poată fi oprite la timp, frână trebuie să aibă și omul ca să nu cadă în prăpastia păcatelor.

Înfrânarea este prima poruncă pe care Dumnezeu a dat-o lui Adam. I-a dat dezlegare să mănânce din toți

pomii Raiului, dar să se înfrâneze, adică să nu mănânce, din pomul cunoștinței binelui și răului. Adam a mâncat și drept urmare a fost izgonit din Rai.

Legea veche ne vorbește de înfrânare: Mai bine puțin întru frica lui Dumnezeu,

porunca înfrânării și a îndemnat și pe alții să o respecte în viața lor.

Înfrânarea se referă la toate faptele vieții noastre atât: trupesti și sufletești, pentru că ispitele și patimile ademenesc trupul și primejduiesc sănătatea sufletului.

Trupul nostru este zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, și de aceea trebuie să ne îngrijim de el, ca să-i asigurăm o viață după legile și rânduielile Creatorului.

Înainte de păcat trupul avea calitate superioară; după păcat le-a pierdut și a devenit rob al

decât vistierie mare și tulburare multă. Mai mult face o mâncare de verdețuri și cu dragoste, decât un bou îngrășat și cu ură (Pilde XXV, 16) și o recomandă: În toate lucrurile tale fii cumpătat și nici o neputință nu te va întâmpina (Isus Sirah, XXXI, 26).

În Noul Testament înfrânarea este apreciată în mod deosebit. Model sublim de înfrânare rămâne Domnul nostru Iisus Hristos. El a împlinit

stricăciunii: Ei le făgăduiesc libertate, fiind ei însăși robii stricăciunii, fiindcă ceea ce te biruiește, aceea te stăpânește (II Petru II, 19), al plăcerilor și poftelor: V-am spus deci vouă că veți muri în păcatele voastre. Căci dacă nu credeți că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre (Ioan VIII, 24), cuprins de neorânduială și de desfrânare în toate manifestările lui. Pentru aceste motive trupul trebuie

(continuare în pag. 12)

(*urmare din pag. 11*)

să fie stăpânit în sfințenie și cinste (I Tes, IV, 4) și făcut rob al ascultării (I Corint. IX, 27; Gal. V, 24), pentru ca prin înfrânare se potolesc poftele trupesti, care se războiesc împotriva sufletului (I Petru II, 11).

Un călugăr a trăit într-o înfrânare foarte aspră. Un credincios i-a spus: Părinte, din cauza acestei înfrânări îți slăbesc puterile trupului. Călugărul i-a răspuns: ucid trupul acesta , pentru că el vrea să mă ucidă pe mine. Într-adevăr este necesar să biruim poftele trupului, ca să nu ne biruiască ele pe noi. Omul care nu-și poate birui poftele trupului, acela a pierdut chipul și asemănarea lui Dumnezeu, luând chipul și asemănarea diavolului.

Înfrânarea trupului prelungește viața, iar nesațiul duce la pieire: Nu fi nesațios în nici o desfătare, și nu te apleca la mâncăruri multe. Că în mâncărurile cele multe va fi durere și nesațiul va veni până la îngrețșare. Pentru nesaț mulți au pierit; Iar cei înfrânați își vor spori viața (Sirah, XXXVII, 32-34). Mulți călugări care au trăit în pustie în post, rugăciune și aspră înfrânare, au ajuns până la vârsta de 120 de ani. Aceasta înseamnă că prin înfrânare nu desconsiderăm viața trupestă, nu ne

omorâm trupul, ci îl așezăm într-o ordine morală, pe principii și valori de viață superioară.

Înfrânarea trupului pornește în fiecare mădular al lui în parte. Gura și limba să fie oprite de la sudalme și vorbe rușinoase, să nu mai grăiască răutate, minciună, blestem, ci să se umple de limba și slăvirea lui Dumnezeu. Ochi să nu fie plini de poftă și râvnitori după frumusețile străine, ci să-și desfate privirile cu frumusețile dumnezeiești. Măinile să nu verse sânge, să nu se mai îndrepte către răpire și lăcomie, ci să se întindă spre lucrarea poruncilor lui Dumnezeu.

Picioarele să nu mai alerge la priveriști urâte și în cartea păcătoșilor, ci să se îndrepte spre vestirea Evangheliei lui Hristos. Prin înfrânare toate măduarele trupului se vor întări cu darul lui Dumnezeu.

Pe lângă înfrânarea trupului este necesară și înfrânarea sufletului, cu scopul ca funcțiunile sale să fie valorificate cu folos.

Mintea să fie stăpânită tot timpul, pentru că păcatul se naște mai întâi în gândul omului. Dacă stăpânim mintea, atunci gândul nu mai poate deveni păcat. Inima trebuie stăpânită mai mult pentru că în ea se zămislESC păcatele, în ea urlă fiecare

sălbăticie, pe care trebuie să le ținem legate în lanțuri. Cine-și stăpânește inima o obligă să se depărteze de păcat și să săvârșească fapte bune în calea mântuirii.

Și voința trebuie stăpânită tot așa de mult, pentru că sămânța ispitei încolțește în minte, înflorește în inimă și prin lucrarea voinței își dă amărăciunea rodului tău.

Să respectăm porunca înfrânării și toată viața noastră de la tinerețe până la bătrânețe și să o supunem sub controlul său.

Să ne înfrânăm în întregime ne îndeamnă Sfânta Scriptură: Pentru că toți greșim în multe chipuri; dacă nu greșește cineva în cuvânt, acela este desăvârșit, în stare să înfrâneze și tot trupul (Iacob III, 2), pentru că orice acțiune nestăpânită este dăunătoare trupului și sufletului.

Să ne înfrânăm cu asprime de la faptele nepermise și să fim cumpătați la cele permise, alegând din ele pe cele folositoare.

Să ne clădim viața pe temelia acestei legi de aur a moralei creștine și să o facem cu voia trupului și strigătul sufletului în drumul lui spre mântuire. Amin.

**Pr. Solomon Sîrbu,
Parohia Verendin**

PÎOASE GÂNDURI

de Melania Rusu Caragioiu

Plângând amar lângă Crucea Calvarului,
S-a pecetluit pentru totdeauna
roșul vieții,
Al triumfului, al iertării.

O, DOAMNE, DOAMNE,

Și ca bătrânul Iov, Îți mulțumesc, o, Doamne,
Pentru tot ce mi-ai dat de-a lungul vieții,
Doamne!

Dar, ca un Iov ce crede în suflet nemurirea
Ce veșnică ne-așteaptă dincolo de mormânt,
Te rog ca niciodată, Tu, Doamne, să n-ai seama
Văltorilor din mine, ce mă fac păcătoasă!
Te rog să-mi alini mintea și sufletul din oase,
Să-mi netezești cărarea, să fiu fără păcat;
Doamne, Tu dă-mi un cuget, un cuget nepătat.
Mi-ar fi atât de bine de-aș risipi iubire,
O pură armonie și zâmbet peste fire,
Și lumea împrejură-mi să fie calmă, blândă,
Și să trăim în pace și-n rai fără osândă.
Răsfrânge, Doamne Mare, peste pământ iertare
Și-nvață-ne, Tu, legea, din nou pe fiecare
Și cu milostivire primește-ne la sân!
O, Doamne, cer iertare și roaba ta rămân.

O U Ă - N C O N D E I A T E

Copile al pământului, gândit-ai tu, oare,
De ce-ți plac ouăle încondeiate?
De ce savoarea lor din zilele Învierii
Îți dă sațietatea păcii și-a îmbunării?
Cine a îndemnat-o pe mironoșită să poarte-un
coș cu ouă?
Vreun înger i-a zis să lipească acel coș de Cruce...
Ca să nu se răstoarne?
Nu! Ci ca să prăznuiești tu Paștele cu ouă înroșite!
Când Iosif din Arimatea aduna picăturile de Sânge Sfânt,

Viața pământească a Salvatorului
S-a scurs în perle sacre și peste ouăle din coș.
Unele au devenit roșii, altele cu stropituri de
divin...
Bunica și-a amintit de două mii de ani, mereu...
Și-a amintit jalea Maicii Preacurate și a
mironosițelor,
Care au văzut ouăle înroșindu-se de Sângele iertării...
Ele auziseră despre o Răscumpărare,
Dar apostolii nu știau să le-o talmăcească;
Ei erau înfricoșați de ce văzuseră
Și de cele ce așteptau să vie...
Dar trecură două zile și în a treia s-a luminat zarea.
Iisus, cel pironit, bătut și scuipat
Strălucea Înviat, mai tare decât lumina soarelui !
El binecuvânta;
Iar binecuvântarea Lui de atunci,
Mereu am simțit-o
De Paște și omniprezentă...

SEARĂ DIVINĂ

Frumoșii îngeri din icoana serii
Surâd din ochii limpezi ca mărgeanul,
Așteptând clipa sfântă-a Învierii.
E-atâta pace-n sălcii înflorite,
Și osanale cresc de pretutindeni,
Slăvind mâinile ce-au fost pironite...
Creștinul pleacă fruntea la pământ,
Știindu-se-n păcate îngropat,
Dar astăzi, gol este mormântul sfânt,
Și îngeri spun: „Hristos a Înviat!”

Stimat Colectiv redacțional, Înaintez Domniilor voastre un material premurgător Sărbătorii Sfințelor Paști.
Melania Rusu Caragioiu, Scurtă prezentare:

Inginer, publicistă, scriitoare, poetă. Liga Scriitorilor România, Asociația ASRAN-Canada. Bibliotecar atestat, lucrând la fond documentar BJT-Timișoara, 1974 -1988. Am frecventat, după pensionare doi ani Universitatea Mioc - Timișoara, întrerupând spre a pleca în Canada. În Canada printr-o bogată activitate dețin mai multe funcții onorifice: Vicepreședintă ASRAN, Vicepreședintă Cenaclul epigramiștilor-Montreal. Redactor șef STARPRESS-Canada. Ambasador numit de unii scriitori, între care Corneliu Leu, Ligya Diaconescu - Revirimentul Limba Română. Membru fondator, Cenaclul francez „Anneau poétique” Montreal- Canada, autoare a 21 cărți. Numeroase

SIHASTRUL DIN CARPAȚI ÎN MEDITAȚIE

În fiecare clipă a vieții alergăm după o împlinire.

Împlinirea ne dă acel impuls spre altceva.

Impulsul spre altceva este nestatornicia gândirii.

Nestatornicia gândirii este rezultatul prozaicului metabolism, al stării și a multitudinii factorilor din mediul ambiant.

Cu cât este mai precară susținerea organismului prin cele necesare, cu atât factorii externi influențează mai mult.

Astfel, gândirea poate fi uneori lipsită de standardul omenesc normal al gândirii.

Susținerea precară a gândirii nu este generată, neaparat, de penurie alimentară, ci de efectele nebenefice sau nocive din hrană și a condițiilor de viață.

Fiecare organism își are încărcătura sa, -zisă de electricitate și chimismul său propriu. Acestea reacționează în linii mari la fel, la toți oamenii, dar subtil și decisiv, în mod particular, altfel, în profunzime, la fiecare.

Această linie a gândirii ne dă condiția, modul de a acționa și activa în societate, la muncă, acasă, sau când suntem singuri.

Singurătatea ne face meditativ.

Meditația ne purifică sufletul.

Putem începe o meditație cu melancolie, dar și cu o stare de nemulțumire, revoltă sau chiar de furie.

Încet, încet, sentimentele se cern, se decantează și valurile începutului se calmează cu : „voi vedea cum

voi acționa pe mai departe !”

Acel „mai departe”, poate fi chiar clipa următoare sau poate să se distanțeze în timp.

Organismul își cere drepturile lui și va primi cele urgente vieții.

Când este vorba doar de substratul viețuire sau fortuitul „supraviețuire” atunci spiritualitatea, în ambele cazuri, cade pe planul doi și acordarea atenției spre aceasta implică multă voință.

Călugării, printr-un mare act de disciplină și autoimpunere, își înfrânează dorința de a răspunde pretențiilor organismului. La ei intervine și acea scânteie de divinitate răsfrântă, sau chemată intenționat, asupra lor.

Organismul este un tiran greu de domolit și puțini îndrăznesc să facă această perpetuă penitență.

Când ești angrenat într-un context ciclic, social și fără să vrei, te acomodezi și tu asemeni celor din jur.

Foamea este un reflex condiționat de ceasul meselor, stimulat de simțul olfactiv, vizual, sau de mecanismul procesului nostru vital, care simte nevoia să-și reîmprospăteze aparatul prin calorile rezultate din procesul vital al digestiei, asimilării și circulației sanguine, pentru furnizarea energiei.

Energia degajată prin arderile interne susține complexitatea funcțiilor noastre vitale nevăzute, exprimată prin bioritm, dar și fiecare activitate evidentă a corpului nostru, activitatea cinestezică.

Aceste activități, împletite, încep de la funcția celulei, până la activități, sau marile activități, spectaculoase, pe care le avem de îndeplinit.

Cu cât respectăm mai riguros, normal, fără abuzuri sau deficiențe, cerințele organismului pe plan material sau spiritual, cu atât randamentul gândirii și activității noastre este mai mare.

Atunci acel efluviu, care izvorăște din mintea noastră – gândul dat de Domnul, ne îndreaptă spre echilibru, muncă, săpânire de sine și ca un salt, o dorință de progres sau de mărire a ariei activității.

Gândul se aseamănă porumbelului care întrupează Duhul Sfânt și care străbate lumile, apoi încet, încet, în rotiri tot mai restrânse se reîntoarce calm, în noi, ne ia de mână, în sens figurat, și ne cufundă în activitatea și bucuria actului de a trăi în materie, sau în spiritualitate.

Gândirea este un summum de gânduri, care ne impulsionează, ne duce la activitatea motrică, iar gândul este acea scânteie tănuită care se exteriorizează doar prin dimensiunea caracterului.

Toate acestea vin și sunt susținute în sinea fiecăruia de la Dumnezeu, dar noi ca pământeni rareori știm să mulțumim pentru acestea, care, de fapt, sunt viața. Oare, numai unii se gândesc la Puterea lui Dumnezeu asupra noastră?

Melania Rusu Caragioiu

diplome, premii. Prezentă în interviuri, dicționare, atestări. Redactor din diaspora a patru reviste din România și una din Serbia. Protagonistă film documentar Universitatea UQAM, Montreal, pentru merite de binevolat. Am jucat și în Filmul „The Head in the clouds”, film american, în secvențele din Canada, în două roluri, Statuia și Menajera. Sunt prezentă în Fișier pentru merite deosebite la „Muzeul emigrației” - Halifax-Canada.. Pentru că nu am putut fi omagiată ca „FIU AL SATULUI”- Ilteu, din motive de arondare Ilteu la Comuna Petriș - Arad, în anul 1976, la douăzeci ani de la absolvirea Facultății, viața mi-a oferit Diploma de cetățean de onoare al Stațiunii balneare, Băile Herculane.

Învierea lui Iisus Hristos, nădejdea învierii noastre

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinătății, un eveniment copleșitor pentru orice om, un mister care s-a petrecut acum două mii de ani, dar care continuă să fascineze întreaga făptură umană, este o realitate care se transmite din generație în generație, de la un secol la altul ca un izvor de apă vie. Întruparea și Învierea Fiului lui Dumnezeu sunt fundamentale pentru viața oricărui om, deoarece reprezintă începutul și temeiul mântuirii noastre, prin care a fost distrusă moartea. Suntem neputincioși să cuprindem în cuvinte și cu rațiunea minunea în sine, fiindcă depășește posibilitățile noastre de înțelegere. Exemplul cel mai grăitor al tainei praznicului sunt valurile numeroșilor creștini care iau parte la această sărbătoare a bucuriei, a împăcării și luminii, lumină care potrivit tradiției trebuie dusă și în case.

Nu putem să vorbim despre Paște sau Învierea Domnului fără să spunem că

„Paște” în ebraică „pesah”, sau πάσχω în limba greacă, luat în sens stric creștin înseamnă trecerea Mântuitorului de la moarte la viață. Paștele nu este un simplu ritual liturgic, nu este un mit, o viziune, o poveste sau un spectacol, ci realitatea revelată de Iisus Hristos, ce a fost mărturisită, văzută și constată de mulți martori. Învierea Domnului a fost descoperită încă din vremea patriarhilor, prorocilor și dreptilor din Legea Veche, iar în timpul activității Sale pe pământ Mântuitorul le-a vestit ucenicilor despre patimile, moartea și Învierea Sa după trei zile (Marcu 8, 31).

Hristos este numit Paștile nostru care s-a jertfit pentru noi, iar de Învierea Sa ține mântuirea noastră, prin care ne-a trecut de la moarte la viață. Dacă Hristos n-ar fi murit și nu ar fi înviat pentru noi, zadarnică ar fi credința, nădejdea și viața noastră, căci fără moartea și Înviere Sa, păcatul nu poate fi biruit. Învierea nu este o întoarcere la o viață corporală ameliorată, ci este făgăduința făcută de

Iisus încă din timpul vieții Sale, că fiecare persoană, care l-a cunoscut pe Hristos, va participa la viața divină. Prin Învierea lui Hristos și prin lucrarea harului Duhului Sfânt în lume consecințele căderii în păcat sunt depășite din punct de vedere obiectiv, însă mântuirea generală devine lucrătoare în momentul în care fiecare om încearcă să-și însușească în mod subiectiv aceste roade.

Omul, dar și întreaga creație a lui Dumnezeu, se împărtășește de darurile Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, fiindcă prin lucrarea harului în lume trupul nu mai este întunecat, opac, ci este copleșit de spirit, fiind treapta culminantă a sfințeniei care anticipează starea trupurilor la învierea de obște. Roadele Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos s-au vădit în lume, de-a lungul celor două milenii, în viața religios-morală, în operele de cultură, de artă, în descoperirile oamenilor de știință și în faptele de binefacere individuale (continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15) străduim să ne-o însușim, sau generale ale Bisericii. fiindcă ne încredințează că

Toate aceste aspecte biblice și teologice care au fost expuse se reflectă cu prisosință în frumusețea și bogăția slujbelor pascale.

Suntem tentați să vorbim mai puțin despre aceste evenimente, după ce trece Săptămâna Luminată, însă cuvintele „Hristos a înviat!”, pe care un creștin le adresează altui creștin, pe o perioadă de pentru patruzeci de zile, de la Înviere până la Înălțarea Domnului, nu sunt doar un salut, ori simple vorbe fără conținut, cu care se salută o adunare, un oaspete oficial sau o persoană, ci sunt o mărturisire de credință, speranța și nădejdea noastră că învierea există. Lumina Învierii lui Hristos ni se dă în mod gratuit, dar trebuie să ne

sensul vieții noastre, garanția

vieții viitoare se află în Învierea Mântuitorului și în lucrarea Duhului Sfânt, care transformă trupurile noastre opace în trupuri transparente, trupuri spirituale, luminoase, trupuri pline de Duh Sfânt.

Paroh: Pr. iconom stavrofor
CIPRIAN DANCI-ZARESCU

Fotografiile reprezintă **Biserica Ortodoxă din Mehădia**.

Autor: Pr. Ciprian Danci Zarescu

PSALTIREA SLAVO-ROMÂNĂ DE LA MEHADIA

În anul 1924, preotul Coriolan Buracu, semnală existența, printre cărțile și manuscrisele bisericii din Mehadia, a unui fragment dintr-o psaltire slavo-română cu traducere interlineară, descoperită în legătura unei cărți de ritual mai vechi, scrisă pe pergament. Compusă din patru foi, cu inițialele roșii, preotul Buracu deslușea, din cele văzute, una din primele încercări de traducere a psalmilor în limba română. Această descoperire este semnalată de către preotul Coriolan Buracu și în lucrarea sa: „**Cronica Mehadiei**”, tipărită în anul 1924 la Turnu Severin, în care scria: „Se poate vedea o parte (4 foi) din un manuscript pe perga-

acum.

Foile sunt legate în „Îndreptare a Legii”, tipărită la Târgoviște a. 1652. „Noul Testament”, tipărit la Belgrad (Alba Iulia) 1648; Matricule, Socoți, Inventare dela a.1792; etc. etc. – Aceste lucruri vechi sunt

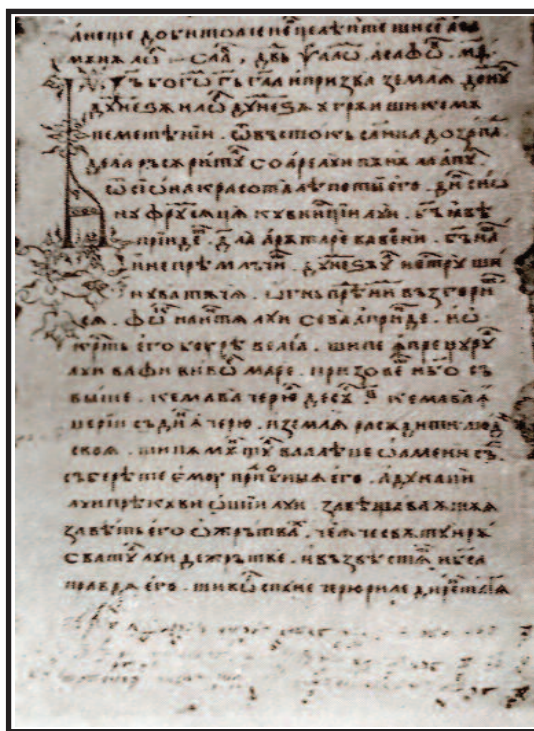
fiind de acord cu perioada de trecere la introducerea limbii române în Biserică, respectiv sec.XVI-XVII.

Cu ocazia uneia dintre călătoriile sale prin Banat, Nicolae Iorga o găsește la Mehadia și o publică în facsimile în volumul

„**Observații și probleme bănațene**”, Academia Română, Studii și cercetări XL, București, 1940, pl. X—XVII. În același timp, Iorga o datează cu aproximație între anii 1580-1600.

Un studiu special Psaltirii, i-a acordat Maria Combiescu, a căror concluzii au fost publicate în anul 1968 (Limba Romana, An. XVII, 1968, Nr. 3, p. 259). Fără a reuși stabilirea provenienței Psaltirei, autoarea ajunge la unele concluzii, luate în considerare de către istorici datorită pertinentei lor.

Din păcate, astăzi manuscrisului i s-a pierdut urma, rămânând doar facsimilele publicate de Nicolae Iorga și relatările preotului Buracu.

dovezi grăitoare că aici a fost încontinuu o viață religioasă ortodoxă vie, cu o seamă de preoți luminați, trimiși îndeosebi de la episcopia Râmnicului”.

În privința datării exacte a scrierii ei, au existat mai multe încercări, din partea unor istorici, fără a se reuși o datare exactă, cu toții însă

Constantin VLAICU

ION MITUCĂ ȘI „MIȘCAREA NAȚIONALĂ DE REZISTENȚĂ” LA MEHADIA

O riginar din satul Scorila, comuna Vlădaia, județul Mehedinți, Ioan Mitucă s-a născut la 29 august 1919, fiind unul dintre cei opt copii ai familiei învățătorului Gheorghe Mitucă. La vârsta adolescenței, între 1931-1939, a frecventat Liceul Militar „Mihai Viteazul” din Alba Iulia. În anul 1941, ajunge pe meleagurile Mehadiei, în urma căsătoriei sale cu Zoia Colojoară, fiica preotului din localitate (M. Demetriade, S. Moldovan, *Ion Mitucă de la rezistență la dizidență*, în *Caietele CNSAS*, p.78).

Absolvent, cu gradul de sublocotenent și șef de promoție, al Școlii Militare din Timișoara, Ion Mitucă, timp de trei ani (1941-1944), a luptat pe frontul de Est, fiind încorporat în Regimentul nr. 37 Artilerie Turnu Severin (*Ibidem*, p.78-79). De remarcat este faptul că, în această etapă a războiului, a primit mai multe distincții, de la ordinul „Mihai Viteazu”, clasa a III-a,

la „Crucea de fier”, clasa I și a II-a până la ridicarea la gradul de căpitan, pe scara ierarhiei militare (*Ibidem*). Nu a lipsit nici de pe frontul antihitlerist, după ce România a întors armele împotriva armatei germane, la 23 august 1944, luptând alături de Regimentul nr. 42 Artilerie Lugoj până la sfârșitul conflagrației, în Cehoslovacia și Ungaria (*Ibidem*, p.79).

După război, pentru scurt timp, a îndeplinit funcția de comandant de baterie în Centrul de instrucție Cincu Mare din Făgăraș (*Ibidem*). În contextul politic al bolșevizării țării, ca fost ostaș pe frontul antisovietic, a fost trecut pe lista dușmanilor regimului comunist, care se instaura atunci în România. În consecință, la sfârșitul anului 1947, a fost scos din rândul cadrelor active ale armatei române. În noua situație, se stabilește în Mehadia, localitatea natală a soției sale, împreună cu aceasta și cei doi copii ai lor, Ioan și Carmen, în casa socrului său, preotul Aurel

Colojoară (*Ibidem*).

Aici intră în atenția organelor statului, astfel că, la 17 aprilie 1948, Legiunea de Jandarmi Severin, semnala activitatea conspirativă a fostului ofițer Mitucă. Acesta ar fi fost convins de o veche cunoștință, Răutu Constantin, gazetar din Turnu Severin, fost membru al Comitetului de conducere a filialei PNȚ - Mehedinți, acum membru în Comitetul Central al Mișcării Naționale de Rezistență, să se implice în formarea unei organizații locale de luptă anticomunistă (*Arhiva Tribunalului Militar Timiș, F.P., Dos. 4/1948, vol.2, f.188*).

Drept dovadă că Ion Mitucă a reușit să contacteze mai multe persoane din localitățile învecinate sau apropiate Mehadiei (de la Băile Herculane, Mehadica, Plugova până la Teregova și Armeniș) sunt informațiile provenite din notele informative de urmărire ale subiectului. Spre exemplu, Serviciul de Siguranță din Lugoj, (*continuare în pag. 19*)

(*urmare din pag. 18*) fusese informat, prin structurile sale, că la 4 august 1948, Mitucă Ion și socrul său, preotul Colojoară, duc o propagandă din comună în comună (*Arhiva Tribunalului Militar Timiș, F.P., Dos. 4/1948, vol.2, f.168*). Prin urmare, în vara anului 1948, Mitucă a pus bazele unui nucleu de rezistență anticomunistă în Mehadia, cu scopul de a interveni în războiul dintre Est și Vest, preconizat a începe în toamna aceluiași an, format din Popa Ștefan, învățător în comuna Mehadia, Stoica Miron, învățător în comuna Mehadica, Constantinescu Emil, învățător în Topleț, Rudolf Cristian, un apicultor care locuia în Valea Bolvașniței, Belba Valeriu, domiciliat în Pecinișca, care se ocupa cu comerțul, Cumpănașu Ioan, învățător în Pecinișca și Păun Teodor, electrician de meserie, domiciliat în Mehadia (*Gabriela Bica, Teza doctorat, Mișcarea de rezistență anticomunistă din Munții Banatului în perioada 1948-1964 în memoria colectivă, Cluj-Napoca, 2006, p.367*).

În ciuda planurilor

ambicioase, căpitanul Ion Mitucă s-a confruntat de timpuriu cu problemele privind siguranța personală, dar și loialitatea membrilor recrutați. Tocmai de aceea, acțiunile pe care le plănuia a fi întreprinse, în perioada august-septembrie 1948, au eșuat. Astfel, Mitucă, în colaborare cu Răutu, intenționa să multiplice și să răspândească manifestele „*Frați Români*” și „*Deșteaptă-te, române*”, dar din cauza lipsei de mijloace tehnice și a sabotării activității de către informatorii infiltrați în grupul său, acțiunea a fost zădărnicită (*Ibidem, p.368*). De asemenea, plănuia răpirea la mijlocul lunii septembrie a ministrului de interne, Teohari Georgescu și a Anei Pauker, cunoscută pentru poziția ei importantă în statul comunist, în timpul unei vizite a acestora la Băile Herculane, dar, începând cu 9 septembrie 1948, membrii grupului coordonat de la Mehadia de Mitucă au început să fie arestați (*Ibidem, p.369*).

Metodele folosite de autoritățile comuniste pen-

tru anihilarea și lichidarea acestuia s-au dovedit eficiente. De pildă, în schimbul unor sume de bani sau a unor compromisuri, organele de urmărire primeau informații despre activitatea, membrii și intențiile organizației. Prin urmare infiltrarea unor agenți sau recrutarea altora din rândul membrilor sau colaboratorilor lui Mitucă au netezit calea spre capturarea nucleului anticomunist de la Mehadia. Conform fișei matricole penale (*sursa: <https://www.iiccmmer.ro>*), fostul ofițer Ion Mitucă a fost arestat la 12 septembrie 1948 și apoi condamnat de Tribunalul Militar Timiș, în baza Art. 209, C.p., la 5 ani închisoare corecțională pentru uneltire, fiind găsit vinovat pentru răspândirea de manifeste subversive.

Gabriela BICA

Rugăciunile pentru cei vii și pentru cei morți - expresii ale comuniunii de iubire

Sfânta Scriptură ține în mare cinste rugăciunea. Pe fiecare pagină a ei se vorbește despre puterea și roadele rugăciunii. În rugăciune se înfăptuiește legătura omului credincios cu Dumnezeu. Pentru omul care se află în starea de rugăciune, Dumnezeu nu mai este numai o temă de gândire, ci o realitate prezentă în fața lui. În momentele de rugăciune creștinul nu este singur, chiar dacă nu e în legătură cu nimeni dintre oameni, ci vorbește cu Dumnezeu, mai bine zis este în dialog cu Dumnezeu, întrucât nu numai el vorbește către Dumnezeu, ci și Dumnezeu vorbește către el, răspunzând cu făgăduințele, cu asigurările și cu mângâierile Lui la cererile celui ce se roagă, la grijile și la durerile acestuia.

De aceea, din rugăciune îi vine celui ce se roagă liniștire, răbdare, nădejde și înseninare, oricare ar fi necazurile care îl învăluie; îi vine răbdare în a suporta greutățile și putere de a stăruia în efortul pentru învingerea lor. Prin rugăciune, puterea lui Dumnezeu se comunică omului care se află în convorbire cu El.

De cele mai multe ori omul credincios nu se roagă numai pentru sine, ci și pentru alții. Chiar și atunci când se roagă pentru sine, se roagă să fie folo-

sitor altora. La rândul ei, grija pentru alții în rugăciunea lui, dragostea de alții, dă un plus de putere celui ce se roagă, face ca rugăciunea lui să fie și mai caldă.

După datoria creștinească, după ce ne-am rugat pentru noi, să ne rugăm și unii pentru alții, precum ne sfătuiește Sfântul Apostol Iacob: „Rugați-vă unii pentru alții, ca să vă vindecați, căci mult poate rugăciunea dreptului, care se face” (Iacov 5, 16). În rugăciunile noastre, să ne rugăm pentru vii și adormiți, pentru prieteni și pentru vrăjmași, și pentru toți cei ce au dreptul la ea: părinți, frați, binefăcători, conducători bisericești și lumești, pentru cei ce ne-au ajutat în multe chipuri și pentru toți cei ce ne-au poruncit nouă să ne rugăm pentru dânșii.

În rugăciune trebuie să ne unim nu doar cu Dumnezeu, ci și unii cu alții în Dumnezeu. Cunoaștem din experiență cât de folositoare este rugăciunea pentru aproapele nostru. Rugăciunea noastră de mijlocire pentru alții, rămâne de multe ori ascunsă. IPS Kallistos Ware afirma că „Nu putem pătrunde interacțiunea exactă dintre actul rugăciunii, liberul arbitru al persoanei pentru care ne rugăm, harul și preștiința lui Dumnezeu. Când ne rugăm pentru alții, ne

este suficient să știm că iubirea lor pentru Dumnezeu continuă să crească și că au nevoie de ajutorul nostru. Restul să-l lăsăm în mâna și în grija lui Dumnezeu”.

Sfântul Ioan de Kronstadt îndeamnă la rugăciunea pentru alții prin aceste cuvinte: „Roagă-te pentru toți așa cum te-ai ruga pentru tine, cu aceeași sinceritate și fervoare; privește la infirmitățile și bolile lor ca și cum ar fi ale tale, la ignoranța lor spirituală, la păcatele și poftele lor, ca la ale tale, la tentațiile lor, la nenorocirile și întristările lor, ca și cum ar fi ale propriei tale persoane. O astfel de rugăciune va fi acceptată cu mare bucurie de Tatăl Ceresc, Tatăl tuturor, a Cărui iubire nelimitată îmbrățișează toate făpturile”.

Cea mai întâlnită formă de ajutorare a celor adormiți este rugăciunea. Rugăciunea Bisericii împreună cu rugăciunea personală ne pun în contact cu Maica Domnului, cu sfinții, care pot mijloci la Dumnezeu iertare și mântuire pentru cel adormit.

Din perspectiva Sfintei Scripturi, moartea a apărut ca efect al neascultării omului de Dumnezeu: „Din toți pomii Raiului poți să mănânci, dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca vei muri!” (Facere 2, 17). *(continuare în pag. 25)*

MEHADIA, ȚINUT DE ISTORIE ȘI LEGENDĂ, ÎN SCRIERILE LUI NICOLAE STOICA DE HAȚEG

În cuprinsul istoriei sale, locuitorii acestui meleag legendar, denumit astăzi Mehadia, au trăit numeroase drame existențiale. Acestea au fost cauzate, în special, de poziționarea strategică a Mehadiiei, care a fost, de-a lungul întregii sale istorii, în calea cuceritorilor.

Având, de o parte și de alta, două civilizații total diferite din multiple puncte de vedere: Occidentul, și de cealaltă parte, Orientul, fiecare dintre ele având idealuri și politici expansiv teritoriale, acest hotar s-a suprapus adeseori cu teritoriul Mehadiiei, considerat ca o poartă între aceste două culturi, cu o importanță majoră. Într-o asemenea conjunctură, viața socială de aici i-a fost imprimat, de-a lungul unei bune perioade de timp, un caracter cazon, cu accent grăniceresc, în mediul habitatțional predominând forturile, cazărmile, și alte structuri militare, în jurul acestora desfășurându-se, în general, activități conexe. Rezultat al acestei situații este și numărul mare de ofițeri, în special de remarcat și cel de generali (peste 25!), în armata Imperiului, proveniți din regiunile de graniță.

Dealurile Mehadiiei: „Strajovăț” și „Străjaoț”, „Dealul Omirului”, „Cheia Prosecului”, sunt doar câteva dintre multiplele locații, ale

căror configurații de relief ce au fost înscrise strategic în planurile combatante. Nominalizate în acest fel și de Nicolae Stoica de Hațeg, ele au fost martore ale luptelor și jertfelor unor generații întregi de străjeri ai acestor granițe, organizate în regimente de graniță cu rol de apărare.

Alături de jertfele combatanților, nu puține au fost și suferințele familiilor acestor grăniceri, alături de ceilalți locuitori ai Mehadiiei, în momentele în care aceștia au fost trecuți prin „foc și sabie”, în timpul nu-

meroaselor agresiuni ale cotropitorilor, iar atunci când viețile le-au fost cruțate, greaua robie în Imperiul Otoman însemnând același jalnic destin.

În lucrarea sa „Cronica Mehadiiei”, Nicolae Stoica de Hațeg evocă multe dintre aceste tragice episoade. De asemenea, numeroase momente epice se pot regăsi și în „Cronica Banatului”, aparținând aceluiași prolific cronicar, care este Nicolae Stoica de Hațeg, acesta însemnând în scrierile sale atât momentele trăite personal, cărora le putem acorda o veridicitate incontestabilă, cât și din trecut, cronicarul fiind și un destoinic istoric prin strădania sa de a descoperi trecutul Mehadiiei și al întregului Banat. Din păcate, în afara scrierilor sale, în mod narativ nu s-a reușit transmiterea prin generații, până azi, a multor astfel de evocări, a unor momente sau evenimente majore din trecut, și din această perspectivă cronică lui N.S. de Hațeg se constituie într-o operă de o inestimabilă valoare istorică și documentară.

Constantin VLAICU

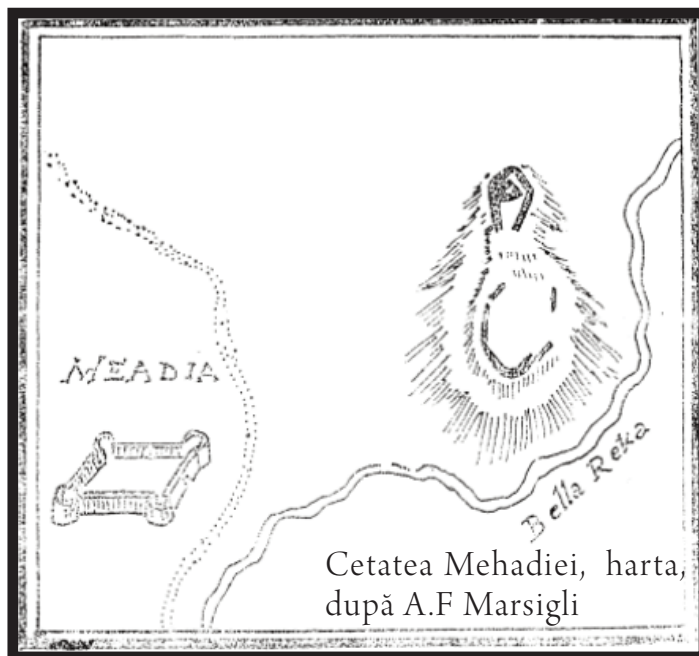
Pergamentul pe care a fost făcută reproducerea medievală după harta originală are o lungime de 6,75 m și conține 11 secțiuni (inițial 12 secțiuni, prima s-a pierdut). În acestea apar așezări romane, drumurile care le legau, râuri, munți, păduri și mări, precum și distanțele dintre așezări. Pe lângă posesiunile Imperiului Roman, pe hartă mai apar Orientul Apropiat, India și Gangele, Sri Lanka (Insula Taprobane) și este menționată chiar și China. Tabula se bazează pe itinerarii reprezentate planiform – liste de destinații de-a lungul drumurilor romane, după cum indică distanțele dintre punctele de pe parcursul acestora.

(*urmare din pag. 22*) a fost realizată cu scopul practic de cunoaștere a rețelelor de drumuri existente încă la acea dată în Imperiu. Sunt notate stațiile de drum, nodurile de comunicație, distanțele dintre ele, etc. Măsurarea distanțelor în zona care ne interesează a fost făcută în Millia Passum = 1482 m = 1,5 km.

Datarea acestui document a fost mult discutată în literatura de specialitate străină și chiar românească (Benea D. 1999, Dacia pe Tabula Peutingeriana, In memoriam Dumitru Tudor, BHAUT, 4, p.138-144). C. Daicoviciu, observând cu atenție că pe hartă lipsește partea de est a Daciei romane, a crezut că a identificat un element definitoriu pentru datarea documentului între anii 251-271, când probabil această parte a Daciei era deja abandonată. Ulterior, la această supoziție E. Manni a adus și argumentul părăsirii de către romani a unor teritorii de pe Rin (Manni E. 1949 L impero di Gallieno, Roma, p.30-31).

Între cele două documente cartografice există o diferență esențială, primul amintește

cartierul general al unui împărat în centrul Transilvaniei, iar celălalt amintește alte două cartiere generale ale împăratului omițând pe cel din epoca lui Ptolemeu. Ele

Cetatea Mehadiiei, harta, după A.F. Marsigli

au fost identificate de literatura modernă de specialitate din Banat la Mehadia, iar pe valea Oltului în două fortificații mici de la Racovița și Copăcenii (denumite de D. Tudor Praetorium I și Praetorium II).

Se constată astfel, că în apropierea unor căi de acces importante din Dacia liberă existau două toponime sub numele de PRAETORIUM. Ele reprezentau consemnarea prezenței în locurile respective a unui împărat, implicit a statului său major într-o campanie militară. Desemnarea prin termenul de Praetorium este valabilă doar atunci când

împăratul se afla într-o campanie militară, iar sediul său era amplasat în afara statului roman, în Barbaricum.

În cazul de față singura posibilitate de identificare corectă este cea din timpul campaniilor de cucerire a Daciei de către Traian, din anii 101-102, 105-106. Desigur, cum în general direcțiile militare de înaintare ale armatei romane în cele două războaie sunt cunoscute, prima poate fi cu destulă certitudine considerată prin Banat dinspre Dierna spre Tapae.

Castrul de la Mehadia, aflat la 25 km de linia Dunării, întrunea toate condițiile pentru stabilirea comandamentului în care se afla și împăratul la un moment dat. În acest caz, castrul Praetorium a putut fi primul sediu al împăratului după trecerea Dunării, în anul 101. Alegerea acestui centru pare favorizată de poziția sa strategică înaintea culoarului Timiș-Cerna, dar mai ales prin apropierea de Dunăre și posibilitatea de retragere imediată în cazul unui pericol pentru împărat.

Prof. dr.
IULIAN LALESCU

LEGENDELE MEHADIEI

Câteva momente cu caracter epic, fără o *veridicitate* confirmată, fiind astfel doar legende locale, le regăsim în scrierile lui Nicolae Stoica de Hațeg. Prima dintre ele o voi reda textual în cele ce urmează:

„La un sfert de ceas mai în sus de Mehadia, în stânga drumului, printre ogoare, se văd ruinele unui oraș și ale unei fortărețe, pe lângă două pâraie¹. Acest loc pare să fi fost odinioară foarte bine întărit, deoarece chiar și astăzi se mai văd ziduri și șanțuri pe o suprafață de aproape două iugăre pătrate, unde cei din Mehadia cultivă de obicei cucuruz. Șanțurile și gropile sunt năpădite în întregime de măracini și tufişuri și sunt numite de către iliri de aici „Zidina” (ziduri). La acest șanț de fortăreață se află actualmente un izvor cu apă de băut minunată, despre care cei din Mehadia povestesc următoarea legendă: În vremurile vechi, pe când cei din Mehadia își pășteau oile la Cerna, unui tânăr cioban i-a scăpat fluierul din mână în Cerna și, deși apa era tocmai pe atunci mare și repede, a sărit în ea și, cu primejdia vieții, a înotat destulă vreme după el. Când l-a pierdut însă din vedere, a ieșit la mal foarte necăjit. Într-o frumoasă după-amiază, tocmai pe când acest cioban se întorcea cu brânză și alte lucruri către

casă, a auzit un cântec din fluier, al cărui sunet i-a atras de îndată atenția. A alergat într-acolo și a zărit, la un tânăr cioban instrumentul lui pierdut. I-a povestit cum l-a pierdut, l-a rugat să i-l inapoieze și i-a oferit chiar o oaie în loc, dar degeaba, pantru că celălalt susținea că n-ar fi găsit fluierul amintit în Cerna ci în fântâna de la fortăreață. S-a iscat o încăierare, iar ei au ajuns în fața judecății. Au fost întrebați, unde l-a pierdut cel dintâi și unde l-a găsit celălalt. Judecătorii au chibzuit asupra celor ce aveau de făcut în acest caz, deoarece la dezbatere taina aducerii apei din Cerna, prin munți, în fortăreață ar fi fost pe deplin limpede și flăcăilor, iar aceștia ar fi putut-o trăda în orice clipă, fapt prin care s-ar fi putut pierde nu numai fântâna, ci și fortăreața însăși. De aceea la sfat s-a hotărât executarea în taină a celor doi ciobani, ceea ce s-a și întâmplat. Ei au fost închiși și strangulați în timpul nopții. Public s-a anunțat însă că aceștia au fost trimiși la o judecată mai înaltă.”

O altă legendă ce o regăsim în „Cronica Mehadiei”, care se pare, așa cum explică într-una dintre notele de subsol autorii ediției - Damaschin Mioc și Costin Feneșan, a fi „probabil o variantă locală a legendei meșterului Manole”, este legată de construcția cetății de pe

dealul Grad, pe care o redau, la fel, textual, așa cum o regăsim în ediția întocmită de Damaschin Mioc și Costin Feneșan, în anul 1984:

„Aici, pe un mic munte din apropiere, se află un turn și o ruină de fortăreață, numite în românește Pergan, probabil după grecescul Pergamo. Acesta a fost numit de slavi Grad, iar pâraul Gradsca. (...) E posibil ca acest turn de munte să fi fost într-adevăr acel Pergamon dăruit republicii romane de către regele trac Attalus, împreună cu toate districtele care țineau de el (adică Țara Banatului) și care apoi a fost numit de romani Moșia Mare (moștenire). Romanii au înălțat turnul prin meșterul zidar Manoilia. Iar acesta, pentru că lucrarea nu-i reușea, ci era mereu dărâmată de furtună, a încastrat în zid umbra soției sale, atunci când, de prânz, i-a adus mâncarea de la Mehadia și l-a găsit la lucru. Ea s-a întors acasă și a murit, el însă și-a încheiat apoi lucrarea fără vreo altă piedică”.

¹Cronicaul se referă la ruinele Castrului roman de la Mehadia. Vezi M. Marcea, op.cit., su.

**Pentru conformitate:
Constantin VLAICU**

Bibliografie:

„Cronica Mehadiei”, Nicolae Stoica de Hațeg, Editura Facla, Timișoara, 1984 (ed. Damaschin Mioc și Costin Feneșan)

(*urmare din pag. 20*) Moartea a fost suflătoare, prin alterarea relației omului cu Dumnezeu, dar și trupească, în plan biologic, prin despărțirea sufletului de trup. Tragismul morții vine din faptul că acest fenomen nu aparține firii umane (Dumnezeu n-a creat moartea), ea intră în firea umană, devenindu-i „firească”, de o asemenea manieră încât este cel mai sigur fenomen care se întâmplă în viața fiecărui om. În pofida acestei realități, Moartea și Învierea Mântuitorului Iisus Hristos aduc un sens cu totul diferit existenței umane. Până la acest moment crucial al istoriei omenirii, moartea și iadul erau implacabile, așa cum ne spune Psalmistul: „Nu morții te vor lăuda pe Tine, Doamne, nici toți cei ce se coboară în iad” (Psalmul 113, 17). Prin Moartea Sa, Hristos a omorât moartea, a omorât păcatul și a surpat puterea diavolului. Iar prin Învierea Sa, Împărăția cerurilor s-a deschis: „... Eu sunt Învierea și Viața; cel ce crede în Mine va fi viu, chiar de va muri” (Ioan 11, 25). Astfel, moartea, ne spune părintele Stăniloae, capătă o valoare pozitivă: Hristos ne trece la comuniunea deplină cu Dumnezeu.

Învățătura Bisericii Ortodoxe ne spune că după moartea unui om, sufletul său trece prin judecata particulară. Aici i se stabilește în funcție de faptele sale un loc temporar, la bine sau la rău, până la judecata universală. După acest

ultim act al istoriei mântuirii neamului omenesc, unii vor merge cu Hristos în Împărăția Lui, iar alții se vor despărți de El. Această decizie va fi veșnică. În acest răstimp dintre judecata particulară și judecata universală, sufletele cunoscuților care au răposat au nevoie de ajutorul nostru. De ce? Ei nu mai pot face nimic pentru mântuirea lor, au ieșit din planul vieții pământești unde pocăința și faptele bune au valoare eternă. În plus, nu toți oamenii care mor ajung în Rai, de aceea sufletele lor devin dependente de dragostea noastră. În Tradiția Bisericii noastre a rămas consacrată sâmbăta ca zi de pomenire a celor adormiți, deoarece în această zi Mântuitorul S-a coborât la iad și a izbăvit sufletele celor adormiți din veacuri care îl așteptau pe Izbăvitorul, pe Mesia. În mod special, două dintre sâmbetele anului bisericesc sunt consacrate în toate Bisericile Ortodoxe pomenirii generale a morților: sâmbăta dinaintea Înfricoșătoarei Judecăți (lăsatului sec de carne) și sâmbăta dinaintea Pogorării Duhului Sfânt (Sâmbăta Rusaliilor). Amândouă poartă în popor denumirea de Moșii (de iarnă, respectiv de vară), pentru că facem pomenirea părinților, moșilor și strămoșilor noștri plecați la Domnul. De asemenea, la fiecare Sfântă Liturghie cei vii și cei adormiți sunt așezați pe Sfântul Disc, în jurul Sfântului Agneț (care se transformă în timpul slujbei în Sfântul Trup al Domnu-

lui Hristos) alături de Maica Domnului și de cetele sfinților. Este, poate, cea mai frumoasă dovadă de iubire pentru cei dragi plecați dintre noi, de a-i aduce permanent înaintea lui Dumnezeu spre a fi binecuvântați, ușurați de păcate, iertați și mântuiți.

Grija celor vii se manifestă față de ei prin pomenirile la Liturghie, aprinderea lumânărilor și a tămâii la morminte. Am întâlnit un obicei deosebit de frumos, în anumite locuri, care se practică în noaptea de Paști. După Sfânta Liturghie, cu lumânările aprinse, cei vii merg la mormintele celor dragi și le spun Hristos a înviat! E tulburător să constăți cât de mult simțim comuniunea cu cei adormiți în Domnul, cu care putem comunica, chiar dacă fizic nu ne vedem unii cu alții. Duhovnicește, în rugăciune, această comuniunea este posibilă și deosebit de mângâietoare.

Părinții Bisericii sfătuiesc ca în fiecare zi în decursul celor patruzeci de zile din momentul morții, familia și cunoscuții să-și concentreze atenția pe trei segmente: 1. Rugăciune personală. Facem câte o rugăciune pentru cel adormit (rugăciuni scurte sau, dacă timpul ne permite, un paraclis sau acatist); 2. Milostenie. De asemenea, trebuie oferit câte ceva, cât de puțin, celor în nevoi care se pot folosi de milostenia noastră; 3. Rugăciunea Bisericii (pomenirea celor adormiți la Sfânta Liturghie).

(*continuare în pag. 28*)

(*urmare din pag. 25*)

Aș aminti aici un fapt minunat din viața Sfântului Nicolae Planas, din Grecia, trăitor în secolul al XVIII-lea, care acorda o atenție foarte mare pomenirii celor adormiți la Sfânta Liturghie. Pomenea atât de mult încât, chiar dacă foile se îngălbeneau de vreme, nu renunța la a pomeni. Într-o noapte, una din maici a visat că obștea mănăstirii se îndrepta împreună cu Sfântul Nicolae spre stadionul din Atena. Când s-au deschis porțile stadionului, arhiplin ca pentru un mare spectacol, toți oamenii s-au ridicat în picioare, au început să aplaude și să strige cu bucurie către părintele. Părintele Nicolae, mirat, a întrebat: „Pe cine ovaționează aceștia?” Un tânăr din preajma lor a răspuns: „Pe sfinția voastră! Sunt cei care au fost scoși din iad, în urma pomenirilor pe care le-ați făcut!”

Așa cum ne rugăm pentru cei dragi când sunt în necazuri, în boli (intervenții chirurgicale etc.), la fel suntem datori să ne rugăm când aceștia sunt chemați de Dumnezeu la viața veșnică. Iubirea este virtutea teologică care face legătura între cer și pământ, între vii și adormiți.

Fiecare dintre noi avem datoria ca în rugăciunile noastre să-i pomenim pe cei adormiți, cu mai multă grijă și stăruință decât o facem pentru cei vii, pentru că cei vii încă mai au timp să-și pregătească veșnicia, pe când cei adormiți, nu.

Dacă la parastasele pentru cei ce au murit în credință și cucernicie, ne aducem aminte că ei sunt mădulare ale lui Hristos, mădulare ale trupului Bisericii Sale și mădulare ale noastre, temple ale Duhului Sfânt, și se cuvine să ne rugăm pentru ei cu dragoste sinceră, cu inimă caldă și simțitoare; tot așa să ne rugăm și pentru cei vii la slujbele bisericești, la felurile Taine și ierurgii, ca pentru niște mădulare ale lui Hristos și ale noastre înșine; pentru vii și pentru morți să ne rugăm fierbinte mai cu seamă în timpul Liturghiei și îndeosebi după prefacerea Sfintelor Daruri. Așadar, cel mai important lucru pentru cei adormiți este să-i pomenim la dumnezeiasca Liturghie. Toate celelalte, parastasele, milosteniile sau lucrurile împărțite, nu fac altceva decât să însoțească această pomenire. Totodată pentru ca rugăciunile noastre să fie ascultate trebuie ca și noi să viețuim neîncetat în evlavie, în înfrânare și în rugăciune.

A ne ruga unii pentru alții este o realitate a credinței noastre: comuniunea sfinților, realitate pe care o mărturisim în Crez și pe care o sărbătorim an de an în Duminica Tuturor Sfinților, sărbătoare care ne amintește că Raiul nu este departe de noi, că există o legătură vie între noi care suntem încă pe drum și cei care trăiesc în Împărăția lui Dumnezeu.

Bibliografie:

1. Sfântul Ioan de Kronstadt, *Liturghia – cerul pe pământ*, Editura Deisis, 2002;
2. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică*, vol. III, E.I.B.M.B.O.R., București, 2003;
3. Jean-Claude Larchet, *Tradiția Ortodoxă despre viața de după moarte*, Editura Sophia, București, 2006;
4. Protosinghel Nicodim Măndiță, *Învățăături despre rugăciune*, Editura Agapis, București, 2008;
5. Pr. lect. dr. David Pestroiu, *Spre Viața Veșnică, Rânduiești ortodoxe pentru înmormântare și parastas*, Editura Cuvântul Vieții, București, 2013.
6. <https://m.crestinortodox.ro/credinta/rugaciunile-unora-pentru-altii-159171.html>
7. <https://basilica.ro/rugaciunea-pentru-cei-adormiti-si-comuniunea-sfintilor/>
8. <https://stranaortodoxa.wordpress.com/2020/10/05/rugaciunea-facuta-pentru-altii-cand-este-insufletita-de-o-mare-grija-iubitore-fata-de-ei-este-mai-puternica-decat-rugaciunea-pentru-noi-insine-rugati-va-unul-pentru-altul-ca-sa-va-vinde/>

Preot Solomon Sîrbu,
Parohia Verendin,
Protopopiatul Băile Herculane

STIAȚI CĂ...? (scurtă incursiune cronologică în istoria Mehadiiei)

- În anul 1792, erau în Mehadia 275 familii române, 51 germane și 23 de „țigani” (cf. C. Buracu), 24 clădiri din piatră (locuințele militarilor și bisericile), 55 de bordeie și 279 de colibi din nuiele lipite cu pământ;

*

- În anul 1808 (5 septembrie) s-a început zidirea „școlii românești”, din Mehadia, la inițiativa protopopului Nicolae Stoica de Hațeg. Localul de școală a fost pe locul hotelului Bervanger, în fața casei protopresbiterale, clădită tot de prota Stoica (Gheorghe Rancu – Bodrog: „Începutul Școlii din Mehadia”) „Școala națională românească”, o succede pe cea „germană” (Școala Trivială germană de la Mehadia este prima de acest gen înființată în Banatul istoric) înființată ca „școală primară”, în anul 1774; la școala germană din Mehadia studiază multe viitoare personalități, mari nume ale istoriei din Banat, între care și generalul Mihail Trapșa.

*

- În anul 1862 s-a ridicat o cruce, existentă și azi în mijlocul parcului central din Mehadia, având următoarea inscripție originală: „Acestă sfântă cruce se au ridicat prin

sânguința comunității - Mehadiiei de mărturisirea orientală dreptcredincioasă neunită – în zilele Maj. Sale Împăratului Frantz Iosif I al - Austriei, Anul Domnului 1862”. Crucea a fost ridicată de către grănicerii reîntorși din luptele din Italia din anul 1859;

*

- În data de 9 iulie 1872, prin decret imperial, se desființează „granița” și prin aceasta și toate instituțiile militare din această regiune. Averea militară se împarte între locuitori, drept recompensă pentru vitejia lor din luptele anilor 1788-1791 împotriva turcilor, 1792-1814 împotriva francezilor (războaiele napoleoniene), 1815-1824 pentru diversele servicii prestate în teritoriile Italiei, 1848-1849 împotriva ungurilor, 1859 împotriva Italiei și 1869 contra Prusiei. O parte din această avere trece în posesiunea statului maghiar. Această împărțire se termină la 9 martie 1873, când ia ființă „Comunitatea de avere” care administrează averea individuală familiară a foștilor grăniceri, aceasta funcționează 75 de ani, până în anul 1948 când se desființează odată cu marea naționalizare adusă de noul regim comunist.

*

- În anul 1878 s-au finalizat lucrările la calea ferată Caransebeș - Orșova, în același an s-a inaugurat și gara Mehadia.

*

- În 13-14 iunie 1910, în urma unor intense furtuni și ploi torențiale, în Mehadia se produc inundații catastrofale în urma cărora 9 persoane își pierd viața. În urma fenomenului diluvial, pagubele materiale sunt imense, fiind inundată întreaga localitate. Din „Cronica Mehadiiei”, în care se consemnează și acest eveniment, preotul Coriolan BURACU menționează: „Belareca a inundat întreg satul, ajungând apa până la treptele Bisericii ortodoxe”. În urma acestor inundații a fost distrus și vechiul pod al căilor ferate, acesta fiind înlocuit ulterior de cel metalic.

*

- 25 august 1912, în parohia Mehadia se instalează preotul Iosif Coriolan Buracu, proeminentă personalitate, descendent al unei vechi familii de grăniceri și preoți din Banat, pe care a slujit-o cu multă râvnă și sfințenie.

De la el am moștenit o memorabilă cugetare: „*Atâta valorăm ca oameni, câtă bucurie facem în jurul nostru*”.

*

- La 17 noiembrie 1918 la Mehadia se constituie „Consiliul Național Român” sub președenția preotului Coriolan Buracu, „Garda Națională română”, iar la 18 noiembrie, s-a reînființat „districtul Mehadia”, având în (continuare în pag. 28)

(urmare din pag. 27)

componenta sa 16 comune, sub președenția părintelui Coriolan Buracu.

*

- **12 iulie 1920**, se constituie la Mehadia cea dintâi filială a „**Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române**” prezidată de principesa Alexandrina Gr. Cantacuzino.

*

- **14 martie 1922** încetează din viață generalul de divizie Nicolae Cena.

*

- **15 noiembrie 1922**, se deschide prima „**grădină de copii** (grădiniță-n.a.) **la sate**” la inițiativa și prin efortul financiar al membrilor „**Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române**” Filiala Mehadia.

*

- În anul **1920**, conform unor statistici ale vremii, în Mehadia sunt. 597 de case, 2156 locuitori, bărbați 1127, femei 1134.

Români – 2021, Unguri – 10, Germani – 111, Evrei – 13, Alții – 1.

Interesant de remarcat în această statistică este că, spre deosebire de cea din 1792, nu apar locuitori în Mehadia de etnie „romă”, acest aspect induce o oarecare îndoială asupra exactității ei. Din cele consemnate de C. Buracu, în același context referitor la statistica populației, este la fel de interesantă consemnarea faptului că în anul de referință 1920, în Mehadia „**bătrânii vorbesc aproape toți nemțește**”.

(datele cronologice și consemnarea evenimentelor, sunt preluate în întregime din volumul: „**Muzeul General Nicolae Cena în Băile Herculane și CRONICA MEHADIEI**”, autor: Coriolan I. BURACU, preot, tipărit la Tipografia „Ramuri”, Turnu Severin, în anul 1924, la care s-au făcut unele completări adiționale de către semnatarul articolului, alături de citatele textuale originale. De asemenea, criteriile de selectivitate a evenimentelor aparțin exclusiv autorului articolului.)

Constantin VLAICU

REFLECȚII-

Constantin VLAICU

- Uneori așteptăm atât de multe de la Dumnezeu, dar, în același timp, oferim atât de puțin...

*

- Dacă am cunoaște cât de neînsemnate sunt unele gesturi din cauza cărora ne îndepărtăm aproapele, în perspectiva oferită de efemeritatea vieții, probabil am fi mult mai răbdători, îngăduitori și înțelegători cu semenii noștri.

*

- Viitorul și bunăstarea omenirii nu vor sta în punerea unui preț mai mare pe viață ci în NEPREȚUIREA vieții ființei umane. Misterul și măreția creației vieții sunt peste putința înțelegerii noastre. În acest context, ceea ce ne rămâne este de a o slăvi și a o cinsti.

*

Un trist paradox: ca rezultat al Creației, omul este dovada clară a perfecțiunii ei, însă, omul, ca ființă, este departe de a fi perfect.

*

- Cum ar fi dacă am ști că Dumnezeu, în nemărginita Sa putere, și măreția Sa înțelepciune, pe acei care în această viață nu au nici un fel de condescendență față de cei oropsiți ai sortii: săraci material sau cu duhul, demenți, flămânzi, pe toți cei care societatea îi așază nedrept în inferioritatea sa, într-o viață reluată printr-o posibilă reîncarnare a spiritului, le-ar da tocmai lor această soartă noului trup!??

*

- Un nonsens al grabei îl regăsim când e vorba de viața noastră, fiindcă oricât ne-am grăbi destinația e aceeași. Important este ca pașii să aibă măsura faptelor !

Săptămâna Mare a Paștelui - 2022

Tinerii Ortodocși de la Mehadia

Prin această chemare a luat naștere și **Asociația Tinerilor Ortodocși din Banatul de Munte**, grup din care fac

parte și tinerii creștini ai comunei noastre și ai comunelor învecinate.

Pe tot parcursul vieții pământești trebuie să trăim cu credința și convingerea că în Biserică toți suntem tineri, căci una este vârsta tinereții și altceva înseamnă a fi tânăr și receptiv din punct de vedere spiritual, adică în stare să primești mereu noi impulsuri, care te îmbogățesc și te împlinesc duhovnicește.

Tinerii vin întotdeauna cu prospețimea și sinceritatea lor în modul de a aborda adevărurile vieții, ceea ce ar putea fi un important ajutor acordat societății pentru a se putea elibera de servituțile dedublării. Ei trebuie să fie chemați să facă parte din viața de zi cu zi a slujirii bisericii, căci fără ei cu siguranță că multe aspecte ale vieții și înaintării misiunii în social s-ar face cu mai multă dificultate.

Acești tineri, alături de preoții din parohiile din care fac parte, au înțeles că viitorul nu este un loc care se așteaptă, ci un proiect care se construiește, de aceea doresc să participe activ la construirea unui viitor solid, frumos, iar apoi să facă ceva pentru ceilalți, fie prin activități sociale – filantropice, fie prin implicare civică. Sunt tineri cu foarte multe întrebări, în căutarea unui sens în viață, preocupați de viitorul creștinesc al țării noastre. Își petrec timpul liber într-un mod frumos, cu oameni care îi inspiră, în căutarea de a lega prietenii pe viață cu oameni care au aceeași viziune asupra vieții. Investesc parte din timpul lor în folosul celorlalți, participând la acțiuni caritative sau făcând

voluntariat în comunitate, citind o carte bună sau vizionând un film interesant, discutând despre felul în care știința se îmbină cu credința, participând la evenimente culturale.

Principalele obiective ale Asociației Tinerilor Ortodocși din Banatul de Munte sunt:

- Implicarea tinerilor într-o gamă largă de activități culturale, sociale, filantropice, spre a deveni și a se simți responsabili și utili;
- Stimularea tinerilor să se gândească și la aspectul spiritual al vieții, dincolo de stresul societății în care trăim;
- Prezentarea și aprofundarea credinței și a spiritualității creștin – ortodoxe, prin promovarea valorilor acestuia în rândul tinerilor;
- Cultivarea identității creștin – ortodoxe a tinerilor, cu deschidere față de cultura spațiului în care trăiesc;
- Încurajarea tinerilor pentru dialogul dintre credință și cultură, credință și știință.

Această organizație a fost înființată în anul 2016, la Moniom, județul (continuare în pag. 30)

(*urmare din pag. 29*) fiecare an.

Caras – Severin și se bucură de implicare desăvârșită din partea tinerilor care o alcătuiesc.

Pentru atragerea constantă spre credință și pentru păstrarea dorinței de a fi un bun creștin, în fiecare an se organizează „**Tabăra din Inima Satului**” prin programul eparhial „**Împreună pentru copiii noștri**”, eveniment cu ocazia căruia copiii se bucură de cinci zile pline de activități interesante, organizate de tinerii voluntari.

Părintele Mihai Ciucur, inspector eparhial în cadrul Departamentului de Tineret al Episcopiei Caransebeșului, împreună cu un grup de tineri voluntari, cu sprijinul reprezentanților comunelor (parohii, primării, școli), stabilește perioadele și condițiile de desfășurare ale activităților taberelor din

În anul 2021, Proiectul „**Tabăra din Inima Satului**” a

administrații locale. 10 dintre aceste tabere s-au desfășurat în mediul rural, iar două în mediul urban, bucurând un număr de 470 de copii, supravegheați de 90 de formatori și voluntari.

Anul 2021 a fost primul an în care copiii și voluntarii comunității noastre au participat activ la „**Tabăra din Inima Satului**”, Mehadia găzduind prima ediție a acestei tabere în comuna noastră, cu ajutorul Parohiei Ortodoxe Mehadia, în colaborare cu Primăria Mehadia.

Tabăra a fost organizată în perioada 7-11 iulie, găzduind un număr de 25 de copii și 10 voluntari care au înveselit comuna noastră pentru 5 zile. Cu binecuvântarea Preasfințitului

Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, tabăra a fost deschisă în dimineața zilei de 7 iulie 2021, cu o slujbă de (*continuare în pag. 31*)

cuprins 12 tabere, organizate în perioada 26 iunie – 10 septembrie și a fost posibil prin parteneriatele încheiate între biserici, școli și

(urmare din pag. 30) seară și, mai apoi, oferind Te Deum, oficiată de participanților diplome și părintele paroh Ciprian daruri, ca premii pentru im-

Danci, preotul gazdă al evenimentului. Tabăra a fost concepută astfel încât atelierelor de activitate să poată acoperi și diferite subiecte de ac-

tualitate ale societății de plicarea în activitatea astăzi, unul dintre cele mai desfășurată. Prin felicitările importante ateliere primite de la Părintele Epis-

După 5 zile pline de activități în urma cărora copiii au legat prietenii, au învățat care este rolul Bisericii în viața noastră și cât de importante sunt responsabilitățile fiecăruia dintre noi, a avut loc momentul despărțirii, care a fost extrem de emoționant.

În vara acestui an 16 tabere vor fi organizate în comunele din județul nostru, printre care se numără și Mehadia, în perioada 15-19 iunie 2022, tabără la care vor participa 25 de copii (4 de la ciclul primar, 11 de la gimnaziu și 10 de la liceu) din parohia noastră. Alegând această perioadă, Mehadia va fi locația în care vor debuta activitățile taberelor din acest an și ne dorim ca aceasta să se ridice peste așteptările tinerilor participanți, reușind astfel să-i menținem în strânsă legătură cu Dumnezeu și comunitatea Mehadiei.

desfășurate fiind cel de educație pentru viață. La jumătatea perioadei de tabără, în ziua de 9 iulie 2021, Presfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, s-a alăturat tinerilor, participând la rugăciunea de

cop, tinerii voluntari s-au simțit încurajați în demersul și munca lor, fiind astfel mulțumiți de faptul că Preasfințitul Părinte Lucian a sosit în mod special pentru a-i cunoaște frământărilor tinereții lor.

Dana Oprescu

PROTOCOLUL DE LA MEHADIA

Prof. dr. Nicolae Magiar

(Continuare din numărul anterior)

...În acest Protocol predomină informațiile cu caracter administrativ-religios, provenite atât din circularele primite de la eparhie cât și cele trimise către preoții din subordine. Conținutul informațiilor este divers, tratând de la evenimentele politicomilitare până la cele sociale, de la datele cu caracter economic până la informații ce țin de morală, plus elemente de natură biografică referitoare la familia cronicarului. În afară de acestea apare o informație pe care o considerăm extrem de prețioasă: „Seara eu pe 27 noiembrie [1804 n.n.] am fost la Vârșeț și pe 28 noiembrie la traducerea în limba română a cărții *Despre îndatoririle preoților* [sublinierea noastră] am lucrat”. Textul acestui pasaj este scris în sârbește și ne oferă cel puțin două informații foarte importante: 1) titlul unei lucrări de care nu se știa nimic până acum; 2) probabil că lucrarea a fost tradusă în românește din limba sârbă. După titlu putem face supoziția că această lucrare are un caracter predominant administrativ-religios.

Altă informație este legată tot de o lucrare am putea spune, adică mai exact un fel de biografie pe care Stoica de Hațeg a redactat-o în limba germană în anul 1824, în 10 decembrie. Anul l-am dedus din context (foaia este ruptă parțial, din păcate) pentru că următoarea informație de pe aceeași pagină este la 13 decembrie, (și aici lipsește anul) data la care Catarina, fiica protopopului Mehadiei a fost pețită, iar ultima informație are scris anul 1825 și ziua de 11 ianuarie, atunci fiind cununia Catarinei cu Gheorghe Lazăr. Așadar în doar trei

propoziții (pe aceeași pagină forțat) sunt trei informații, din care două de natură biografică, din viața familiei protopopului Stoica de Hațeg. Redăm în continuare textul:

„[...] 10 dekemb [decembrie n.n.] scriși viața mea nemțește. Mă bolnăvii.

[...] 13 decembrie. Grăitorii [cu sensul de pețitori n.n. Catarinei veni, eu fui la biserică. Eu rău bolnav. [...] Așa să legătuiră fără bani.

[...] 11 ianuarie 825 [1825 n.n.] fata mea Katarina cu Gheorghe Lazar forarul s-au cununat”.

Tot de natură biografică, respectiv date legate de familia sa, ne oferă protopopul de la Mehadia în trei pasaje consecutive, în care aflăm de moartea a două dintre fiicele sale (Catarina și Măriuța), a unui nepot, a unui ginere (Danil Borlovan) și unui frate (Hristifor): „1830 Al meu capelan gienere Danil Borlovan în 19 octombrie seara 8 ceas răposă. Katarina la Sebeș 1 octombrie murisă.

1830 8 noiembrie fratele meu Hristifor Stoica de Hațeg la 3 cease după amiază răposă + pruncu Stoica a Măriuți 17 ianuarie 1831 muri.

1832 18 aprilie fia sa una Măriuța Stoica preoteasa ne dă văduvă Borlovan, după boală 40 de zile nevăitată ușor muri +”.

Marele istoric al românilor Nicolae Iorga a publicat un număr mare de însemnări bănățene. Toate acestea le consideră un izvor prețios deoarece descoperă în ele o istorie „[...] care nu e compusă ci numai însălată, notată incidental și sporadic de cei modești și puțin cărturari, uneori, cari nu se gîndesc nici la un patron, nici la un public,

ci pun pe hârtie ce știu, din simplu impuls instinctiv de a nu lăsa faptele să se piardă, ori nevoia de a face și pe alții, necunoscuți, martori ai suferințelor, isprăvilor și întâmplătoarelor bucurii ale lor. Este istoria țării pintre cei mici”.¹⁷ În această idee se înscrie mare parte din textul Protocolului.

În manuscrisul Protocolul din Protoprezviteratul Mehadiei. Scurtă cuprindere a Poruncilor, cronicarul Banatului a făcut și prețioase însemnări. De exemplu, în interiorul primei coperti, sunt scrise însemnări, care se încadrează perfect ideii redată de Nicolae Iorga în citatul de mai sus, adică evenimente locale din cadrul unei comunități, care compun de fapt istoria. Redăm două exemple, primul se referă la o invazie a lăcustelor:

„781 [1781 n.n.], 782 [1782 n.n.] apoi 1800, 801, în Districtul Mehadiei în august fură lăcustele”.

Al doilea descrie o inundație:

„[...] 5 pân 23 noiembrie neauă mare, spre 24 noaptea neaua să topi, apele mari Belareka în Mehadia, puntea satească rupse, dusă. Comerț drumu cheia Briboia în poartă zidită cheia Stracovii Bratina rupsă, dusă, drumu împedecă însă oamenii rânduți ca să deschidă a trece [...]”.

Din punct de vedere al informațiilor, acest manuscris este categoric eclectic, pentru că el redă informațiile primite și trimise în ordine cronologică, conform obligațiilor sale profesionale, nefiind redactate pe teme. Predomină informația referitoare la protopopiatul Mehadiei, Episcopia Vârșețului, preoți și biserici, parohi și parohii, (continuare în pag. 33)

(*urmare din pag. 32*) viață religioasă în general, dar nu lipsesc nici date interesante și chiar importante cu caracter cultural (învățământ, circulația cărții), politic, militar, social, moral precum și aspecte legate de tradiții și obiceiuri.

Cercetând exhaustiv acest manuscris, se pot constata câteva aspecte: în primul rând încorporează un volum foarte mare de muncă meticuloasă și disciplinată, pe parcursul a patru decenii (1792-1832); în al doilea rând, conținutul ne arată faptul că manuscrisul a fost redactat pe linia sarcinilor de serviciu și eventual pentru cei care voiau să-l controleze pe protopop.

Caracteristici lingvistice.

După cum am mai subliniat, limbile folosite de protopopul Mehadiei sunt în număr de patru: slavonă-sârbă, română, germană și latină. În cea mai mare parte, aceste limbi au fost folosite în funcție de emitentul circularilor. În privința limbii române aceasta poartă caracteristicile dialectului vorbit în zona Mehadiei în perioada respectivă, iar limbile sârbă și germană conțin caracteristicile limbii folosite în cercurile clericale sârbe, respectiv celei din administrația militară. Pasajele în limba latină sunt foarte rare, prezența lor putând fi pusă ca o influență rămasă din vremea când cronicarul a făcut o parte din studii la școala de iezuiți din Timișoara.

În ceea ce privește ponderea limbilor folosite în manuscris, cea mai mare o are limba sârbă, acest lucru fiind justificat de faptul că emitenții erau în principal episcopii și clericii de rang înalt din Vârșeț, la care se adaugă și intenția protopopului de a dovedi că a înțeles

corect conținutul dispozițiilor, oferind în același timp și posibilitatea controlării acestora de către superiori. Textele în limba română, în proporție aproape egală cu cele sârbe, predomină în cazurile când dispozițiile sunt transmise în teritoriu, pentru ca preoții să le înțeleagă mai bine. Atunci când scrie în limba română, exprimarea este tipică pentru vocabularul popular folosit în zonă, dialectul specific Banatului de sud-est fiind prezent mai ales pentru descrierea unor evenimente locale. Nicolae Stoica de Hațeg folosește cuvinte vechi, rare și foarte rare (potrivit Dicționarului explicativ al limbii române): fertal (sfert n.n.), alirți (aliați n.n.), poae (poate n.n.), mânaci (oameni de încredere sau care mânau vitele n.n.), epohe (epoci n.n.), aera (era n.n.), austriani (austrieci n.n.), sloată (zloată n.n.) etc. Redăm în continuare un exemplu: „[...] dar creștinii Etiopieni aveau / aera [era n.n.] / Diocletiantescă, adecă a mânacilor [sublinierea noastră] lui Diocletian, alții numără de la zidirea Romei, au de la conzuli, au de la împăratul August, oare care Dionisie cel Mic, era și mic de stat, veni la Roma el era un skit [scit n.n.] din naștere, s-au preoțit, or lăudat și dă vieste ajungând în mari învățături, făcându-se însă creșcișnișcii răsăritului și apuseni [...] raste [posibil cuvânt sârbesc – a despărți, n.n.] în numeru anilor veni un călugăr eghiptean Pandor: acum el diete lui Dionisie această idee să întărească acest număr la creștini și arată ca să ia anii de la nașterea lui Hristos, însă fiind că pe acele epohe ale muncitorilor și a tiranilor nu să poate sci bine acei ani, din banii acelora vremi să poae [poate n.n.]

cunoaște că cu vreo 3 sau 4 ani [...]”. Atunci când descrie defășurarea unor operații militare apare destul de des un cuvânt românizat din termenul german de armistițiu (stillstand), cuvânt pe care protopopul nu l-a tradus niciodată. Este vorba despre cuvântul „șcilceantu”: „Cu șcilceantu [sublinierea noastră] în Raih adunară contribuție și strânsăra ostași.”

Prezența textelor în limba germană se justifică probabil, prin intenția autorului de a putea dovedi la nevoie autorităților că a înțeles și a dus la îndeplinire dispozițiile și ordinele venite de la stăpânire. În aceste pasaje redactate în limba germană, de multe ori apar scrise cuvinte care, aparent, nu au legătură între ele.

Protopopul știa însă cu certitudine la ce anume se referă acele cuvinte. Erau mai mult informații primite și de care trebuia să țină seama în activitatea sa de conducător al protopopiatului Mehadiei. Iată un astfel de exemplu: „[...] nou Banat aur spălătorie.” Putem să interpretăm destul de ușor acest text în sensul că în Banat era necesară sau se preconiza o nouă spălătorie de aur, respectiv pentru exploatarea aurului. Din păcate unele pasaje sunt parțial șterse de trecerea timpului, deteriorate sau pur și simplu nu sunt lizibile. La acestea ne-am rezumat să transcriem și să traducem doar atât cât a rămas din textul original, restul putând fi interpretate după aceea. Tot ca o caracteristică de ordin lingvistic este și folosirea frecventă de prescurtări și formule proprii de redactare.

(continuarea în numărul următor)

9 MAI - TRIPLĂ SĂRBĂTOARE

Pe parcursul istoriei, data de 9 mai a marcat evoluția României de trei ori, respectiv proclamarea independenței de stat a României la 9 mai 1877, Victoria Coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial la 9 mai 1945 și Ziua Europei.

Proclamarea Independenței statale la 9 mai 1877 nu a fost un act spontan ci o încununare a strădaniilor tot mai numeroase din acei ani, o aruncare peste bord a ultimei verigi a suzeranității otomane.

În acea zi memorabilă, Mihail Kogălniceanu, declara în Parlamentul țării: „suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare”.

Independența astfel proclamată trebuia consfințită și apărată pe câmpul de luptă spre a putea fi impusă forțelor militare turcești și recunoscută apoi de puterile europene.

Cel de-al doilea eveniment care marchează ziua 9 mai, este în anul 1945, când Aliații din cel de-al Doilea Război Mondial au obținut victoria împotriva Germaniei naziste, punând astfel capăt celei mai pustiitoare conflagrații din istoria continentului european.

După cucerirea Poloniei, în 1939, liderul nazist Adolf Hitler ordonase pregătirea într-un timp cât mai scurt a unei ample campanii în vest, iar pentru a-și crea condiții favorabile în vederea acțiunilor militare acesta a hotărât să ocupe Danemarca și Norvegia.

Prin cucerirea Danemarcei și a Norvegiei, Germania își asigura baze bune pentru submarine și aviație și condiții favorabile pentru transportul minereului de fier din Suedia, materie primă vitală pentru

industria ei de război.

Pentru ocuparea celor două țări, comandamentul german a destinat șapte divizii de infanterie, un regiment blindat și câteva batalioane independente, cărora li se adăugau 1.300 de avioane, constituite în Flota 5 aeriană, precum și forțe ale flotei maritime militare, potrivit lucrării „Marea conflagrație a secolului XX. Al doilea război mondial” (Editura Politică, București, 1971).

În 9 mai se împlinesc 77 de ani de la încheierea celui de al Doilea Război Mondial.

Un fragment din textul propunerii prezentate de ministrul francez al afacerilor externe Robert Schuman, care a stat la baza creării Uniunii Europene din ziua de astăzi este următorul: „Pacea mondială nu poate fi asigurată fără a face eforturi creatoare proporționale cu pericolele care o amenință.

Contribuția pe care o poate aduce civilizației o Europă organizată și activă este indispensabilă pentru menținerea unor relații pașnice Nu am reușit să realizăm o Europă unită și ne-am confruntat cu războaie’.

În fiecare an, la 9 mai, se serbează Ziua Uniunii Europene, pentru a marca istorica declarație de la 9 mai 1950 a ministrului francez de externe Robert Schuman, prin care propunea un plan de colaborare economică între Franța și Germania, pentru eliminarea rivalităților seculare dintre cele două state. Decizia a fost luată de Consiliul European de la Milano, în 1985.

Declarația Schuman a stat la baza amplului proces de construcție a unei Europe unite. Statele Beneluxului și Italia s-au alăturat Franței și

Germaniei și, la 18 aprilie 1951, a fost semnat Tratatul de la Paris, care instituia Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) între Germania, Franța, Belgia, Italia, Luxemburg și Olanda. Aceste state au semnat, la 25 martie 1957, Tratatul de la Roma, care instituiau Comunitatea Economică Europeană (CEE).

Ulterior, la acest complex proiect de construcție europeană s-au alăturat Irlanda, Marea Britanie și Danemarca (1973), Grecia (1981), Spania și Portugalia (1986), Suedia, Austria și Finlanda (1995), iar la 1 mai 2004, noi zece state: Cehia, Ciprul, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Slovacia, Slovenia, Polonia și Ungaria și la 1 ianuarie 2007 Bulgaria și România. Uniunea Europeană are în prezent 27 de state membre.

Bibliografie:

1. Bulmer, Simon; Lequesne, Christian. *Statele membre ale Uniunii Europene* / Simon Bulmer; Christian Lequesne. – Chișinău: Cartier, 2009 – 488 p.
2. Ecobescu, Nicolae. *Manualul Consiliului Europei* / Nicolae Ecobescu. – București: Ed. Monitorul Oficial, 1999. – 499 p.
3. Horia C., Matei. *Enciclopedia Europei* / Matei Horia C. – București: Meronia, 2002. – 382 p.
4. Jinga, Ion. *Uniunea Europeană în căutarea viitorului* / Ion Jinga. – București: Ed. C.H. Beck, 2008 – 176 p.
5. Neguț, Silviu. *Europa: Ghid de călătorie* / Silviu Neguț. – I. : Ed. Ziua, – 440 p.

Prof. Ionela Mihaela Domilescu

VIA TRANSILVANICA

- DRUMUL CARE UNEȘTE

Via Transilvanica este un traseu de aproximativ 1400 km care poate fi parcurs pe jos sau pe bicicletă, făcând legătura între Drobeta Turnu Severin și Putna (Moldova), însă nu fără a trece neobservat prin comuna noastră.

Printre cele 10 județe și zeci de comune străbătute de traseu, în comuna Mehadia acesta se face remarcat prin cele 14 borne amplasate pe o rază de 14 km.

Traseul este împărțit în 7 repere importante din țara noastră:

- Traseul Cerna – un traseu de 191 km care parcurge cele mai frumoase peisaje de la malul Dunării la Munții Cernei, străbătând Parcul Național Domogled;

- Terra Dacia – traseu care străbate obiective turistice importante ale țării noastre: Sarmisegetusa Regia, Ulpia Traiana Sarmisegetusa, Biserica Densuș, Hațeg, pe o distanță de 98 km, între Orăștie și Ulpia Traiana Sarmisegetusa;

- Valea Mureșului – un traseu de 122 km, între Blaj și Orăștie;

- Terra Saxonia – traseu care străbate zona locuită odinioară de sași, pe o distanță de 125 km;

- Terra Siculorum – traseu de 88 km care traversează teritorii locuite odinioară de secui, par-

curgându-se obiective turistice importante ca: Sovata, Salina Praid, Odorheiu Secuiesc;

- Regiunea Călimani – cel mai lung traseu din țară (142 km);

- Bucovina – un traseu de 133 km prin zone pitorești și monumente de istorie unice în lume (Putna, Mănăstirea Moldoviței, Fundu Moldovei, Dorna Candrenilor, Piatra Fântânelor).

Proiectul aparține organizației Tășuleasa Social, ONG cu sediul în Pasul Tihața, județul Bistrița Năsăud, care desfășoară acțiuni cu caracter educațional, social, de mediu, cultural, etc..

Drumul traseului este marcat de semne pictate pe lemn sau piatră în culorile specifice: portocaliu și alb (săgeata portocalie pentru direcția Drobeta Turnu Severin și albă pentru direcția Putna). Marcajul specific este un T portocaliu, într-un cerc de aceeași culoare, pe

un fundal alb. La fiecare kilometru al traseului se regăsește *(continuare în pag. 36)*

(urmare din pag. 35)

un reper mare de andezit cu o greutate de 300 kg, fiecare cu

reliefuli sculptate care amintesc de peisajul rural.

Ideea Asociației Tășuleasa Social a pornit de la cel mai popular traseu din Europa, El Camino din Spania, traseu de 500 km pe care oamenii îl parcurg pe jos pentru ca la finalul călătoriei să descopere plăcerea lucrurilor simple. Primul pas de la gândul de a construi un asemenea drum și până la construcție a avut loc în anul 2017, când a fost pusă prima cărămidă în curtea Mănăstirii Putna. Pentru realizarea proiectului în județul Caraș – Severin a fost nevoie ca reprezentanții asociației să care borne și cu elicopterul, în zonele greu accesibile.

Pe raza județului Caraș – Severin, traseul Via Transilvanica măsoară 344 km, fiind împărțit în 13 trasee:

1. Ruta Bucova – Marga – 16 km – 4 ore – este un traseu care face intrarea în județ, unde se acordă atenție deosebită tre-

cerilor de șosea asfaltată și se continuă pe fost terasament de cale ferată, cărare pietruită. Aceste locuri se numesc „Porțile de Fier ale Transilvaniei” și reprezintă trecerea din județul Hunedoara în județul Caraș – Severin;

2. Ruta Marga – Oțelu Roșu – 14 km – 4 ore – traseu ușor prin poieni, pe lângă calea ferată și pe lângă zona industrială a orașului Oțelu Roșu;

3. Ruta Oțelu Roșu – Caransebeș – 28 km – 7 ore – traseu ușor spre moderat prin pădure, dealuri, pe drum pietruit sau asfalt, care trece prin sate și face trecerea de la rural la urban;

4. Ruta Caransebeș – Poiana – 9 km – 3 ore – un traseu ușor și scurt pe asfalt până la ieșirea din oraș și Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului Teiuș, după care urmează cărări și drum forestier;

5. Ruta Poiana – Gârâna – 22 km – 8 ore – traseu moderat

spre dificil, situat la o diferență de nivel de 1198 m, 80% din traseu reprezintă urcare continuă, dar ușoară;

6. Ruta Gârâna – Secu – 26 km – 7,5 ore – traseu ușor pe un drum forestier drept, care aduce elemente noi în peisaj;

7. Ruta Secu – Reșița – 11 km – 3 ore – traseu ușor pe drum forestier până în prima poiană de unde se continuă pe un drumuleț de căruță, apoi pe o potecă, până se ajunge, printre case, la asfalt pe care se continuă până la Reșița;

8. Ruta Reșița – Iabalcea – 13 km – 3,5 ore – traseu ușor prin poteci de pădure unde sunt necesare provizii de apă deoarece pe traseu nu vor fi izvoare;

9. Ruta Iabalcea – Canton Coșava – 26 km – 7 ore – traseu ușor spre moderat din cauza lungimii pe poteci de pădure și drumuri forestiere, care îl fac să fie considerat unul dintre cele mai frumoase trasee prin pădure;

(continuare în pag. 37)

(urmare din pag. 36)

10. Ruta Canton Coșava – Prigor – 29 km – 7,5 ore – traseu ușor și lung, cu o coborâre continuă, incredibil de frumoasă, prin poteci de pădure, drum forestier și asfalt, care coboară pe lângă râul Nera;

11. Ruta Prigor – Crușovăț – 30 km – 8 ore – traseu ușor spre moderat, mare parte străbătând localități cu case bătrânești interesante;

12. Ruta Crușovăț – Prisăcina – 22 km – 7 ore – traseu ușor spre moderat pe drum de țară din localitate până la ieșirea din sat, apoi trecerea șoselei și urcare pe drum forestier către Poiana Lungă (situată pe domeniul administrativ al comunei noastre), pe poteci de munte cu peisaje superbe. Satele din vârf de munte nu au acces cu mașina, semnalul va fi slab, dar experiența trăită va fi una de neuitat.

Traseul începe de la Cabana

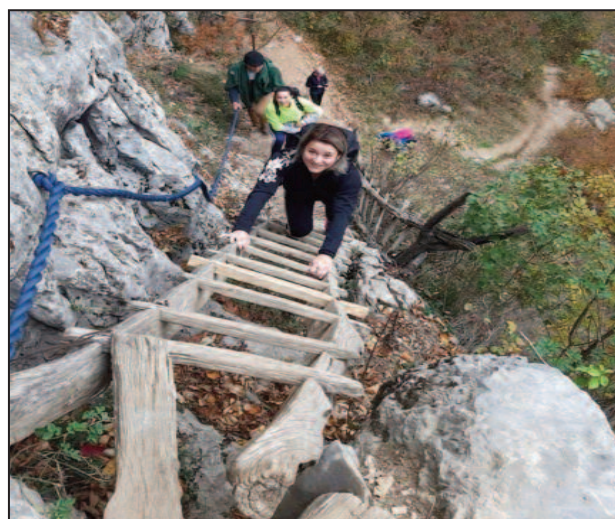

Pescarului Jim, din Cuptoare, și intră pe marcaj după câteva sute de metri, adică la ieșire din localitatea Crușovăț, mergând pe lângă gara care este în partea stângă și o fostă fabrică de al-

cool pe partea dreaptă. Apoi se merge pe un drum asfaltat, comunal, paralel cu șoseaua europeană, în jur de doi kilometri jumate, printre mai multe gospodării care apar una după alta, rar și pământuri lucrate, lanuri de mălai sau chiar și linia ferată care se întinde în stânga. Se traversează drumul național E70 și se merge pe marginea acestuia în jur de 100 de metri, după care se face stânga și se mai parcurg în jur de 2 kilometri pe drum de căruțe, prin alte pământuri deținute de gospodării satelor din jur, până când se ajunge la alte drumuri comunale ce încalcă traseul nostru. După alți 600 metri pe drumul comunal în direcția Plugova, marcajul se desparte din nou de acesta, mergând în stânga și continuă pe poienițe, ca apoi să urce pe deal, puțin printre copaci și câteva colibe. Urcă în jur de un km

jumătate, continuând pe drumul comunal, în jur de alți 4 kilometri, până ajunge într-o pădure de pini, în vârf de deal. Urcarea este susținută, ceea ce face ca traseul să fie puțin difi-

cil în zilele toride, dar se compensează cu faptul că vizibilitatea supra celor două vârfuri surori, Biliș și Arșana este impecabilă atunci când e senin. Peisajul începe de aici să devină stâncos și mai sălbatic și se pot găsi șerpi de apă, vipere, șoricești sau broscuțe. Forestierul întâlnește la un moment dat o intersecție, iar de aici traseul o ia în stânga, într-o urcare puțin mai abruptă, dar care nu durează

mult. După câteva curbe line și care urcă, cu stânci pe dreapta și peisaj pe stânga, drumul se îndreaptă și devine din ce în ce mai întins, pentru că în (continuare în pag. 38)

(urmare din pag. 37)

apropiere se află Poiana Lungă. Înainte de asta, sunt câteva porți de închis și deschis, fiindcă se trece prin pășunatul oamenilor și se întâlnesc mai multe animale ce pasc, fie ele vaci sau cai. Dacă drumul până aici a fost puțin anevoios, ieșind din umbra copacilor se va întâlni un alt tărâm care este greu de descris în frumusețea lui. Pe acest drum lat, cu

marcaje turistice, traseul prece de Poiana Lungă și se îndreaptă spre Dobraia, un alt cătun de poveste. După multe pământuri lucrate, unde crește mălaiul, cartofii și alte legume, după cărările mici, panourile solare sau bateriile care se încarcă la izvoarele de munte, se poate simți viața grea a țăranilor din această zonă, fără curent, cu semnal puțin, fără

acces auto, fără tineri care să ajute la treburile gospodăriei viața la munte e grea. După o pauză de mulțumire la bisericuța din Dobraia, mai sunt 2 kilometri până la

Prisăcina, unde oameni speciali ai acestor locuri întâmpină trecătorii cu bucate tradiționale. Cu grea inimă se pleacă din Prisăcina pe cărarea marcată specific pe copaci, bolovani sau gârdulețe, cu bornele răsărite de cine știe unde, ce se găsesc la fiecare kilometru.

Nu după mult timp se ajunge la Ineleț, iar pe drum se poate

găsi o „vitrină” cu diverse produse pe care le poți cumpăra lăsând bani în pușculiță, apoi la școala din Ineleț și Biserica, locul în care omul este mai aproape de Dumnezeu în adevăratul sens al cuvântului. De aici nu mai este mult până la Valea Cernei, la șosea, unde se poate ajunge coborând pe scările de lemn, pe la Scărișoara.

13. Ruta Valea Cernei – Obârșia – Cloșani – 24 km -8,5 h – traseu bine marcat, de dificultate medie pe drum forestier drept, urcare ușoară timp de 2-3 ore, iar la final coborâre abruptă pe asfalt, făcându-se astfel trecerea din județul Caraș – Severin în județul Mehedinți.

Sursa text :

ghid-vt-ro-update-08-2021.pdf

Sursafoto: Dana Opreșcu

REFLECȚII- Constantin VLAICU

Citeam deunăzi o constatare a unui concetățean, din păcate nu i-am reținut numele, că persoanele virtuozose, prețuite într-un mod deosebit în timpul vieții, sunt date uitării curând după moarte, iar cele care nu au fost apreciate cât au viețuit, nasc apreciere după ce au trecut în neființă. Un comportament uman paradoxal, mai greu de înțeles!

*

Lucrurile sau faptele omului, cel mai bine făcute, sunt cele a căror deprindere debutează în etapele frăgezimii vârstei. Acestea nu pot fi întotdeauna

bune, din nefericire ele pot fi și rele, funcție de mediul în care s-a cristalizat formarea personalității individului, însă negreșit ele vor fi întotdeauna realizate cu temeinicia formării și a coeziunii ei cu personalitatea.

*

Suntem oameni și suntem dominați cu toții de sentimente și emoții, sub acțiunea cărora acționăm. Ca urmare, putem considera că ele sunt esența divină a umanității, suma și intensitatea lor deosebindu-ne de celelalte vietăți ale Pământului. În momentul în care acestea se pierd, caracterul uman al vieții dispare.

25 MARTIE – ZIUA NAȚIONALĂ A PĂDURILOR

„Pădurea nu trăiește numai cu căldura soarelui, cu ploaia cerului, ci trăiește, mai cu seamă astăzi, cu roua inimii omenești, care poate face și păstra pădurea în piatră seacă și care, atunci când lipsește, usucă cele mai frumoase păduri pe care ni le-a dăruit un Dumnezeu iubitor al pământului românesc.” (Marin DRĂCEA)

Începând cu anul 2017, în ziua de 25 martie a fiecărui an marcăm **„Ziua Națională a Pădurilor”**. Această zi a fost instituită prin Legea 23/2017, promulgată la 20 martie 2017. Scopul acestei inițiative este cel al creșterii gradului de responsabilizare asupra gestionării, conservării și dezvoltării durabile a tuturor tipurilor de păduri, în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

Această decizie legislativă a instituțiilor noastre succede unei alte inițiative, de această dată de nivel internațional, care a avut ca rezultat hotărârea Adunării Generale a Națiunilor Unite, care a declarat ziua de 21 martie a fiecărui an drept **„Ziua Internațională a Pădurilor”**, prin adoptarea Rezoluției A/RES/67/200 din 21 decembrie 2012, sărbătorirea acestei zile bazându-se pe rezultatele foarte bune ale Anului Internațional al Pădurilor, marcat în anul 2011. Potrivit planului de acțiune al Uniunii Europene pentru păduri, amintit în expunerea de motive, suprafața acestora acoperă 37,8% din teritoriul european, asi-

gurând existența a 3,4 milioane de persoane (silvicultura și industriile bazate pe resurse forestiere). „În plus, UE este al doilea producător de lemn rotund industrial, după SUA și produce 80% din pluta disponibilă la nivel mondial”, mai spun inițiatorii propunerii legislative.

În țara noastră, evenimentele prilejuite de Ziua Națională a pădurilor se desfășoară în cadrul "Lunii plantării arborilor", care are loc în perioada 15 martie - 15 aprilie.

15 martie – 15 aprilie - LUNA PLANTĂRII ARBORILOR

Pădurea, pe lângă faptul că e o resursă naturală inestimabilă de bunuri, reprezintă, prin funcțiile sale speciale, și un factor important de menținere a echilibrului ecologic, de protecție a mediului, prin protecția solului împotriva eroziunii, a alunecărilor de teren și a desertificării, îmbunătățirea bilanțului hidric și asigurarea purității apelor, ameliorând acțiunea factorilor climatici dăunători. De asemenea,

pădurea constituie și cel mai important factor în asigurarea igienizării mediului, creând astfel un cadru natural favorabil pentru odihnă și recreere, atât de necesare omului modern.

Luna PLANTĂRII ARBORILOR constituie, prin prisma celor arătate mai sus, unul din cele mai importante evenimente ecologice marcate de către iubitorii naturii în fiecare an între 15 martie și 15 aprilie. Între iubitorii naturii, o categorie aparte o reprezintă silvicultorii, pentru care această perioadă are o semnificație deosebită; denumită, într-un mod sugestiv și **„Sărbătoarea sădirii arborelui”**, pentru silvicultori această sărbătoare capătă azi valențe deosebite, atât prin prisma importanței procesului în sine, cât și a importanței „sădirii”, în suflurile tuturor, a sentimentului de dragoste și respect pentru pădure.

Instituirea unei astfel de luni dedicate pădurii își are rădăcinile în anul 1872, când a debutat “sărbătoarea sădirii arborilor”, în America, la inițiativa ministrului din acea vreme Sterling Morton, ca o *(continuare în pag. 40)*

(urmare din pag. 39) consecință a despăduririlor masive ce aveau loc în perioada respectivă, ce amănințau dispariția tuturor pădurilor. Pilda Americană a cuprins apoi întreaga lume civilizată. Astfel, la primul Congres pentru silvicultură de la Paris, în anul 1901, reprezentantul Franței a propus o moțiune în favoarea stabilirii unei sărbători a arborelui, formulate astfel: „Să se creeze în fiecare țară, în a doua duminică a lunii octombrie, o sărbătoare a arborelui, la fel ca cea din Statele Unite și care să fie consacrată de către elevii școlilor pentru a planta un arbore”.

La noi, inițiativa demersurilor de masă a fost luată în anul 1902, de către un cărturar: Spiru Haret, în perioada în care era ministru al Cultelor și Instrucției Publice.

Serbarea sădirii arborelui, așa cum a fost ea denumită, a prins teren, luând cu timpul caracterul unei adevărate sărbători de primăvară, al unei sărbători naționale. Astfel, în anul 1937 au fost organizate 2910 serbări cu 388 de mii de participanți, împădurindu-se 3714 hectare.

Începând cu anul 1953, s-a stabilit prin lege, ca în perioada martie – aprilie a

fiecărui an, în funcție de condițiile climatice, să se serbeze Luna Pădurii. Începând cu anul 1989, sub titlul „Luna Plantării Arborilor” se serbează în perioada 15 martie – 15 aprilie, prin diferite manifestări cum ar fi: conferințe, simpozioane, apariții la TV și interviuri în presă ale unor personalități din domeniul silvic, organizarea de șantiere de împădurit cu elevi și studenți, etc.

Acestă manifestare, prin modul ei de desfășurare, evidențiază conceptul de dezvoltare durabilă a pădurilor, deosebit de important în opinia specialiștilor din diverse domenii (silvicultori, ecologi, sociologi, economiști etc.) de a contracara efectele negative ale presiunii antropice asupra pădurilor și de identificare a unor metode corecte

de gestionare a fondului forestier, astfel încât tăierea arborilor să se facă planificat, în relație directă cu măsurile de refacere a pădurii și a funcțiunilor sale.

Ocolul Silvic Mehadia administrează o suprafață forestieră, proprietate publică a statului, care însumează 23.176 hectare. Acestea i se adaugă o suprafață de 5.124 ha, proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale, administrate tot de către Ocolul Silvic Mehadia, prin contract.

În cadrul manifestării mai sus prezentate, se desfășoară și campania de primăvară de împăduriri din acest an, în care Ocolul Silvic Mehadia împădurește o suprafață totală de 7,2 hectare. Puieții care se vor planta în cadrul acestor lucrări sunt în număr de 31.000 de bucăți, din speciile: Fag, Molid, Larice și Paltin de munte. Aceste lucrări fac parte dintr-un program de regenerări, propus pentru anul 2022, care cuprinde o suprafață totală de 19,2 hectare, din care 12 hectare regenerări naturale și 7,2 hectare lucrări de regenerări artificiale. Ocolul Silvic Mehadia este și un important producător de material forestier de reproducere, prin aceasta înțelegem puieții (continuare în pag. 41)

(urmare din pag. 40) forestieri care se folosesc pentru plantare. Puieții sunt

produși în cele 9 (nouă) pepiniere silvice amplasate pe raza ocolului. În acest an, am scos din aceste pepiniere un număr de 96.000 de puieți forestieri apți pentru plantat, aceștia folosindu-se, atât pentru plantațiile efectuate pe raza

ocolului, cât și pentru alte ocoale silvice, aparținând Direcției Silvice Caraș Severin, dar și pentru alte direcții silvice, cum sunt: Direcția Silvică Bihor sau Direcția Silvică Timiș.

Alături de aceste lucrări, se vor mai efectua și lucrări de întreținere a regenerărilor artificiale și naturale realizate în anii anteriori. Valoarea totală

a lucrărilor ce se vor realiza în anul 2022 este de 114.621 lei,

aceasta fiind finanțată din fondul de conservare și regenerare, constituit de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva.

În spiritul aceleiași manifestări, R.N.P. Romsilva a sprijinit, implicându-se activ, și Campania Națională „Curățăm România”, lansată la 4 aprilie a.c. de către ministrul Mediului Tónczos

Barna. Campania se va desfășura în perioada 4 aprilie - 4 mai.

La Mehadia, acțiunea de ecologizare din cadrul proiectului, a strâns laolaltă, pe lângă personalul silvic din cadrul Ocolului Silvic Mehadia, mai mulți voluntari, formați în special din tineri, elevi ai Liceului N.S. de Hațeg, din localitate. Acțiunea s-a desfășurat chiar în zilele de început ale campaniei, respectiv în ziua de 09. 04. 2022, pe Valea Sfîrdinului, ecologizându-se cursul de apă, drumul forestier Sfîrdin, accesul către obiective turistice, unul dintre acestea fiind și Cascada Bobot de pe pâraul Sfîrdin. Cu acest prilej, elevii voluntari au efectuat și o vizită a acestui obiectiv.

În ceea ce privește Ocolul Silvic Mehadia, acțiunile vor continua pe întreaga perioadă de desfășurare a campaniei și pe raza celorlalte U.A.T. aflate pe raza Ocolului.

Aprilie 2022,
Constantin Vlaicu,
inginer Regenerarea Pădurilor,
Ocolul silvic Mehadia

Foto: ing. Gheorghe Grozăvescu

FURNICILE ȘI... SĂNĂTATEA PĂDURII

Pe întreg globul se identifică și se clasifică circa 15.000 de specii de furnici, din peste 22.000 de specii existente, dintre care, în România se identifică aproximativ 120 de specii. Ele aparțin familiei „*Formicidae*” și constituie, împreună cu viespile și albinele cu care sunt înrudite, ordinul „*Hymenoptera*”. Ceea ce trebuie specificat, încă de la început, este faptul că fiecare specie are particularități distincte, de natură biologică și ecologică, care le determină în cea mai mare măsură mediul în care se dezvoltă și rolul lor distinct în cadrul ecosistemului.

Comun și determinant în cadrul majorității speciilor este caracterul lor social, organizarea ierarhică și formarea de colonii, în mare măsură toate acestea fiind identice habitatelor și organizării sociale proprii speciei umane. Societățile furnicilor prezintă diviziunea muncii, comunicație între indivizi și o mare abilitate de a rezolva probleme complexe. Aceste asemănări cu societatea umană au constituit, pentru om, o sursă de inspirație și subiect de studiu. Adevărați, oamenii utilizează furnicile în diverse scopuri care să înlesnească anumite activități umane, altele, acestea devin invazive, ceea ce atrage acțiunea omului de a le combate.

Un rol extrem de pozitiv al furnicilor este însă cel de agent de control al paraziților. Între acestea, vom distinge „*Formica rufa*”, sau „furnica roșie de pădure”, despre care intenționez să vorbesc în continuare.

Aparținând aceluiași ordin „*Hymenoptera*”, grupul de furnici „*Formica rufa*” este prezentă în Europa prin șase specii, dintre care trei se regăsesc pe teritoriul țării noastre, respectiv: „*Formica rufa*”,

„*Formica polyctena*” și „*Formica pratensis*”. După cum le spune și numele, ele sunt roșii, dar aceasta culoare caracterizează doar capul și toracele, abdomenul fiind negru. Mediul în care acestea trăiesc este preponderent pădurea, preferând în mod special pădurile de conifere (brad, molid sau pin). Această preferință se datorează faptului că cetina este folosită în construcția mușuroaielor, rășina, prezentă atât în cetina cât și în scoarța arborilor rășinoși, în combinație cu acidul formic creează un puternic antibiotic ce conferă mușuroiului o rezistență sporită pentru foarte multe boli. Construcția mușuroiului se face în general la baza arborelui, pentru aceasta furnica roșie alegând arborii situați la marginea arboretului, unde poate beneficia de energia oferită de razele și căldura soarelui. Aceste mușuroaie sunt robuste, clădite cu participarea tuturor membrilor coloniei, dimensiunile lor putând deveni de-a dreptul spectaculoase, ajungând până la 2 metri înălțime, și oferind adăpostul a între 100.000, până la 400.000 de lucrătoare și circa 100 de regine.

Deși furnicile se trag din viespi, furnica roșie nu este zburătoare, iar mușuroiul construit pe sol îl face vulnerabil la prădători cum sunt urșii sau alte furnici. Pentru apărare, lucrătoarele de *Formica rufa* stropesc mușuroiul cu acid formic, care este stocat în abdomenul lor. Deși multe furnici sunt prevăzute cu ac în capătul abdomenului, la furnicile roșii acesta lipsește, în schimb natura le-a oferit mandibule puternice, care pot fi folosite atât în atac cât și în defensivă.

Pentru hrană, furnicile roșii apelează la tot ceea ce mediul lor le oferă, între acestea din fericire

regăsindu-se și multe dintre populațiile de dăunători ai pădurilor, respectiv insecte care intervin în mod agresiv în dezvoltarea arborilor, compuse din forme parazitare care se hrănesc cu frunzele sau scoarța arborilor, ducând până la uscarea lor. De aceea furnicile roșii sunt apreciate ca și componente importante ale ecosistemelor forestiere, fiind considerate adevărați ingineri ai acestora, participând activ la procesele care au loc la nivelul solului: neutralizează pH-ul solului și contribuie la creșterea productivității lui, cât și la dezvoltarea sănătoasă a arborilor, având în vedere rolul lor sanitar, prin controlul populațiilor de dăunători forestieri care acționează aici.

Având în vedere toate aceste considerații, atunci când ne aflăm în pădure și observăm aceste minunate vietăți și foarte interesantele lor construcții, să nu uităm că mușuroiul este căminul lor, iar atitudinea noastră trebuie să fie categoric una protectoare față de aceste populații. Furnicile, prin munca și modul lor de trai, pot fi considerate un protector al pădurii și, implicit, al sănătății noastre.

Constantin VLAICU

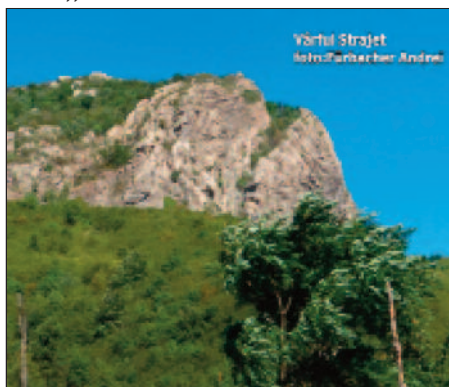
21 martie 2022,

Ziua Națională a Pădurilor

JURNALUL UNEI DRUMETII

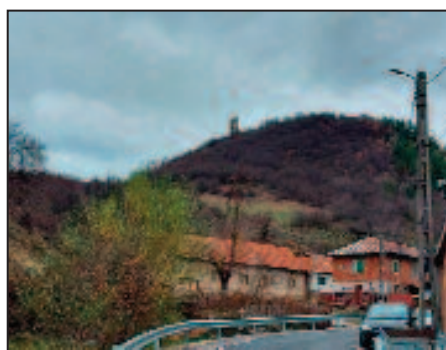
Septembrie. Una dintre acele zile în care vara încă își mai făcea simțită prezența apăsătoare prin gradele ridicate din timpul amiezii, o zi în care nerăbdarea mea de a explora locuri despre care auzisem atât de multe lucruri, m-a împins să plec în drumetrie pe cărările bătătorite ale muntelui, dornică să văd cu proprii mei ochi, un loc pe care-l văzusem doar din fotografiile realizate de alte persoane care mai fuseseră pe acolo. Obiectivul propus? Vârful Străjeț, locul numit de localnici „La Cruce”.

Nu era pentru prima dată când urcam pe un munte. Eram familiarizată cu muntele din perioada copilăriei, căci, copil fiind, am colindat multe locuri din împrejurimile stațiunii Băile Herculane, unde am crescut. Acum îmi doream să explorez zona Mehadiei, așa că, mi-am încălțat ghetetele, mi-am pregătit o gustare, sticla cu apă și înarmată cu spiritul de aventură, am pornit la drum.

Mehadia este amplasată la poalele unei stânci uriașe care domină întreaga zonă, de fapt de unul din picioarele de munte ce coboară din Munții Cernei. În vârful acesteia se află Vârful Străjeț la o înălțime de 529m.

Acesta era obiectivul unde urma să ajung. Am mers pe strada principală, din centrul comunei către ieșirea spre Plugova și m-am oprit din mers la podețul unde se termina rândul de case din pantă, la indicatorul care arăta drumul către Cetatea Medievală. Acesta fiind un loc important din patrimoniul istoric

al comunei Mehadia. Situl se află la NE de sat, la 1km, pe Dealul Grad (Dealul Urzeasca). Deoarece cetatea nu părea foarte departe am decis să o vizitez, fiind de altfel în drumul meu.

De la indicator am pornit pe drumul din dreapta care trecea pe lângă câteva case, mai departe printr-o carieră veche de piatră, ca mai apoi mergând pe o cărăruie să ajung sus pe dealul Grad. Tot acest lucru a durat aproximativ 30 de minute.

Cetatea de la Mehadia datează din sec. XIII-XIV și a fost ridicată de către familia nobiliară Gutkeled. Cetatea a avut o istorie zbuciumată. În prima jumătate a secolului al XV-lea a fost, timp de câțiva ani, reședință a cavalerilor teutoni, readuși în zonă de regele Sigismund de Luxemburg, iar mai târziu a fost întărită de Ioan de Hunedoara, care a folosit-o în

ofensiva împotriva turcilor. În 1778, Cetatea Mehadiei ajunge sub ocupație otomană, dar,

fiindcă era din ce în ce mai dificilă menținerea controlului asupra acesteia, turcii îi dau foc.

În prezent pe dealul Grad a mai rămas în picioare doar un zid de piatră din ceea ce a fost cândva turnul de apărare al acesteia. Cetatea Mehadiei a fost inclusă în 1991 în lista monumentelor istorice.

Priveliștea văzută de aici este minunată. Am făcut o mulțime de fotografii în care am surprins satul, Râpa Neagră și bineînțeles fotografi cu ruinele fostei cetăți.

Am lăsat în urmă cetatea și am coborât făcând cale de întoarcere pe drumul pe care venisem. Ajunsă jos, pe drumul forestier, am urmat drumul înainte, drum care era încadrat pe ambele părți de copaci înalți, iar în dreapta drumului trecea un pârau cu un debit mic de apă, pe care îl puteai trece în multe porțiuni fără ca apa să treacă
(continuare în pag. 44.)

(urmare din pag. 43) peste bocanci. Nu cunoșteam drumul, dar, nu a fost greu să îmi dau seama de locul unde începea poteca care urca pe munte către vârful. Cărarea avea porțiuni acoperite cu frunze uscate, vechi, din toamnele trecute. Urca șerpuit și în unele porțiuni se îngusta. La un moment dat am hotărât să fac un popas pentru a mă odihni puțin. Stomacul îmi trimitea semnale că îi este foame. Aerul curat este cel mai bun medicament pentru lipsa de apetit. Ca să nu mai spun, că împreună cu mișcarea este un beneficiu major pentru sănătate. Deci, am făcut popas și am înfulecat gustarea pe care o luasem cu mine, părea insuficientă pentru foamea pe care o aveam în acel

moment, dar mi-a potolit zghiortăielile din stomac. Am încheiat popasul, mi-am reluat urcarea, deoarece nu voiam să mă prindă seara pe munte. Cu cât urcam, cu atât priveliștea devenea tot mai uluitoare. Vedeam acum Cetatea Medievală de sus, o priveliște nemaipomenit de frumoasă.

Drumul la vârful Străjeț a decurs bine. A fost o porțiune

unde drumul pietros făcea urcarea mai grea, apoi o pantă

abruptă, un drum printr-un tufăriș unde a fost nevoie să mă aplec pentru a trece pe dedesubt, din cauza crengilor joase. În final, am ajuns la Crucea Albă de pe vârful Străjeț. De aici, se zărea întreaga Mehadie, casele frumos înșirate de-a lungul străzilor păreau de miniatură, râul Belareca șerpuia prin localitate, iar în partea dreaptă, în depărtare, se zărea peretele negricios de stâncă al Râpei Negre și tot în dreapta, lateral, dealul Grad cu ruinele Cetății Medievale.

O priveliște care nu poate fi descrisă în cuvinte și pe care, dacă ai văzut-o o dată, nu o mai uiți. Acolo sus, în bătaia vântului, te simți mai aproape de Dumnezeu, mai aproape de creația divină. Simți unirea spiritului tău uman cu natura. Te simți liber!

Urcarea a durat aproximativ 4 ore, distanța de la drumul forestier fiind de cca. 3 km.

Am rămas cu o amintire plăcută după această drumeție și recomand celor care iubesc drumețiile să includă pe lista lor și obiectivele turistice din Mehadia. Merită văzute!

„În fața măreției naturii emoția este imensă.” - Victor Hugo

Ramona LISANDRU

Cutiuța cu sentimente

Cutiuța cu sentimente

Am adunat în cutiuțe timpul,
Minute, ore, clipe și trăiri,
Am pus în ele sentimente și
nimicuri,
Speranțe, temeri și iubiri.

Am ferecat în ele lacrima,
tristețea
Am dat uitării frustrări și
poticniri,
Am vrut să-nchid cu lacăt
deznădejdea
Durerea să dispară din amintiri.

Apoi am pus cu drag într-o
cutie
Zâmbete multe, hohote de
râs,
Bucurii multe, pupături dragi
mie,
Al fiului meu surâs.

Din toate cutiuțele adunate,
Una, mai mult ca toate,
prețuiesc,
E cea în care am pus deoparte
întâiul: „Mama, te iubesc !”

Am pus în cutiuțe sentimente,
Cele mai frumoase amintiri,
Chiar dacă timpul nemilos va
trece
Să le păstrez o veșnicie în
simțiri.

Ramona LISANDRU

NOBILITATEA LA ROMÂNII BĂNĂȚENI

„O carte scrisă sau citită este ca o boală învinsă”- spunea filozoful Lucian Blaga. Așadar, cartea istoricului Costin Feneșan-Diplome de înnobilare și blazon din Banat, apărută la Editura de Vest, Timișoara, 2007 are menirea de a-l vindeca pe cititor de boala ce planează asupra poporului român- pericolul de a se pierde identitatea- dovedindu-se a fi o rezistență a gândului și a bunului simț în vremurile de azi.

Apariția cărții este un gest recuperator, dar și de justiție pentru nobilimea română din secolele XIV- XVII, în Banat. Ea demonstrează continuitatea românilor în spațiul bănățean, ca și în țară și că elementul țărănesc era dominat de români în Banatul Evului Mediu.

Figură proeminentă a istoriografiei contemporane- istoricul Costin Feneșan se dovedește a fi o impresionantă personalitate culturală, cu o uimitoare perspicacitate, un cărturar umanist multilateral, de formație enciclopedică. Este un savant și un gânditor autentic preocupat de descifrarea misterului originii și continuității poporului român în spațiul dintre Carpați și Dunăre, care ține la adevăr și este străin de orice lingușire.

L-am cunoscut cu prilejul simpoziunilor de istorie națională organizate în județul Caraș- Severin de către profesorul Gheorghe Magas - inspector școlar de specialitate, cât și din cărțile Domniei Sale și am constatat că are o ținută ce exprimă măreție și demni-

tate, sugerând în persoana lui un spirit luminat, care aduce vederi înaintate, în epoca fripturiștilor, menite să îmbroscăteze cultura și să deschidă societății românești noi perspective.

Cartea conține 59 diplome de înnobilare și blazon, fiind astfel întocmită încât să intereseze publicul cultivat, dar este folositoare și stimulativă pentru studenții, profesorii și cercetătorii interesați de istoria Banatului. Ea este una dintre cele mai originale apariții ale culturii noastre în această zonă. Este o lucrare istorică în care autorul redă obiectiv faptele și fenomenele istorice, prin cercetarea cât mai complexă a izvoarelor inedite, analizându-le critic și apreciindu-le fără părtinire, lucid și imparțial.

Scrierea este de un înalt nivel științific, cu argumente temeinice și un aparat critic bine pus la punct.

Prin apariția acestei cărți, în ansamblul lor, cunoștințele noastre asupra Evului Mediu bănățean au făcut însemnate progrese, prin izvoare noi, uneori fundamentale, cu o metodă de lucru bazată pe erudiție și critică severă. Din ea aflăm că voievozii și cnezii români aveau o puternică bază românească, disociată de migratori și destul de puternică încât să-i poată asimila. Ei au obținut nobilitatea pentru serviciile militare și civile aduse regalității maghiare, ori principilor ardeleni. Astfel, pătura feudală a românilor era continuitatea poporului român, pe pământul țării sale și corolarul

ei necesar: unitatea sa etnică, lingvistică și politică. Așa că în secolele XIV-XVII „nobilimea bănățeană era românească în mare parte și își păstrează limba și etnia”- ne spune autorul.

*„Dar noi locului ne ținem
Cum am fost așa rămânem.”*

Cartea comunică, în același timp că, „prin înnobilare”, românii din părțile Caransebeșului și Lugojului nu s-au desprins de comunitatea din rândurile căreia proveneau și nu și-au pierdut conștiința de neam, credința și nici tradițiile românești și locale.

Poporul român a fost mai întâi și a ajuns să fie și cel din urmă stăpân al pământului său și va fi în veci.

Banatul de Munte a fost, în aceste vremuri, o punte de legătură între est și vest. Așadar - strămoșii sunt ei înșiși substanța vitală a poporului, iar a pierde identitatea este totuna cu a pierde ce este mai scump pe Pământ.

Cartea prezentată este un argument al continuității și sensibilizării conștiinței etnice ce conservă tradițiile de cultură și simțire românească esențiale pentru istoria românilor. În ea se oglindește cerul nostru sufletesc, axa lumii noastre, ne învață iubirea care prefăce vorbe în rază de lumină, ce încântă și purifică. Cu atât mai mult se cade să exprimăm gratitudinea noastră pentru carte și autor.

Profesor Pavel Panduru

LAUDATIO, 90 ANI GENERAL DE BRIGADA BABEU PAVEL

În mănunchiul de sate ce formează Craina Bănăţeană, numită Țara de Vis, înfruntă din cele mai vechi timpuri localitatea Lăpuşnicel. Din Conscriptia porţiilor de la Caransebeş, reiese faptul că prima atestare documentară a localităţii are loc la 1540, atunci când soţia lui Ştefan Simonfi, Barbocsov(a), donează ginerelei său Matei Dorca, părţile ei din moşiile Verendin, Lăpuşnyk, Peceneşca şi Plugova din districtul Almăj – Mehadia. După unii istorici se spune că satul ar fi luat fiinţă în anul 1603, atunci când mai multe familii din zona localităţii Plugova, au fost mutate din calea turcilor pe locul actual al satului numindu-l Kiss-Lăpuşnik, iar după N. Tincu Velea satul ar fi fost întemeiat de 7 haiduci sau hoţi, pentru că există o fântână în hotarul satului ce se numeşte Fântâna haiducilor.

Aici, în această localitate ce are o veche tradiţie în ale milităriei, de la refugiaţii valahii din oastea lui Mihai Viteazul până la marele general Mihail Trapşa, se naşte la date de 5 iunie 1931, viitorul om de arme Pavel Babeu, din părinţii Pavel şi Valeria, tatăl muncitor la atelierele Griviţa şi mama casnică. Bunicii se numeau Toma şi Stana Babeu, de profesie agricultori dispunând de o oarecare avuţie. Copilăria o petrece pe meleagurile localităţii natale Lăpuşnicel, visând la viitoarea şi strălucita carieră viitoare, iar în vacanţe mergea la păşune cu oile şi vacile bunicilor pe islazul comunal de pe dealul

Untureşti cu ale sale locuri Pagina-Lungă, Coasta Mare, Poiana cu Ferigă şi Ogaşul Mare.

În anul 1938, copilul Pavel începe şcoala primară din localitatea natală, având ca învăţători şi educatori pe Titi Milculescu, Georgeta Vasile, care l-a numit şef de clasă, dar şi pe Elena Vlad, toţi oameni pregătiţi şi devotaţi în ale dascăliei. Aceşti dascăli dedicaţi i-au insuflat dragostea de carte şi de neam, ei l-au format cizelându-i personalitatea pentru viitorime.

La examenul de absolvire a şcolii primare care s-a desfăşurat în comuna Iablaniţa în anul 1946 şi la care au participat elevi din şapte localităţi ale judeţului, elevul Babeu Pavel s-a situat pe locul al doilea.

După absolvirea şcolii primare a susţinut examenul la Şcoala profesională Griviţa din Bucureşti, iar activitatea practică a început-o la Atelierul de argintărie, în specialitatea de strungar. După doi ani se transferă şi se angajează ca muncitor la Depoul-Nou din localitatea Caransebeş, unde lucrează până în anul 1948, luna martie, când părăseşte acest serviciu şi se angajează pe şantierul Văliug, având retribuţia mult mai mare.

În anul 1951 luna noiembrie, este incorporat în armată şi repartizat la centrul de instrucţie Bacău care funcţiona ca Şcoală Militară, pregătind militari în termen pentru gradaţi, subofiteri şi ofiţeri de rezervă.

Datorită îndeplinirii tuturor sarcinilor ce îi reveneau, în 1952

este selecţionat pentru Şcoala de ofiţeri activi din Piteşti, unde susţine examenul de admitere şi este declarat ADMIS, direct în anul II, dat fiind că la examen a obţinut note foarte mari. Termină şcoala ca ofiţer de tancuri la data de 20 august 1954 şi este repartizat în funcţia de comandant de pluton la Brigada 23 Tancuri din localitatea Târgovişte. În acest timp termină şi liceul la seral, în localitatea unde a fost repartizat pe linie militară.

În anul 1955 o cunoaşte pe doamna Moraru Stela, elevă în ultimul an la Liceul „CARABELA” din Târgovişte cu care se căsătoreşte în anul 1956, împreună având doi copii: Mariana şi Pavel.

În anul 1957, unitatea din Târgovişte se mută la garnizoana Lugoj, iar el este transferat la Regimentul 104 mecanizat din Zalău, unde rămâne doi ani, iar în octombrie 1959 este mutat la cerere în Târgovişte, la Brigada 20 Tancuri.

Este avansat la gradul de locotenent major în luna octombrie 1957. În cadrul unităţii de tancuri din Târgovişte, desfăşoară mai multe activităţi principale, ca de exemplu: trageri de luptă, aplicaţii tactice, conducerea maşinilor de luptă unde iarăşi se evidenţiază ca bun organizator şi este promovat în funcţia de Comandant de Companie în anul 1961, iar în luna decembrie, acelaşi an, este înaintat la gradul de căpitan. Preia comanda Companiei 8 şi Companiei 4 Tancuri unde obţine rezultate remarcabile, fapt ce face ca în anul 1965 să fie selecţionat pentru Academia Militară.

Examenul de admitere pentru
(continuare în pag. 47)

(urmare din pag. 46)

studiile superioare de la Academia Militară s-au desfășurat în luna aprilie 1965 și a fost declarat Admis, iar în luna septembrie au început cursurile. A urmat Facultatea de Arme întrunită secția tancuri. În anul 3 de pregătire, pe data de 30 decembrie 1967 a fost înaintat la gradul de maior îndeplinind toate condițiile prevăzute de lege. Academia Militară a absolvit-o la 20 august 1968, cursurile încheindu-se cu o festivitate foarte mare unde a participat Șeful Statului din perioada aceea, apoi în baza mediilor a fost repartizat la Batalionul 110 cercetare din garnizoana Huși.

În luna noiembrie 1968 a fost mutat la cerere în garnizoana Târgoviște ca șef al Biroului pregătirii de luptă, al Regimentului 1 Tancuri, funcție pe care a îndeplinit-o până în august 1975, când a fost promovat Șef de Stat Major. Din această funcție a fost înaintat la gradul de locotenent colonel la data de 30.12.1973.

În perioada octombrie 1980 - februarie 1981 urmează cursul de comandanți de regimente în garnizoana Făgăraș. În luna decembrie 1981 este numit comandantul Regimentului 1 Tancuri Târgoviște, funcție pe care o deține până în luna decembrie 1984 când este mutat la garnizoana Caracal, în funcția de comandant al Regimentului 68 Tancuri și apoi comandant al garnizoanei Caracal. În această perioadă este înaintat la gradul de colonel.

În octombrie 1987 este mutat la Universitatea din București în funcția de Șef Catedră pentru

pregătirea militară a studentelor și studenților din Universitate. La sfârșitul anului 1988, prin decret prezidențial, este trecut în rezervă cu drept de pensie, îndeplinind toate condițiile prevăzute de Statutul cadrelor militare.

După Revoluția din Decembrie 1989, împreună cu un grup de ofițeri în rezervă înființează Asociația Cadrelor în Rezervă și în Retrageră, care a început să funcționeze din luna februarie 1990, el fiind ales prim-vicepreședinte până în anul 2000, când este ales președintele acesteia.

Paralel cu munca desfășurată pentru Asociație, desfășoară activități pentru înființarea C.A.R. Dâmbovița, începe să funcționeze din luna august 1960. În luna martie 2013 este ales președinte al C.A.R. PM Dâmbovița și se retrage din funcția de președinte al A.C.R.R.

Pentru toată activitatea sa în slujba armatei române și conform Decretului nr. 1004/ 21.10.2010, prin articol unic i se acordă Domnului Colonel în retrageră BABEU PAVEL - gradul de General de Brigadă cu o stea în retrageră.

Din cele scrise mai sus rezultă faptul că Domnul General a fost hărăzit de Dumnezeu cu multe daruri să lumineze și să ardă pentru neamul românesc. Prin multitudinea de funcții executate de-a lungul vieții, dânsului i se potrivește vorba de duh împământenit de omul de cultură pârvoan Traian Topliceanu, care a spus următoarele: Valoarea socială a unui om se cunoaște prin multitudinea de activități execu-

tate peste cadrul profesiei sale.

Urmas vrednic al generalului Mihail Trapșa, domnului Pavel Babeu i se cuvine toată cinstea și gratitudinea noastră, pentru că prin dânsul s-a făcut cunoscută Craina noastră bănațeană, în toată țara. Lăpușnicelul natal nu l-a uitat niciodată, l-a purtat în inimă și în suflet prin toate garnizoanele țării, pe unde l-a purtat destinul. Locuitori comunei Lăpușnicel să-l poarte în suflete și în rugăciuni pentru ca așa o personalitate să nu se piardă în negura vremurilor și să fie mândri că din glia lor s-a născut un asemenea om. Pentru toată activitatea dânsului desfășurată atât în plan profesional, cât și uman, propunem ca omul, ofițerul, profesorul și președintele PAVEL BABEU să fie scris cu litere dăltuite în cartea de onoare a armatei române și să-i fie decernat titlul de Cetățean de Onoare al satului natal, din țărâna căruia a fost plămădit.

Acum la ceas aniversar primiți Domnule General cele mai calde urări de bine și sănătate multă, din partea tuturor crăinienților și în special din partea lăpușnicenilor !

Cu simțăminte de aleasă prețuire și respect deosebit, am onoarea să raportez: „La Mulți Ani” cu sănătate multă, credință și mântuire, Domnule General Pavel Babeu !

*Al D-voastră subofițer și consătean,
Plt. Adj. Gheorghe Țunea - Pîrvovanu*

Valori tradiționale în Valea Almăjului – Lunea Cornilor

In Țara Almăjului – cetate a naturii, un izvor pururea reîntineritor, este o lume mai bună, mai aproape de cea în care ne-a vrut Dumnezeu, unde ca sursă a vieții este duhul primordial al pământului, care poartă în sine un fel de a se întipări în ființele ce îl locuiesc. Este „*expansiunea spiritului care dilată clipa pe dimensiunile veșniciei*” (Cioran).

Almăjul este un ținut care conservă cum nu se întâlnește în altă parte, stratul de expresivitate naturală îmbinată cu „*miraculoasa memorie a poporului*” – numită Sfânta Tradiție – ce nu a pierdut aproape nimic din profunzimea ei. Tradiții precreștine care s-au adaptat, ori s-au contopit cu creștinismul, au devenit piloni ai identității noastre românești. Ele scot la iveală notele specifice felului de viață a românilor almăjeni. Tradiții care s-au opus și se opun și astăzi mitocăniei, grosolăniei și mârlnăniei ce se manifestă în stradă, dar și la unii oameni cu funcții politice și administrative, care nu au frică de Dumnezeu și nici rușine față de oameni. O parte dintre sărbătorile și tradițiile calendarului popular care se păstrează și azi, își au originea în substratul autohton trac și geto-dac. Acestor întruchipări mitice, arhetipuri care au supraviețuit până azi, le-au fost atribuite sarcini precreștine, străine bisericii, să alunge bolile și spiritele malefice, să instaureze pacea și armonia prin diverse acte rituale și practici magice.

Unul dintre cele mai vechi obiceiuri românești de Lăsata secului debrânză, Zăpostât în satele din Valea Almăjului, este așa numitul „*Joc al cornilor*”, un joc al vieții ce răbufnește în fiecare primăvară, reprezentând trecerea de la moarte la viață. Această sărbătoare populară, cu tineri și oameni mascați își are origini străvechi precreștine. Oamenii mascați

reprezentau spiritele rele, malefice pe care oamenii le alungă, pentru a putea sosi un an mai bun. Toate popoarele vechi sărbătoreau anul nou-Primăvara, când începea să prindă viață natura. Demult, nu era ceva organizat, ci totul era spontan. Oamenii mascați mergeau prin sat făcând giumbușlucuri (glume), urmați de muzică (fanfară, tarat), iar populația adunată pe ulițele satului îi alungă simbolizând alungarea spiritelor rele. Alaiul de măști și Jocul cornilor (maimuci) este practicat la o sărbătoare care celebrează înflorirea cornului, un arbust ce ocupă un loc special în culturile agro – pastorale, fiind un vestitor al schimbării de anotimp.

Festivitatea populară, **Lunea Cornilor**, cu origini străvechi este un obicei cu funcție socială bine definită, care are loc în fiecare an aproape de venirea primăverii, la Zăpostât și se desfășoară în două zile – duminică și luni. Ea este așteptată cu nerăbdare și mare bucurie de toată suflarea comunității din satele almăjene. Pe parcurs „*Lunea cornilor*” a devenit regizată, îndeosebi în satele Rudăria și Bănia, azi fiind pregătită sub forma unei nunți la Putna, Pătaș, Borloveni, Prilipeț, Rudăria, Bănia și Dalboșeț. La Rudăria (Eftimie Murgu) sărbătoarea are loc numai luni. Aici, mascații se mai numesc și maimozi, iar în celelalte sate li se spun corni, ori maimuci. Ritualul se desfășoară asemănător în toate satele, cu mici diferențe. Astăzi doar în satele Bănia și Eftimie Murgu se mai organizează asemenea ritualuri – anual și uneori la Prigor.

La Bănia sărbătoarea se desfășoară pe parcursul a două zile și este organizată aproape ca o nuntă. Duminică, la „*tocma cornilor*” nu se poartă măști, ci doar haine tradiționale și nu lipsește porcul fript

în brucă și buriul cu răchie. Astăzi, în mijlocul unei lumi în care mișună poftele necurate și voința crâncenă de înavuțire și putere la Bănia de Almăj, întreaga comunitate, păstrează Sfânta Tradiție ca sens al existenței omului în scurta trecere pe pământ, depășindu-se întinericul ignoranței. Sub auspiciile autorităților locale, bănienii au organizat un minunat spectacol de „*ziua cornilor*”. A impresionat curățenia hainelor populare, albul imaculat, dar și curățenia sufletească a tinerilor implicați în spectacol. Ca și înaintașii ei luptă pentru identitatea neamului prin demnitate. O notă specială pentru fanfară. Așa se păstrează cultura (cântec, joc și port). Acești tineri sunt demni de înaintașul lor Dobromir Hîrcilă. Ei apreciază valorile cultural-spirituale nu cele hedoniste. Luni, nunta cornilor are o participare mai mare și ca orice nuntă are miri, nași și nuntași. La fel ca la o nuntă mireasa împarte daruri la nași, socri, rudele apropiate și pentru toți sătenii.

Darurile sunt, de fapt, strigături și obiecte prin care se satirizează anumite persoane pentru faptele pe care le-au făcut, în cadrul comunității, în politică sau în administrație. Ele sunt prezentate foarte subtil, pentru a nu se crea dușmănie și adesea pot fi înțelese doar de către cei cărora le sunt adresate, dar nimeni nu se supără. Darurile de la „*Lunea cornilor*” erau și sunt strigate de persoane care au un pic de talent și erau oameni de bază în sat, cum au fost Hînda Nicolae și Petru Creangă. Pentru ascultarea darurilor se adună tot satul. Vin și mulți străini. Strigăturile aveau drept scop îndreptarea unor manifestări și apucături în comunitate.

Scrisorile cu daruri sunt introduse de oameni în prealabil într-o cutie (*continuare în pag. 49*)

(*urmare din pag. 48*)
metalică sudată într-un stâlp de beton. Ele nu puteau fi prezentate așa cum erau scrise, de aceea o comisie le aranja și le stiliza pentru a putea fi prezentate publicului:

Exemplul de daruri strigate:

– „*Lu Pavel Crițan, nașul cornilor, mireasa îi dăruiește un trailer cu pășui;*

– *Lu Ioța Pera, cornii îi dăruiesc o cutie cu unsoare că s-ovătămat de când poartă clopotul junilor;*

– *Lu un politician mireasa îi dăruiește un caiet în care să noteze – pentru a nu uita promisiunile*”.

În fiecare an la Zăpostăt se ține și Ziua Cornilor. Pe la ora 14, oamenii merg să se mascheze. Hainele sunt pregătite din timp. Se maschează mireasă, mire, stăgar, stăgărițe, cumnat și alții, care de care mai urâți, mascați.

Se strâng toți mascații la capul satului. Toți nuntașii însoțiți de muzică – participă la cununie – sub o salcă în care este agățat un clopot. De la cununie nuntașii și muzica merg la plimbare prin sat. Cât merg aleargă copiii și fetele, le „mânjesc” cu căneală. Când ajung în centru, merg la pod, la râu, și aduc o vadră cu apă și se spală pe mâini mirele și mireasa. În vadră sunt puși bani. Vadră este răsturnată și se întrec care să ia banii. În această înbrânceană cad și în apă, scaldându-se îmbrăcați. Ies la drum și încep să joace pe pod până în centru. Lângă maimuci se prind și fete mari, în horă. După ce termină jucatul, strâng darurile. După terminarea darurilor, fetele și băieții merg la bal până dimineața.

La Eftimie Murgu (Rudăria) „Lunea Cornilor” (Zăpostitul) era pregătită din timp de nașul cornilor, Ulian Fulga și Ana, soția, iar mai târziu de Dumitru Vela. Pregăteau hainele și măștile care să reprezinte toate categoriile sociale din comunitate: miri, nași, cumetri, preot, milițieni, țigani, țărani etc.

La Bozovici de lunea cornilor, tinerii (numai bărbații, femeile participau doar ca spectatoare) se transformau în maimuci (mascați) cu o leoarță din țesătură pe față (leoarță = mască) îmbrăcându-se cât strident posibil, dar și expresiv. Astăzi obiceiul s-a pierdut. (Ignea Alimpie)

La Prigor naș era Gheorghe Calin și Ion Mărințu, Nicolae Călin apoi Toma Rădovan și Gheorghită Calin, Tudor Măciucă. După ce se îmbrăcau la naș porneau în sat însoțiți de muzică – taraful lăutarilor lui Emil Vlădia la Rudaria, iar la Prigor taraful lui Zaharia Stan – Tănănuș și apoi Ion Stan – Tănănuș și Sandi Pufaică. Se mascau tineri între 18 și 30 de ani în toate satele. Pe drum mascații se opresc și joacă pe la porțile oamenilor, iar aceștia le dau de băut. După ce au ocolit tot satul, dintr-un capăt până la celălalt, merg la „nașul cornilor” – de unde au plecat. Aici cântă, joacă și beau. De aici merg iarăși spre centru satului unde joacă și se pregătesc pentru daruri și își scot măștile.

Darurile și strigăturile satirizau apucăturile oamenilor din anul trecut. Ex: Cei leneși primeau un lămpaș să ajungă la colibă;

Salariații primeau o roată de bicicletă să nu întârzie la serviciu;

Se făceau și propuneri – „*Pentru Franți Ungar – să țină și pomana porcului la șase săptămâni*”.

În toate satele festivitatea se încheia cu baluri toată noaptea. La Dalboșeț se organiza Balul maimucilor și se organiza concursul măștilor, primele trei fiind premiate. Este interesant de precizat că în satele Lăpușnicu Mare și Prigor se organiza și ritualul înmormântării. Unul din mascați – în femeie, era așezat pe o masă și în jurul ei se desfășura toată procesiunea. În satele Putna, Pătaș și Borloveni se mascau și la zăpostătul mic – cu o săptămână înainte. Erau mascați copii în jur de 14-15 ani, care alergau prin

sat reprezentând duhurile rele ce trebuiau alungate. La Borlovenii Noi se mascau câțiva tineri în fiecare zi, între Zăpostitul mic și Zăpostitul mare.

Copiii strigau după mascați:

„*Maimuca lui Cinciric*

Dă cu nasul de băgic”

(Borlovenii Noi)

„*Măimuca, păpuca, cicloada*

Ne mănâncă coada”

(Pătaș)

Țara Almăjului a rezistat cu eroism o bună bucată de vreme impactului modernității. Că jocul cornilor sau al maimucilor a supraviețuit este încă un miracol (Ion Marin Almăjan)

În Țara Almăjului satul a teaurizat o mulțime de valori spirituale, morale și culturale.

Cunoașterea și perpetuarea acestor obiceiuri ale înaintașilor crează o trăire personală care duce la transfigurarea și umanizarea ființei umane devenind Om adevărat. Amăjul este un model nu doar pentru spațiul Românesc, dar și pentru cel European. (Alexandru Nemoianu)

Bibliografie

Surse:

1. Panduru Pavel, Valori naționale în Valea Almăjului, Revista „Reflex” 7-8-9-2007-, Reșița.

2. Nicolae Andrei, „*Monografia Localității Bănia*”, Editura TIM, Reșița 2007.

3. Vasile Pistolea, Sărbători religioase și datini la români, Editura Marineasa, Timișoara, 2006.

Informatori:

– Zăvoianu Stana, 82 ani

– Popovici Vasile, 82 ani

– Motorga Vichente, 60 ani

– Prof. Gheorghe Lopătiță

– Prof. Băcilă Nistor Ion

Prof. Pavel Panduru

Un strop de sănătate A doua şansă cu Stelian Fulga

Pe fondul unui motto semnat de Stelian Fulga, terapeut român școlit de călugării șaolin: „Nu există nici boli și nici bolnavi. Toate bolile vin de la o alimentație necorespunzătoare”, am purtat discuții cu mai mulți hunedoreni, foști siderurgiști, pe tema

Prof. Isabela Susanyi

„Sănătatea - cel mai de preț dar al vieții”.

Din vorbă în vorbă, aflată lângă noi, prof. **Isabela Susanyi** (foto), ne-a sugerat ideea să citim cartea lui Stelian Fulga intitulată „**A doua şansă cu Stelian Fulga**”.

Rugând-o să ne facă totuși o prezentare succintă a acestei cărți, cu bunăvoința ce-o caracterizează, ne-a onorat dorința.

Așa că, ne-a oferit o scurtă recenzie a cărții amintite.

Receptiv la suferințele neamului său, înzestrat cu har divin, cunoaștere și empatie față de semenii, dl. Stelian Cătălin Fulga vine în întâmpinarea noastră cu o carte salvatoare „**A doua şansă cu Stelian Fulga/ Alimentele leacuri sau**

otrăvuri?”

Deși se naște în Oltenia (Bistreț, jud. Dolj), tânărul Fulga se instruiește departe de hotarele țării, în America, la San Francisco, și urmează cursurile Facultății de Parapsihologie din California. Însetat de cunoaștere, timp de 4 ani se inițiază în conceptele și misterele călugărilor shaolin, retras în toposul sacru tibetan. Captivat de miracolele naturii, de plantele magice, de armonie și de echilibru, valorifică învățăturile dobândite și se consacră vindecării suferințelor de pretutindeni.

În opera de față, dl. Stelian Fulga expune argumente științifice, vorbește detaliat despre importanța alimentației în funcție de grupele sanguine, explică procesele biologice care se desfășoară în organism, modul de funcționare corectă a acestuia, analizează, oferă soluții. Însuși titlul cărții sintetizează conținutul și dezvăluie secretul celei de-a doua șanse pe care o primim, dacă alegem alimentația corectă.

Limbajul ghidului terapeutic este simplu, pe înțelesul oricărui cititor, pentru o înțelegere totală și imediată a mesajului, dar și pentru a se evita confuziile.

Cartea debutează cu implementarea detaliilor care alcătuiesc „cura de dezintoxicare” (repetată după 14 zile). Tot aici lecturăm „Ciorba de legume fără foc”, pentru mine, recunosc, o noutate și o curiozitate.

Absorbită de ineditul informațiilor, mi-am dat seama/ am conștientizat că mă aflu pe un teritoriu necunoscut. Am învățat că este obligatoriu să ne hrănim sănătos și am avut revelația multor greșeli de alimentație, datorate

ignoranței.

Granița dintre „leacuri” și „otrăvuri” este una subțire, invizibilă, pentru neinițiați, iar fără documentare, fără înțelegere și cercetare, trendul de consumerism ne transformă în victime sigure.

Vă recomand cu drag o carte care ne apără de primejdii, de boli și de moarte. O carte a speranței. Țineți cont de faptul că bolile încep și se sfârșesc cu regimul alimentar, un regim sănătos, pe care îl găsim în învățăturile acestui OM deosebit, trimis de Dumnezeu să ne ajute.

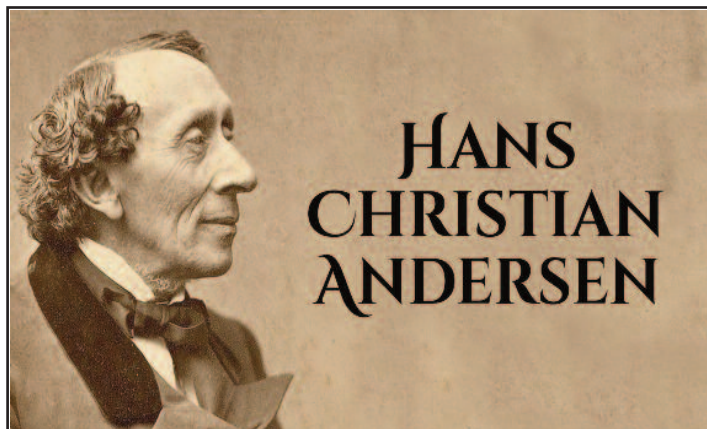
*Au consemnat Ioan Vlad,
Georgeta-Ileana Cizmaș/ UZPR*

HANS CHRISTIAN ANDERSEN LA ORȘOVA

Celebrul povestitor danez, cel care ne-a fascinat cu nemuritoarele lui creații „Degețica”, „Fetița cu chibrituri”, „Mica sirenă” și altele, dornic să

Petroi, din Orșova.

Deosebit de interesante sunt constatările și observațiile cu privire la populația română din zonă, cu atât mai mult cu cât vin de la o persoană care nu a fost

cunoască mereu noi și noi locuri a călătorit prin Africa, Asia și bineînțeles prin bătrânul continent.

În anul 1841 se afla la Constantinopol și hotărăște să se întoarcă acasă navigând cu vaporul pe Marea Neagră și mai apoi pe Dunăre spre centrul Europei. Ajuns la Orșova, este internat în carantina de la Jupalnic, deoarece în zona de unde venea izbucnise o epidemie de ciumă. În anul 1842, publică volumul „Un bazar poetic”, în care consemnează printre altele întâmplările din perioada cât a fost internat în carantină precum și din călătoria la Băile Herculane și prin Cazanele Dunării. Însemnările au fost publicate în anul 1999 în volumul „Călători străini prin Banatul de sud”, volum îngrijit și prefăcut de regretatul prof. Constantin Juan-

influențată de poziția oficială a Cancelariei chezarocrăești sau a maghiarilor din Imperiu, deci pasajele pe care le vom cita în continuare se referă, în principal, la aceste constatări și observații. Ajuns la fortăreața Ada-Kaleh, autorul scrie „Malul valah ca și cel sârbesc se ridică stâncos, acoperit de păduri”, iar despre carantină „Carantina noastră ar putea constitui un minunat subiect pentru un pictor; de jur împrejur munți împăduriți, în față o câmpie verde, cadru în care el ar putea plasa carele mari, încărcate cu bagaje de călătorie, trase de boi albi, conduse de țărani valahi în țoale albe și cu imense pălării negre ce le atârnă pe umeri.” După ce face o descriere amănunțită a clădirii carantinei, autorul consemnează „în primele noastre zile de carantină

am avut o muzică frumoasă; doi tineri artiști valahi cântau în mica lor temniță, unul la fluier celălalt la nai; se auzea în toată curtea, la toate ferestrele priveau camarazii de închisoare, iar la sfârșit aplaudau căci era într-adevăr frumos, artistic. Sentimentele și talentul celui cu fluierul, sunetele lui ne-au răscolit. Într-o seară au cântat și ceva mai săltăreț, un fel de „bucurie a vieții”, care pentru noi suna batjocoritor, dar pentru ei exprima bucuria, căci a doua zi plecau, pe când noi mai aveam în față șapte zile de așteptare.”

Izolarea, regulile stricte care interziceau contactul cu orice persoană, canicula, etc. au influențat în rău starea de sănătate a clienților carantinei astfel că, afirmă autorul „până la urmă ne-am îmbolnăvit cu toții, iar doctorul ne-a prescris un tratament care mie mi s-apărut mai potrivit pentru un cal valah decât pentru niște oameni slăbiți, suferinzi de stomac; trebuia întâi să bei un pahar mare de țuică, apoi o cană de cafea tare fără zahăr și frișca”. De menționat că medicul carantinei era austriac.

La expirarea perioadei de izolare Andersen hotărăște să viziteze împrejurimile astfel că, spune el „Am plecat în munți la Mehadia (Băile Herculane) cea mai frumoasă stațiune balneară a Ungariei. Câte flori în iarba-naltă și verde ! Azi, fiind
(continuare în pag. 52)

(urmare din pag. 51) duminică, toți oamenii cu care m-am întâlnit purtau straie de sărbătoare. Părul negru strălucitor, împletit al tinerelor fete era împodobit cu flori galbene și garoafe roșii. Mâncile largi erau brodate cu verde și roșu, opregele un fel de franjuri roșii, albaștri, galbeni chiar și cele mai bătrâne purtau aceeași franjuri și cămăși înflorate pe inul alb. Copiii și flăcăii au câte un trandafir la pălărie, chiar și cel mai tânăr arată splendid. Cămășile lor scurte atârnă peste pantalonii cenușii iar pălăria cu floare e trasă până aproape peste ochi, de, e duminică."

Impresionat de „frumoasa natură a lui Dumnezeu” în locul unde „viața și sănătatea izbucnește din apa izvoarelor” se întoarce la Orșova. Acolo „în piața din fața Bisericii unde teii s în floare, e mare dans roată de bătrâni și tineri, iar în mijlocul cercului stau muzicanții, unul suflă în cimpoi, iar celălalt cântă la vioară. Hora se rotește mai întâi spre dreapta, apoi spre stânga, toți sunt în vervă, îmbujorați, frumoși, straie împodobite cu ciucuri și flori și numai joc de picioare azi, e duminică ! Mulți copii n-au pe ei decât cămășuțe, dar poartă pe cap câte o pălărie bărbătească cu floare."

A doua zi, autorul, împreună cu ceilalți pasageri, continuă călătoria pe uscat între Orșova și Drencova, trecând prin satele din Clisura Dunării despre care spune: „Aici în zona graniței militare locuiesc țărani valahi, am trecut prin multe din satele

lor deosebit de pitorești....Cei câțiva țărani pe care i-am întâlnit în căruțe conduceau din picioare ca romanii la cursele de care. Zona devenea din ce în ce mai romantică, întrecea în frumusețe valea Rinului."

La Drencova, înainte de a se imbarca în vaporul cu care călătorea, Andersen notează: „M-am întâlnit cu un băiețel, fiu de țăran, frumușel, care mi-a urat bună ziua în germană. L-am întrebat dacă e limba lui maternă, mi-a răspuns că nu, că e valah, dar a învățat nemțește la școală. După îmbrăcăminte părea foarte sărac, dar tot ce avea pe el era deosebit de curat, părul era pieptănat, ochii îi străluceau prietenoși, fața lui avea ceva atât de agreabil și inteligent cum rar mi-a fost dat să întâlnesc. L-am întrebat dacă și-ar dori să se facă soldat, iar el mi-a răspuns că da. Avea atâta candoare și noblețe, încât m-am gândit că dacă aș fi bogat, m-aș îngriji de acest băiat. I-am spus că poate să devină ofițer și sigur va deveni dacă se străduiește și-l roagă pe bunul Dumnezeu. Nu mi-a venit la îndemână să-i dau ceva de pomană, așa că l-am rugat să-mi culeagă câteva flori, drept care el a sărit și curând mi-a oferit un buchet frumos pe care l-am luat spunându-i îți cumpăr aceste flori, iar el își primi banii roșind și mulțumindu-mi frumos. Mi-a spus că-l cheamă Adam Marco, mi-am scos cartea de vizită din buzunar, i-am dat-o și i-am spus: dacă vei deveni ofițer și poate ajungi în Danemarca, întreabă de mine și mă voi bucura să te revăd. Niciodată vreun băiat

străin nu mi-a vorbit ca acesta; felul lui nobil de a fi, fața lui inteligentă și nevinovată era cea mai bună dovadă a nobleței lui. Sigur va deveni ofițer! Și poate că vreun ungur bogat va gândi că sunt „improvizații” sau „imaginații” de poet."

Această ultimă afirmație, citată mai sus, dovedește că Andersen nu era străin de propaganda maghiară care defăima românii și nega cu îndărătnicie și cu argumente falsificate prezența acestora pe pământul lor. Denaturarea realităților istorice nu a folosit și nu folosește nimănui. Maghiarizarea nu a dat rezultate în cazul românilor, așa cum a reușit la secui, care au renunțat la identitatea lor și care sunt incitați să croiască „ținuturi” în România de astăzi.

Știm că Hans Christian Andersen a călătorit în această parte a Europei pentru prima dată și că impresiile, observațiile sale s-au bazat pe constatările făcute în timpul călătoriei. Știm că a existat o propagandă maghiară răspândită în mediile culturale europene care denigra pe români și falsifica istoria noastră. Știm, deasemenea, că în Imperiu nu a existat o propagandă românească menită să contracareze pe cea maghiară.

Afirmația potrivit căreia „vreun ungur bogat va gândi că sunt improvizații sau imaginații de poet” dovedește că Andersen a realizat ce mare diferență este între așa-zisele adevăruri răspândite de unguri și realitate.

Gheorghe Mirulescu

Și viața merge mai departe

Cu sau fără iubire, cu sau fără tristețe, cu sau fără nebulie, cu sau fără bucurie, cu sau fără dragoste de viață, cu sau fără dor, cu sau fără dezamăgire, cu sau fără liniște sufletească, cu sau fără împlinire, cu sau fără entuziasm, cu sau fără trăire, cu sau fără sentiment, cu sau fără extaz, viața merge mai departe, are picioare lungi, când vrea sare peste dealuri pline de vorbe, când nu vrea nu sare nici măcar un șanț, se oprește la marginea unui an și acolo rămâne, are un nume, de aceea se tot spune: „*A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi, nu s-ar povesti.*”

Și putem fi orice și oricine, nu are nimeni putere asupra gândurilor noastre, în noi ținem spectacole pentru întreaga lume, când suntem fericiți, dar totodată putem să închidem ferestrele camerelor sufletului și să bocim timpul odată prețios, dar scăpat de sub control, Doamne, câte nu putem face în ființa noastră, doar noi și gândurile ce năvălesc într-una.

Astăzi, mai mult ca niciodată, căutăm stropii de bucurie uitați în ceștile de cafea, urmele lăsate de ruj au scris întâlnirea noastră cu prietenia, acolo, la masa din centrul orașului "Forfotă", am râs și ne-am întristat, acolo am sărutat ziua spunându-i să nu se mai grăbească, acolo ne-am uitat de atâtea ori gențile cu amintiri, la masa albă din centrul orașului "Forfotă", ce nume!

Și a venit din nou primăvara, și viața merge mai departe, nu mai sunt aceiași oameni, dar au rămas aceleași momente, nu mai este aceeași poveste, dar a rămas aceeași masă albă, ia te uită ce scrie pe

caleașca albă de la geamul cu prăjituri, e numele orașului în care trăiesc, peste apa Timișului se aud clopotele, sunt atât de vii pașii grăbiți sau mai puțin grăbiți de pe Podul de Fier, undeva în stânga se odihnește un ceas mare, dar să nu credeți că nu vă răspunde la salut, întotdeauna e cu ochii pe faleză, în dreapta stă mereu treaz tenorul Traian Grozăvescu, vrea să trăiască în noi. Umbre și mâini, picioare și strigăte, zâmbete în flori abia sădite, clădiri scuturate de frigul fantomă, pescari buimăciți de dimineți răcoroase, cătei fericiți lăsați în drumul razelor de soare, tocuri zglobii cu sunete de începuturi, tineri, bătrâni, claxoane și scârțituri de roți, cozi imense la ... diverse ... ziare uitate pe dig și muguri ce ne strigă din pomi ținuti în curți, existăm, existăm, odată cu voi renaștem, unde ați fugit pământurilor, chiar credeți că soarele este singurul supraviețuitor adevărat din ultimii ani? Suntem toți adevărați, numai că nu vrem să recunoaștem și nici să deschidem cutia magică, ne este frică de strălucirea interioară, dacă nu ne contopim cu universul ce rost are atunci viața? Ce ziceți? Pe locuri, sunteți gata? Start la trăire! Atât de multă iubire este pe pământ, să culegem, să îmbrățișăm cerul și să-i spunem bun venit fiecărui anotimp, pentru că toate acestea sunt daruri de la Dumnezeu și sunt multe!

*Anotimp de catifea, pierdut în nea,
Ai trecut iar și iar pe strada mea,
Nu te strig, te las să pleci, nu te opresc,
Primăvara-n suflet vreau să o primesc!*

Mia ROGOBETE -
Lugoj - 25.03.2022

MIA ROGOBETE - POEZII

SPUNE-MI FEMEIE!

Nu-i așa că șoaptele mele,
strecurate noaptea, sub pătura
moale,
ce îți acoperă trupul fierbinte
de mine,
duc la dependență, dar
atunci când dulcele drag nu
vine,
tu îl aștepti?
Astupă-ți urechile și nu asculta
îndemnurile satanice
ale psalmului șaizeci și nouă
cu toate că trebuie să
recunoști,
că eu sunt demonul ce
îndeamnă la bine.
Ascultă-mă, femeie nebună!
Am să te fac să mă iubești,
așa cum nu ai iubit niciodată,
Am să te chem în gând, doar
în nopțile cu lună plină și
ai să vii la mine ca o nălucă
somnoroasă,
scăldată în lumina păcatului,
vrăjită de muzica dulce a
dezvățului.
Deci, salvează-te acum cât mai
poți,
când poamele răului vor da în
pârg,
în acel anotimp uitat de timp și
nevăzut de nimeni.
Va fi mult prea târziu!

LUMEA E PLINĂ DE HOȚI DE INIMI!

Dacă regretele îți vor face cu
mâna,
dacă ai urcat deja în trenul a-
mintirilor,
te rog, nu te lăsa amăgit de
timp,
clipele furate, dar și eu, îți vor

șopti:

Ai grijă! Lumea e plină de hoți de inimi!

Hei, ce zici? Cum e lumea ta acum?

Inima ta mai bate în trupul meu?

Da, răspunse un mic și neajutorat regret.

Da, ar bate frenetic, mereu!

CEARTĂ

Am spart oglinda apei,
cu bulgări mari de tină,
să nu mai îmi văd chipul,
în palida-ți lumină.
Albastrul chip mă lasă
să-mi caut clipa mireasă.
Curatul chip de ceară,
felinar de seară,
străin la toate și la tot
încerc să spun că nu mai pot,
să-ți văd privirea somnambulă.
Iubire, astăzi porți cagulă!
Să te accept, să te suport?
Și ochiul tău inert și mort...
Privește! În unda liniștită,
imaginea se recompune și,
galbenă, profundă, jignită,
Privește Luna către lume!

CĂLĂTORUL OSTENIT

Călător prin deșertul vieții,
m-am oprit la oaza copilăriei,
așezându-mă ostenit
la izvorul amintirilor.
Am sorbit însetat,
din unda lui liniștită,
scursă pe nesimțite,
prin clepsidra timpului.
Și, într-un târziu,
mi-am continuat cu părere de rău,
drumul prin deșert,
la cel ce sunt.

HRISTOS A ÎNVIAT!

Mereu în inima mea, mereu cu mine, de când m-am născut îl cunosc pe Fiul Domnului. Mama mă legăna și îmi făcea Semnul Crucii, pentru a fi sănătoasă, pentru a crește mare și pentru a da ascultare părinților și oamenilor cu credință, în libertate și adevăr. Apoi am putut să pășesc, ce fericire! De mână cu bunica mergeam la biserica din sat, la început a fost o joacă, printre scaune și printre picioarele oamenilor abia mă mai găsea biata bunică, dar îmi amintesc mirosul lemnului vechi din biserică, dar și mirosul de mâncare prins pe hainele gospodinilor, sarmale, friptură, puțini miroseau a parfum ... aud și acum zgomotul sertarelor închise și deschise de slujitorii lăcașului, văd lumina sfântă a lumânărilor, pe atunci erau zeci de lumânări aprinse în biserică, puține becuri, din când în când glasuri stinse în șoapte cuprinse de smerenie, speranțe, dorințe, totul scăldat în lacrimi. Plângeam, dar nu înțelegeam de ce, nu pentru că eram copil mic și mă plictiseam, în niciun caz, ci pentru că era atâta bucurie în jurul meu, pe toți pereții Casei Domnului era lumină și bucurie, apoi râdeam la sfinții pictați de mâinile artiștilor, aceia care au existat odată numai pentru a da strălucire locului sfânt, râdeam pentru că și ei râdeau la mine, ba mai mult, mă invitau în lumea lor, acolo unde îmi puneam aura pe cap și cu Maica Domnului de mână dansam într-o grădină unde se fericeau și se jucau o mulțime de copii, erau ca mine, cu gura la

urechi și cu ochi strălucitori, peste tot flori și iarbă. Se auzeau corurile peste lunci și văi, cântecele păsărilor cuibărite în mâinile oamenilor, am ridicat capul și cerul mi l-a trimis pe Hristos în ochi, se uita la mine și îmi zâmbea. Știam că mă iubește, doar eram prieteni de mici copii, i-am făcut și eu cu mâna. Din când în când vocea preotului bătrân mă făcea să strâng tare mâna bunicii, Doamne, cât de mult am iubit acele mâini muncite, bătătorite, îi simțeam bătăturile adormite pentru totdeauna. Încet, încet mă deconectam de mulțimea din jur, picturile mă invitaseră în lumea lor și nu voiam să revin pe pământ cu totul, acolo îmi erau picioarele, însă inima era la picioarele lui Hristos. În mâna bunicii mele se ondula o flacăra, acolo puteam să văd întreg universul, glasurile coriștilor mă înveseleau, în tremurat de voci și din suflute se auzea: "Hristos a Înviat din morți cu moartea pe moarte călcând ..." Doamne, era Noaptea de Înviere, de aceea Fiul Domnului îmi zâmbea de pe Bolta Cerească, de aceea flacăra lumânării îmi arăta drumul spre casă și bunica cânta într-una "Hristos a Înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din marmânturi viață dăruindu-le..dar atunci nu am știut ce înseamnă aceste cuvinte, eram un copil care vorbea cu sfinții, astăzi, după zeci de ani, astăzi când văd că există rău și bine, bucurie și durere, tristețe și fericire, ură și iubire, minciună și adevăr, astăzi, mai mult ca oricând, am înțeles, cred și sper că într-o bună zi Hristos va veni pe pământ salvând lumea, pentru că omenirea este la marginea prăpastiei, (continuare în pag. 57)

Nicolae Hurdzeu

Aspecte privind cântecul de zori surprinse-n Banatul de munte de către George Coșbuc

În legătură cu lumea cealaltă au fost scrise o mulțime de studii și cărți care de fapt ascund teama omului față de necunoscutul din tărâmul de apoi sugerând credința că sufletul are o viață și dincolo de mormânt. Ce se întâmplă cu sufletul după ce-și părăsește învelișul uman? Încă din Antichitate omul imaginat o lume de apoi în Tartar sau în Câmpiile Elizee, un loc spre care sufletele călătoresc după părăsirea trupului. Așa se face că eroi precum Ghilgameș, Ulise sau Hercule vor vizita Infernul încercând să afle ce le rezervă destinul. Poetul roman Vergilius în a sa Eneida a prezentat una din cele mai precise descrieri a lumii de apoi, Eneida putând fi considerată chiar un *ghid* al Infernului. Aceste idei s-au perpetuat până în zilele noastre, practicile de ghidare a sufletului regăsindu-se și în obiceiurile funerare din comunitățile bănățene, în special la satele mai îndepărtate de oraș, sate care-n secolul XX au reușit să rămână conservatoare în privința păstrării tradițiilor.

Un astfel de obicei a fost strigatul zorilor, cântecul de zorilor reprezenta de fapt un ghid al sufletului, care în călătoria sa pe *calea cea lungă fără umbră* trebuia să-l parcurgă fără greșală. George Coșbuc, la un moment dat, în peregrinările sale prin Banat (<https://www.7-zile.com/stefan-velovan-si-vasile-alecsandri-la-baile-herculane/> *Între poezii care au fost la tratament la Băile Herculane și probabil au făcut excursii în satele din împrejurimi admirând natura, s-au numărat Dinicu Golescu (1825), Nicolae Bălcescu (1849), George Coșbuc, Lucian Blaga, Liviu Rebreanu, Nicolae Iorga, Ionel Teodoreanu, Mihail Sadoveanu și alții*), se pare că a fost martor la un astfel de eveniment și identifica acest cântec cu o reminescentă a unui cult al naturii de origine păgână. Potrivit lui George Coșbuc, zorile se strigau dimineața pe vremea când dorm și apele ... ca melodii plângătoare. Sînt mai multe glasuri ... sînt două coruri, în două locuri

deosebite, și cînd încetează unul, începe cellalt, și astfel alternativ plîng prin noapte ... sînt voci trăgănate, ca în vechiul teatru grecesc ... și dus așa de dulce și liniștit în plîngere, nu ca obicinuitul bocet care de multe ori e furios în exprimarea durerii, și avînd vorbe așa de mistice și obicinuie numai rar în colinde și în descîntece! Precum în Antichitate Muzele, care la început erau în număr de trei iar mai apoi șapte cântau imnuri dedicate zeilor, la fel și-n secolul trecut, femeile strigau zorile cu scopul de a da mortului onoare din urmă, de a-l îndestula și de a-i asigura intrarea în Lumea de Apoi.

Coșbuc precizează că acest obicei îi era necunoscut, motiv pentru care apreciază ca era un obicei specific doar românilor din Banat. Totuși, aria pe care se regăsește cântecul de zori cuprinde o zonă mult mai largă: județele Timiș, Caraș-Severin, Mehedinți, Gorj, Alba, Hunedoara, Bihor, Sibiu, Brașov, Mureș, Galați, Vrancea, mergînd până în Bucovina și Moldova de Nord, chiar Coșbuc în nota sa apreciază ca acest obicei era odată chiar general în spațiile locuite de români.

Cântecul de zori era probabil obligatoriu în majoritatea satelor bănățene avînd și el un rol de a coordona sufletul în lumea de apoi, suflet care în timpul celor trei zile în care defunctul era privegheat primea indicații foarte clare asupra a ceea ce are de făcut pe lumea cealaltă.

Interesant este modul în care trebuiau strigate zorile, acestea trebuind cîntate departe de casa mortului de pe o înălțime care domina satul sau un deal, iar dacă în sat nu existau dealuri, zorile se strigau de pe o clădire de fân sau dintr-un copac sau acoperiș de casă, obligatoriu de 9 femei ce stau cu fața spre răsărit privind cerul, împărțite în două coruri, unul cu patru femei, celălalt cu cinci. Dacă satul era suficient de mare și existau suficiente femei care să cunoască versurile, atunci fiecare grup număra câte nouă femei dar

niciodată mai multe de nouă într-un grup, numărul nouă fiind un număr cu multiple semnificații simbolice. Spre sfârșitul secolului XX, nu s-a mai păstrat strigatul zorilor pe înălțimi ci se rezuma la un singur grup cu număr impar de femei, trei, cinci, șapte sau nouă la ora 5 dimineața care, doar pe alocuri, mai strigau zorile de la fereastra casei defunctului, acestea fiind de regulă chemate să cînte mortul în fiecare duminică, până la 6 săptămâni. Atunci când lua parte la corul bocitoarelor care chemau zorile, femeile trebuiau să fie cu părul despletit, îndreptate cu fața către răsărit și privirea îndreptată spre cer, cele două coruri cântau alternativ, un cor le întreba pe Zânele Zori iar celălalt ofera răspunsul din partea Zânelor Zori.

În Antichitate exista credința că după moarte sufletul se putea înălța la cer, aspect care se poate identifica și-n cântecul de zori în care lumea de apoi este imaginată în cer unde se poate ajunge prin însoțirea sufletului cu ajutorul zorilor - *ăle albe zori / Le prînge surori, / Să-ți dea ajutor / Până zbori la cer...* Zorile sunt făpturi mitice, întruchipări ale Soarelui care răsare, iar în plan magic au rolul de a ajuta sufletul să treacă din lumea celor vii în lumea celor morți, tot așa cum la naștere Ursitoarele asistă intrarea în viață a noului născut și trebuie să-i decidă soarta. În ambele cazuri, atât la naștere, cât și la moarte, aceste personaje mitologice, în număr de trei, veghează la permanentizarea neamului care în concepția tradițională românească reprezintă un tot binar alcătuit din lumea celor vii și lumea celor morți. Ultimii fac parte din viața cotidiană a familiei doar că ei trăiesc în Lumea de Dincolo și asistă atât la venirea pe lume a noilor născuți cât și la trecerea sufletului în lumea de dincolo. Ca și în Antichitate, strămoșii participă la viața comunității și sunt evocați atât în cântece cât și în anumite zile din *(continuare în pag. 56)*

(urmare din pag. 55)

an -ziua morților - când se realizează anumite ritualuri dedicate lor. Romanii comemorau sufletele morților în luna februarie când era serbată *Parentalia – Feralia* (13 –21 februarie) iar în luna mai serbau *Lemuria*.

Moartea apare astfel ca o inițiere, o pregătire a sufletului pentru a trece în lumea de apoi unde-și va întâlni strămoșii. Contactul în plan mitic al celor vii cu cei morți, mediat de Ur-sitoare, Zori și Neamul Strămoșilor, conturează un timp ciclic în care atât nașterea cât și moartea nu înseamnă decât trecerea într-o nouă etapă, într-o nouă viață.

Cântecul de zori are efect terapeutic, precum în Antichitate el întărea forțele vâslaşilor de pe Argos și în cazul defuncțiilor are rolul de a coordona sufletul defunctului în Viața de Apoi. Cântecul încearcă să îndrume sufletul pe calea cea mai mai ușoară indicându-i-se să nu urmeze în intersecții drumurile de la stânga care sunt presărate cu spini ci la răscruce să meargă mereu pe drumul din dreapta care este presărat cu flori de busuioc, viorele, bujor care au rolul de a-l ajuta să uite de dorul celor de acasă și de lumea pământeană abia părăsită: ... *Numa să apuci / La mâna dreaptă / Că-i calea arată / Cu flori semănată* (Inf. Berzescu Călina, 80 ani, Armeniş).

Schema mitică a vizitei în lumea de apoi, drumul din dreapta simbolizează binele, valorizarea existenței ideale, iar la stânga răul, chinurile. Și în Infernul lui Vergiliu, Enea ajunge la o bifurcație: pe un drum se mergea spre câmpiile Elizee, rezervat sufletelor preafericite, iar pe cealalt spre Tartar, drum rezervat celor răi. Mergând mereu pe drumul din dreapta, evitând neplăcerile și judecătorii răi, sufletul ajunge la Poarta Raiului unde va intra și va întâlni la umbra Pomului Vieții pe cei plecați din această lume. Scopul acestui drum este de a ajuta sufletul să se elibereze de dorul lumii pământene și de memoria afectivă, iar locul anticului fluviu infernal Lethe, din care sufletul bea apă pentru a-și uita condiția umană, este luat de apa

cerurilor în care sufletul este îmbăiat ritual de Maica Domnului, sufletul uitându-și condiția umană, ajunge în Raiul creștin care este asemănător lumii acesteia. Cântecul de zori, marchează existența unui cult subsumat unei conștiințe agricole cu rădăcini străvechi în care rolul principal îl are Marea Zeiță preistorică, denumită și Mama Glie sau Mama Bună, Zeița Mamă creatoare a vieții, și se încheie cu un descântec ce trebuie să împiedice sufletul să mai vină la casa de unde a plecat.

Asemeni unui drum limesc, pe drumul mitic sufletul are nevoi umane: nevoia de apă, nevoia de odihnă – și-n acest caz primește de pomană un scaun în ziua înmormântării. Pe parcursul călătoriei apar momente de cumpănă pe care sufletul trebuie să le depășească plătind cu banii pe care-i are, punțile vâmlor, sau meargând mereu pe drumul din dreapta la bifurcarea drumului pentru a putea ajunge la destinația finală în Raiul Ceres.

Cântecul de zori, surprins și de George Coșbuc, poet al satului transilvan, este un cântec ancestral al imortalizării unei lumi care se pierde în neantul lumii, trecând-o indirect în mit, (*Revista Samanatorul*, an VI, nr.4, trim.4 – 2016, p5, accesibil <https://www.scribd.com/document/334470668/4-VI-Revista-Samanatorul-an-VI-nr-4-trim-4-2016>) cu rolul de protejare a sufletului în drumul său pe lumea cealaltă, de a împiedica sufletul mortul să devină strigoi și de a-l orienta pe drumul corect în Lumea de Apoi, care însemna în mentalul colectiv începutul unei noi vieți postume.

BIBLIOGRAFIE

- Bărbulescu, 1984
Bărbulescu, Mihai, *Interferențe spirituale în Dacia Romană*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984, 238 p.
Căliman, 2010
Căliman, Ion, *Ceremonialul riturilor de trecere. În mormântarea*, vol.3, Ed. Excelsior Art, Timișoara, 2010, 368 p.
Coșbuc, 1986
Coșbuc, George, *Elemente ale literaturii populare*, prefața I. Filipciuc, Ed. Dacia Cluj-Napoca, 1986, 223 p.

Crețu, 1968

Crețu, Vasile, Mitul "Marelui drum" în cântecele ceremoniale de petrecut în Banat, în *Foldor literar*, vol II, Timișoara, 1968

Culianu, 2002

Culianu, Ioan Petru, *Călătorii în lumea de dincolo*, trad. de : Gabriela și Andrei Oșteanu / pref, note de: Andrei Oșteanu / av. înainte de: Lawrence E. Sullivan / în ro de : Sorin Antohi, Ed. Polirom, Iași, 2002, 334p

Ghinoiu, 2004

Ghinoiu, Ion, *Sărbători și obiceiuri românești*, Ed. Elion, București, 2004, 399 p.

Hurduzeu, 2015

Hurduzeu, Nicolae, *Conceptia despre viață și moarte în Dacia romană reflectată în izvoarele literare și ritul funerar*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2015, 221p.

Hurduzeu, 2015

Hurduzeu, Nicolae: *Reminescențe ale cifrei 9 în ritul funerar actual*, în vol. *Interdisciplinaritate în arheologie*, JATEPress Kiadó, Szeghed, 2015, 1057-1063

Hurduzeu, 2016

Hurduzeu, Nicolae: *Moiras-Parcae-Faits. Aspects regarding their role in the everyday life of humans*, în vol. *Interdisciplinaritate în arheologie*, JATEPress Kiadó, Szeghed, 2016, p. 975-981

Hurduzeu, 2017

Hurduzeu, Nicolae: *Drumul sufletului în cântecul de zori*, în vol. *Interdisciplinaritate în arheologie*, Szeghed, 2017, p. 11245-1253

Pop, 1968

Pop, Mihai, Mitul marii treceri, în *Foldor literar*, vol. II, Timișoara, 1968

Rădoescu, 2014

Rădoescu, C-tin Livian, *Artă și religie în preistoria spațiului nord-dunărean*, Ed. Academica Brâncuși, Târgu-Jiu, 2014, 186 p.

Șișu, 2010

Șișu, Vasile, *Odissea sufletului*, Ed. Centrul județean al creației populare Mehedinți, Drobeta Turnu Severin, 2001, 392 p.

Ursache, 2015

Ursache, Petre, *Miorița-dosarul mitologic al unei capodopere*, Ed. Eikon. București, 2015, 298p.

Vergilius, 1979

Vergilius, Maro Publius, *Eneida*, trad. note și pref. de Teodor Naum, Cluj. 1979, 248 p.

WEBOGRAFIE

- <https://www.7-zile.com/stefan-velovan-si-vasile-alecsandri-la-baile-herculane>
<https://www.scribd.com/document/334470668/4-VI-Revista-Samanatorul-an-VI-nr-4-trim-4-2016>

(*urmare din pag. 54*)

mulți oameni nevinovați au picat pentru că au fost legați la ochi sau pentru că nu au vrut să vadă drumul. Astăzi, vorbesc în gânduri cu toți cei care au existat odată în viața mea, m-au ținut de mână, încă ridic capul spre cer și îl văd pe Fiul Domnului făcându-mi cu mâna, El este mereu acolo pentru noi, cei care credem în El, în Învierea Lui și în revenirea pe pământ pentru a face o lume mai bună, mai credincioasă, mai frumoasă, pentru a ne ierta păcatele și a ne îmbrățișa oferindu-ne numai iubire.

Cu Lumina Învierii în mâini, cu credință și dragoste în suflet pășesc pe drumul copilăriei mele, imaginar, caut mâna brăzdată a bunicii și o rog să îmi asculte gândurile, îi spun că trăim vremuri grele, de peste doi ani de zile, omenirea a luat o întorsătură la care nimeni nu se gândea, Pământul este trist chiar dacă anotimpurile par a fi la fel de fericite în rolul lor de prințese îndrăgostite de viață, dar cum să fie Pământul vesel când oamenii răi fac tot posibilul să fie atacat de boli, răutate, minciună, bombe, distrugere, un război în care mulți oameni nevinovați mor, mor și copii... în flacăra lumânării bunică îmi spune că pleacă și vocea unui gând îmi scrie în palmele transpirate de emoții: Să nu uiți niciodată spusele Mântuitorului Nostru Iisus Hristos către Ucenicii Săi: *"Adevărat vă spun că, dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: *Mută-te de aici colo*, și s-ar muta, nimic nu v-ar fi imposibil.* (Matei 17:20 VDC)

Cred într-o lume mai bună, cred în ajutorul lui Dumnezeu pentru revenirea pământenilor la viața normală și frumoasă pe care au avut-o și o merită, cred în conștiința românească și mai cred în noi, ca ființe inteligente, puternice, doar suntem copiii lui Dumnezeu cu lumină în suflete.

ADEVĂRAT A ÎNVIAT!

Maria ROGOBETE *

24.05.2022 *Lugoj

LIBERUL ARBITRU - UN DAR AL CREAȚIEI DIVINE

Finalizându-și lucrarea Creației, Dumnezeu a spus: „*Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră*” (Facerea 1:26), și a creat omul după chipul și asemănarea Sa.

Alături de multiplele însușiri cu care a fost înzestrat, una dintre cele mai înțelepte decizii, și unul dintre cele mai prețioase daruri oferite omului, a fost atribuirea unei proprii demnități, unei slobozenii individuale prin acordarea **liberului-arbitru**, adică libertatea omului de a lua propriile decizii în viața sa. În acest context, Dumnezeu nu ne poruncește, ci El doar ne îndrumă și ne îndeamnă pe calea unei vieți demne, prin ascultarea poruncilor Sale: „*O, de-ai lua aminte la poruncile mele! Atunci pacea ta ar fi ca un râu!*” (Isaia 48:18). Liberul arbitru conține în esența sa, ca rezultat al opțiunilor fiecăruia, și potențialul evoluției către nivele superioare de spiritualitate.

Ca urmare, viața nu este decât o înșiruire de rezultate ale propriilor decizii, acestea putând fi reușite sau eșecuri, în funcție de alegerile noastre și nicidecum ele nu sunt determinate de o soartă dinainte stabilită de Dumnezeu.

Între toate alegerile noastre, liberul-arbitru ne oferă posibilitatea de a alege iubirea pentru Dumnezeu „*cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău*” (Matei 22:37). Alegerea este liberă și este la îndemâna fiecăruia, întru slava și vrednicia sufleteirii noastre trupesti!

Constantin VLAICU,

Săptămâna Mare a Paștelui - A.D. 2022

ȘCOALĂ ȘI EDUCAȚIE

rubrică de educație școlară și practică educativă,

realizată de prof. Ionela Mihaela DOMILESCU, director adjunct al Liceului Tehnologic Nicolae Stoica de Hațeg și redactor șef al publicației CRONICA MEHADIEI

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE SPECIALE

Consilier școlar Prof.
GEORGESCU ANDREEA
Liceul "Hercules" Băile Hercu-
lane, Caraș-Severin
Centrul Județean de Resurse și
de Asistență Educațională
Reșița, Caraș-Severin

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii:

- dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor;
- nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități;
- școala se adaptează la nevoile elevilor;
- diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Procesul educativ trebuie să se

adreseze tuturor și să se concentreze pe soluții rapide și adecvate la adaptarea față de diversitatea și unicitatea umană. Este știut faptul că îmbunătățirea participării copiilor la grădiniță conduce la o rată mai scăzută a abandonului școlar în clasele primare. Acesta poate fi un indiciu cu privire la faptul că din ce în ce mai mulți copii trebuie înscriși în grădinițe ca, mai apoi să poată face față cu succes în următoarele cicluri de învățământ. În plus, rata abandonului școlar în învățământul obligatoriu este mare în rândul copiilor rromi. Motivele pentru care rata înscrierilor este scăzută și cea a abandonului școlar este crescută în rândul copiilor rromi includ: - Comunități izolate de rromi cu căi dificile de acces către școală; - O dezvoltare economică scăzută în zonele cu concentrație mare de rromi și o situație financiară precară în multe dintre familiile de etnie rroma; - Un număr mare de copii rromi folosiți ca forță de muncă; - Lipsa de încredere a familiilor de etnie rromă în sistemul de educație; - Lipsa de educație a părinților de etnie rroma în cele mai multe cazuri; - Personal didactic necalificat în comunitățile rome și în școlile cu populație majoritară rroma; - Dificultăți lingvistice și culturale întâmpinate de copiii rromi în școală; - Lipsa actelor de identitate; - Mentalități discriminatorii a populație non-rromă față de rromi; - Slaba înscriere a copiilor rromi în învățământul preșcolar care contribuie la lipsa de încredere a acestora la intrarea în învățământul primar.

Rata abandonului școlar este de

asemenea crescută în rândul copiilor din zonele rurale, în special la nivelul învățământului secundar. Motivele abandonului școlar crescut, în special în rândul copiilor din comunitățile rurale montane sunt: sărăcie extremă, lipsa mijloacelor de transport și slaba motivație cu privire la câștigul economic ca rezultat al educației. Slaba calitate a educației în zonele rurale, datorată lipsei de personal didactic calificat, acționează, de asemenea, ca un factor demotivant. În prezent se depun eforturi adecvate în vederea eliminării inechităților din sistemul de educație, în special pentru copiii rromi sau pentru cei din mediul rural, care fac parte din straturile cele mai scăzute din punct de vedere economic. Cu toate acestea, un impediment în calea realizării unui acces echitabil la educație pentru toate grupurile dezavantajate este costul relativ scăzut pentru educație.

Noi sugerăm câteva acțiuni care previn abandonul: a) Crearea condițiilor necesare pentru cuprinderea cât mai de timpuriu în învățământul de masă a copiilor din grupuri vulnerabile și a copiilor cu nevoi speciale este esențială pentru incluziunea socială. În acest scop este important să se asigure în grădinițe un spațiu adecvat, o formare specifică cadrelor didactice, personalului medical și celui de sprijin. b) Dezvoltarea unor programe tip grădiniță de vară, de cel puțin 45 de zile, pentru copiii din zone dezavantajate care nu au fost la grădiniță și urmează să fie înscriși la școală în clasa I, ar îmbunătăți accesul la

(continuare în pag. 59)

(urmare din pag. 58)

educație al copiilor din grupuri dezavantajate. Următoarele acțiuni specifice sunt necesare în această direcție: a) dezvoltarea de materiale curriculare pentru copiii care parcurg programul grădiniței de vară; b) programe tip învățământ la distanță sau alte forme alternative de formare pentru cadrele didactice, mediatorii școlari sau ajutorul de educatoare; c) extinderea Programului Național de Educație a Părinților în zonele dezavantajate, incluzând și formarea cadrelor didactice de etnie rromă ca instructori de părinți; d) Sunt necesare stimulente speciale pentru atragerea în sistemul de educație a copiilor din grupuri ale minorităților naționale sau din grupuri vulnerabile prin furnizarea de: masă gratuită, rechizite etc. e) educație bilingvă, în special limba rromani pentru copiii rromi care alcătuiesc cel mai mare grup minoritar. Trebuie identificate problemele de sănătate mentală ale copiilor sub 6 ani din grupurile vulnerabile și trebuie luate măsuri pentru prevenirea și tratamentul lor prin: a) sesiuni de investigare a tuturor copiilor din instituțiile de educație timpurie; b) asigurarea participării în programele de intervenție timpurie a tuturor copiilor în situație de risc; c) recomandarea unui program de consiliere în vederea urmăririi evoluției copilului sau a unui tratament pentru copiii care prezintă semne timpurii sau simptome privind sănătatea mentală sau probleme atipice de dezvoltare cum ar fi: autism, ADHD.

Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile

copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Sunt necesare în continuare eforturi pentru îmbunătățirea accesului acestor copii în învățământul preșcolar. Sunt necesare mai multe programe de formare pentru cadrele didactice și pentru personalul administrativ pentru a le da acestora cunoștințe și abilități în domeniul incluziunii sociale. De asemenea, creșterea cooperării și comunicării între părinți, cadre didactice și membrii comunității ar sprijini creșterea accesului minorităților și a altor grupuri dezavantajate în învățământul preșcolar.

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde și de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignorăm și nici să-i excluăm. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noștri, ei sunt copiii noștri, adulții de mâine.

BIBLIOGRAFIE:

http://articoles.famouswhy.ro/sanse_egale_pentru_toti_copiii/
<https://iteach.ro/experiencedidactice/asigurarea-sanselor-egale-pentru-copiii-defavorizati>
<https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanes/>
<http://www.greferat.com/referate/pedagogie/Asigurarea-sanselor-egale-in-e649.php>
<http://www.asociatia-profesorilor.ro/educatia-incluziva-educatia-pentru-toti.html>
http://www.ccdvl.ro/images/docs/MULTIMEDIA/ed_egalitate_sanse/ED_Egalitate_Sanse_suport_curs.pdf

NEVOILE COPILULUI CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. înv. preșc.

GRIGORE ANA - MARIA
G.P.P. NR. 7 SLATINA

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Există mai multe perspective de abordare a handicapului ce se concretizează în diferite definiții sau modele ale acestuia:

Modelul medical - definește handicapul ca o boală cronică; Modelul economic - consideră că persoanele cu handicap sunt incapabile de a munci sau de a se deplasa, deci sunt neproductive sau mai puțin productive, fiind deci o boală economică; Modelul limitării funcționale - definește handicapul ca o deficiență severă, cronică, proprie persoanei care îndeplinește următoarele condiții: manifestă o deficiență mentală sau fizică (sau o combinație de deficiențe mentale și fizice), se manifestă înaintea vârstei de 22 de ani, se continuă fără a preciza o limită, reflectă nevoia persoanei de îngrijire, tratament sau alte forme de servicii pentru o perioadă îndelungată sau pentru toată viața, concepute și aplicate în mod individual.

Modelul psiho-social - raportează handicapul de societate plasând problema handicapului la

(continuare în pag. 60)

(*urmare din pag. 59*) interacțiunea dintre persoane și diferitele segmente ale sistemului social, astfel că societatea este cea care trebuie să se adapteze la persoanele care o compun, nu numai persoana să se adapteze societății. Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:

- copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale)- copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);-
- copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);-
- copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia)- copiii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp.

Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Formele de integrare a copiilor cu

C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat. Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire și de limbaj și de psihoterapie individuală și de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social.

De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor și colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea școlară conținuturi și sarcini simplificate. Ele-

vii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică.

Elevii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie facute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Abordarea incluzivă susține că scolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta școala trebuie să dispună de strategii funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație. Putem stabili de asemenea relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Poate fi dezvoltat un mediu afectiv pozitiv în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultățile pe care le pot întâlni și să aiba curaj să ceară ajutor.

Într-o abordare incluzivă toți elevii trebuie considerați la fel de importanți, fiecare să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

BIBLIOGRAFIE:

1. Albu A., Albu C. "Asistența psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic", Iasi, Poliron, 2000
2. Verza E, Paun E "Educația integrată a copiilor cu handicap", Unicef, 1998

Integrarea metodelor moderne (activ – participative) în orele de limba română

Prof. Secu Cristina-Roxana

Scoala Gimnazială 6

Dr. Tr. Severin, Mehedinți

Bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind de metodele utilizate. Mari pedagogi au evidențiat faptul că folosindu-se metode diferite se obțin diferențe esențiale în pregătirea elevilor, ca însușirea unor cunoștințe se poate realiza mai ușor sau mai greu, în funcție de metodele utilizate.

Metodele didactice sunt instrumente importante aflate la dispoziția profesorului, de a căror cunoștințe și utilizare depinde eficiența muncii educative. Cadrul didactic, cunoscând varietatea metodelor, particularitățile elevilor cu care lucrează, obiectivele pe care trebuie să le atingă, trebuie să acționeze pentru a-și valorifica pe deplin personalitatea, devenind el însuși un creator în privința strategiilor, metodelor și procedeele didactice.

Antrenarea permanentă a elevilor la un efort intelectual susținut și înarmarea acestora cu capacitate necesare unui act de învățare productive reprezintă modalitatea cea mai eficientă a elevilor în spiritul unei atitudini conștiente și active.

Metodele active au scopul de a stimula implicarea elevilor în activitatea de învățare, de a le dezvolta gândirea critică și capacitatea de adaptare la viață, de a-i antrena în activități de investigare și cercetare directă a fenomenelor.

Tehnicile de învățare active fac

lecțiile mai interesante, mai atractive, ajută elevii să realizeze judecați fundamentale, îi sprijină în înțelegerea conținuturilor.

Limba și literatură română este o disciplină prin studierea căreia se intenționează atingerea unor obiective și competențe specifice. Însușirea unor metode și tehnici de muncă intelectuală se realizează în mod progresiv prin aprofundarea cunoștințelor acumulate la care se adaugă permanent informații noi.

Metodele de predare-învățare a limbii și literaturii române sunt multiple. Activizarea predării - învățării acestei discipline, presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care îl implică pe elev în procesul de învățare, urmărindu-se dezvoltarea gândirii, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru învățare, în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educare. Astfel, elevul este ajutat să înțeleagă lumea în care trăiește și aplică în diferite situații de viață ceea ce a învățat. Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație și cu personalitatea profesorului și gradul de pregătire, predispoziția și stilurile de învățare al grupului cu care lucrează.

Din aceste perspective metodele pentru o învățare activă se pot clasifica în:

Metode care favorizează înțelegerea concepțiilor și ideilor, valorifică experiență proprie a elevilor, dezvoltă competente de comunicare și relaționare și vizează formarea unei atitudini active: discuția, dezbateră, jocul de rol, brainstorming-ul, Philipss 6-6, etc.

Metode care stimulează gândirea și creativitatea, îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecați de valoare, să compare și să analizeze situații date: conversația euristică, jocul didactic,

studiul de caz, exercițiul, etc.

Metode prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv cu alții și să-și dezvolte abilități de colaborare și ajutor reciproc: mozaicul, cubul, etc.

În funcție de etapa în care se află desfășurarea lecției avem:

Metode de intercunoaștere: blazonul, petalele, acvariul, bingo, interviul în direct.

Metode de simulare: învățarea prin dramatizare, jocuri didactice (jocul silabelor, labirintul ortografic, formează diminutive), jocuri de rol, etc.

Metode de pregătire a discutării textului literar: metode de încălzire, brainstorming-ul, votați un citat, discuția tip piramidă, anticiparea, proiectul.

Metode de procesare a informației: termini de cheie inițiali, lectura anticipativă, cvintul, interviul în trei etape, pălăriile gânditoare, turneul între echipe, prelegerea intensificată, dezbateră academică, metoda cadranelor, linia valurilor, turul galeriei, mozaic, horoscop, etc.

Metode de evaluare: masa de așteptări, scaunul autorului, jurnalul cu dubla intrare, diagrama Wenn, metoda graffiti, etc.

În continuare voi prezenta câteva dintre metode în detaliu:

Metoda ciorchinului este o metodă didactică utilizată individual sau în grup care constă în evidențierea de către elevi a legăturilor dintre idei, pe baza găsirii altor sensuri ale acestora și a relevării unor noi asociații.

Stimulează realizarea unor asociații noi de idei

Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

Etape:

- Începem prin a scrie, la mijlocul tablei, (*continuare în pag. 62*)

(*urmare din pag. 61*)

numele temei

- Elevii scriu tot ce știu despre această temă

- Pe măsură ce se exprimă ideile, le ordonăm prin categorizare, subliniind diversele tipuri de relații logice, de dependent conceptual. Fiecare informativ se înscrie într-un cerc, pe sistemul ideilor-satelit.

- Se realizează o reprezentare grafică. După completarea ciorchinelui, li se cere elevilor să spună care sunt punctele în care au nevoie de mai multe informații.

Avantaje:

- Fixarea ideilor și structurarea informațiilor;

- Înțelegerea ideilor;

- Poate fi aplicată atât individual (chiar și la evaluare) cât și la nivelul întregii clase, pentru sistematizarea și consolidarea cunoștințelor;

- În etapa de reflectivă elevii pot fi ghidați, prin intermediul unor întrebări, în ceea ce privește informarea în funcție de anumite criterii.

Limite:

- Enunțarea unor idei și urmarea unor piste nerelevante pentru tema propusă;

- Timpul îndelungat necesar pentru aplicare;

- Posibila implicare inegală a elevilor în activitate.

Metoda mozaicului este o metodă prin care se realizează învățarea prin cooperare între elevi.

Presupune următorii pași:

1. Construirea grupelor de lucru-clasa de elevi împărțită în grupuri de 4-5 elevi, în funcție de efectivul acesteia;

2. Cadrul didactic împarte textul ce urmează a fi studiat în 4-5 părți (atâtea câte gruri de lucru sunt);

3. Fiecare elev cu numărul 1 va forma același grup (care poate să aibă și un nume original). Acesta trebuie să discute conținutul de idei al părții repartizat de către cadrul di-

dactic. Trebuie să realizeze citirea conștientă și explicativă, să evidențieze ideile principale, precum și modalitatea de prezentare cât mai clară către colegii de clasă.

4. Revenirea elevilor în grupul de 4-5 elevi și predarea conținutului pregătit celorlalți elevi. Prin predarea reciprocă se realizează cea mai bună învățare a unui conținut informat, mai ales din clasa a-V-a elevii încep să-și consolideze anumite deprinderi, iar unele cunoștințe să fie bine însușite.

Cadrul didactic monitorizează predarea asigurându-se că informațiile se transmit și se asimilează corect. Dacă observă anumite neclarități, ajută elevul să le depășească.

Metoda cubului este o strategie de predare - învățare, care se folosește pentru studierea unei teme din perspective diverse, permițând o abordare complexă și integratoare a temei respective.

Se poate aplica prin folosirea materială a unui cub sau prin folosirea simbolică a acestuia, elevilor cerându-li-se să efectueze, pe grupe, sarcini corespunzătoare celor 6 fețe.

Se realizează un cub ale cărui fețe sunt acoperite cu hârtie de culori diferite. Pe fiecare față a acestuia se scrie câte una din următoarele instrucțiuni:

1. **DESCRIE** - sarcina vizează capacitatea de a imagina și a exprima în cuvinte proprii un concept, un principiu, o reprezentare, o imagine, o situație.

2. **COMPARĂ** - sarcina vizează capacitatea de a explica asemănările și deosebirile dintre termenul, conceptual supus comparației, după criteria variate, cum ar fi: părțile aceluiași text sau ale unor texte diferite, personaje între ele, texte diferite pe aceeași temă, vecinătățile specifice unei funcții sintactice, ale

unei categorii morfologice. Esența comparației constă în a lega subiecte și informații noi cu cele deja asimilate. Comparația trebuie să-l ajute a vedea specificul fenomenului în raport cu altele, deja examinate.

3. **ASOCIAZĂ** - această operație soliciți și dezvoltă creativitatea elevilor și valorifică inteligențele dominante. Fiecare subiect examinat poate declanșa diverse asociații, ducându-i pe elevi cu gândul la diferite concepte, cuvinte, locuri comune.

4. **ANALIZEAZĂ** - vizează capacitatea de a identifica elemente relevante ale textului și a comenta rolul acestora pentru construirea semnificației.

5. **APLICĂ** - vizează capacitatea de a opera cu instrumentele de receptare a textului și de a realiza transferul dinspre text spre propria experiență.

6. **ARGUMENTEAZĂ** - soliciți capacitățile argumentative ale elevilor: elevilor li se cere să ia atitudine față de o opinie și să-și argumenteze poziția.

Eseul de cinci minute - este o modalitate eficientă de a încheia o oră, pentru a-i ajuta pe elevi să-și adune ideile legate de tema lecției și pentru a-i da profesorului o idee mai clară despre ceea ce s-a întâmplat, în plan intelectual, în acea oră.

Acest eseu presupune două activități: să scrie un lucru pe care l-au învățat din lecția respectivă și să formuleze o întrebare pe care o mai au în legătură cu aceasta.

Profesorul strânge eseurile de îndată ce elevii le-au terminat de scris și le folosește pentru a-și planifica la aceeași clasă lecția următoare.

Metoda cadranelor este o altă modalitate de rezumare și sistematizare a unui conținut (*continuare în pag. 63*)

(*urmare din pag. 62*) informațional, solicitând participarea și implicarea elevilor în înțelegerea adecvată a acestuia. Se folosește mai mult la orele de literatură, deoarece permite implicarea mai profundă a elevilor în actul învățării, prin apelul la experiența lor de viață.

Elevii sunt solicitați să noteze în cele patru cadrane, realizate prin trasarea a două axe perpendicular un pe celălalt, diverse informații. În cadranul I, sunetele auzite în prezentarea textului; în cadranul II, elementele de peisaj, culorile; în cadranul III, sentimentele pe care le-a trezit, legătura dintre conținutul povestirii și experiența lor de viață.

Turul galeriei reprezintă o tehnică de învățare prin cooperare care stimulează gândirea, creativitatea și învățarea eficientă, încurajând elevii să-și exprime opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegii lor.

Descrierea metodei:

- Se formează grupuri de câte 4 elevi;

- Profesorul le dă elevilor spre rezolvare o sarcină de lucru care permite mai multe perspective de abordare sau mai multe soluții;

- Elevii rezolvă sarcina, fie sub forma unei scheme, a unei mini compuneri, fie sub forma unor desene, colaje, postere. Fiecare produs va fi însoțit de o coală albă;

- Produsele activității grupelor de elevi se expun pe pereții clasei, care se transformă într-o galerie expozițională.

- La semnalul dat de profesor, grupurile de elevi trec pe la fiecare expozat pentru a examina soluțiile și ideile propuse de colegi. Pun întrebări, fac comentarii critice și observații pe care le notează pe coală albă alăturată fiecărui produs.

- După ce se termină turul galeriei, grupurile revin la locul inițial și citesc comentariile, observațiile referitoare la lucrarea lor, reexam-

inându-și produsul, apoi răspund la întrebările scrise pe foi.

- Pentru o evaluare pertinentă elevii pot primi fișe cu elementele care trebuie urmărite, cu întrebările la care vor trebui să răspundă. Se poate folosi cu succes în lecțiile de actualizare și de fixare a cunoștințelor.

Învățarea prin cooperare reprezintă un set de strategii care angajează mici echipe de elevi pentru a promova interacțiunea colegială și colaborarea. Aceasta se realizează atunci când elevii lucrează împreună, ca o echipă, pentru a explora o temă nouă, pentru a rezolva o problemă, pentru a crea idei noi, pentru a atinge un obiectiv comun. Pentru ca acest tip de activitate să dea roade, trebuie eliminate competiția în favoarea colaborării, iar cadrul didactic să dețină abilități, competențe prin care aceste metode de învățare prin cooperare să fie promovate și aplicate la clasă.

Ca elemente cheie ale acestei metode sunt: interdependență pozitivă între membrii grupului, interacțiunea directă, exersarea deprinderilor de învățare în grup, răspunderea individuală a fiecărui membru al grupului, rolul de îndrumător și coordonator al cadrului didactic.

Jocul didactic poate fi utilizat în toate etapele procesului instructiv-educativ. Valențele pedagogice ale jocului sunt multiple: stimulează gândirea senzorială și exprimarea vorbirii, antrenează gândirea logică și creative, stimulează interesul, fortifica energiile intelectuale și fizice ale elevilor.

Jocul didactic îmbină elementele instructive și formative cu cele distractive. Aceasta poate fi de mai multe feluri: de pregătire în vederea înțelegerii unei noțiuni, de exersare a cunoștințelor asimilate, de creație, de cunoaștere a realității înconjurătoare, de formare/consolidare a unor deprinderi.

Desfășurate în perechi sau colectiv, jocurile didactice îi activează pe elevi din punct de vedere cognitiv, acțional, afectiv, dezvoltă reflecția personală, capacitatea de comunicare și cooperare.

Proiectul poate fi realizat în vederea dezvoltării critice a elevilor. Reprezintă o metodă de instruire prin care elevii efectuează o cercetare orientată spre un scop anume, le îmbina cunoștințele asimilate și activitatea practică. Realizarea unui proiect pe o temă dată sau o temă la alegere presupune: documentarea, emiterea unor ipoteze, anumite desene atașate, părerea personală.

Acest tip de activitate îi apropie pe elevi de situațiile reale, contribuie la maturizarea gândirii, dezvoltă simțul responsabilității. Chiar dacă elevii nu au realizat de la început un proiect bun, ei trebuie încurajați, stimulați, deoarece din greșeli se învață.

ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT

Cu grupuri mici sau cu întreaga clasă, se trece în revistă ceea ce elevii știu deja despre tema anunțată. Apoi se formulează întrebările la care se așteaptă găsirea unui răspuns. Li se cere elevilor să formeze perechi și să facă o listă cu tot ce știu despre tema ce urmează a fi discutată. În acest timp, se construiește la tablă un tabel cu patru rubrici: știu, vreau să știu, am învățat, cum am procedat ca să învăț.

Li se cere apoi câtorva perechi să le spună celorlalți ce au scris pe liste și se notează la table ideile convenite. În continuare, elevii sunt ajutați de profesor să formuleze întrebări despre ceea ce ar dori sau cred ei că ar trebui să mai știe.

La sfârșitul orei, se va reveni asupra întrebărilor și se va completa penultima coloană. Completarea ultimei coloane se poate da ca temă de (*continuare în pag. 64*)

(*urmare din pag. 63*)
reflecție pentru acasă. Acolo unde nu s-a primit răspuns, se discută cu elevii unde ar putea căuta ei înșiși aceste informații.

Metoda le permite elevilor o bună valorificare a cunoștințelor deja achiziționate, favorizează retenția și, prin crearea de analogii, dezvoltă atenția și spiritul de observație.

Învățarea prin cooperare

Reprezintă un set de strategii care angajează mici echipe de elevii pentru a promova interacțiunea colegială și colaborarea. Aceasta se realizează atunci când elevii lucrează împreună, ca o echipă, pentru a explora o temă nouă, pentru a rezolva o problemă, pentru a crea idei noi, pentru a atinge un obiectiv comun. Pentru ca acest tip de activitate să dea roade trebuie eliminate competiția în favoarea colaborării, iar cadrul didactic să dețină abilitați, competente prin care aceste metode de învățare prin cooperare să fie promovate și aplicate la clasă.

Ca elemente cheie ale acestei metode sunt: interdependența pozitivă între membrii grupului, interacțiunea directă, fata în față, exersarea deprinderilor de învățare în grup, răspunderea individuală a fiecărei membru al grupului, rolul de îndrumător și coordinator al cadrului didactic.

Caracteristici generale ale metodelor active – participative

- Antrenează întregul colectiv;
- Stimulează dezvoltarea gândirii critice și logice;
- Permite evaluarea elevilor de către elevi și o îmbunătățire a rezultatelor acestora prin conștientizarea lacunelor;
- Sintetizează activitatea și le fixează rezultatele;
- Exersează capacitatea de argumentare a elevilor de adaptare la o anumită cerință și de înțelegere a unor elemente de profunzime ale diferitelor evenimente, întâmplări.

- Integrează elevul într-un colectiv sau chiar în societate deoarece îi responsabilizează pe aceștia și le antrenează abilitatea de exprimare și argumentare a unui punct de vedere;

- Ajută la analizarea unei anumite probleme din mai multe perspective;

- Stimulează imaginația și creativitatea;

- Oferă posibilitatea de manifestare a opiniei;

- Permite înțelegerea profundă a problemei dezbătute deoarece provoacă elevii la dramatizare și implică la colaborare;

- Împiedică monotonia și uzura și implicit pierderea interesului elevilor

- Dezvolta spiritul de competitive și colaborare;

- Solicita focalizarea atenției elevilor stimulându-le interesul;

Dezavantajele metodelor active – participative

Metodele participative sunt mai obositoare pentru actorii cadrului didactic, spre deosebire de cele clasice care sunt mai pasive și relaxante. Elevii care au un număr destul de mare pe zi și pe săptămână, au ca reactive de răspuns lipsa participării. Chiar și în activitățile participative, în situațiile lucrului în echipe, aceștia se relaxează imediat după raportarea sarcinilor ca reactive de răspuns la efortul depus și nu mai receptează informațiile celorlalte echipe.

Metodele participative reclamă un număr mai mare de ore de pregătire a lecțiilor din partea profesorului, efortul de proiectare, material mari și măsuri speciale de diminuare a riscului de a apărea situații neprevăzute, care ar distruge întreaga activitate. De aceea profesorul trebuie să aibă mai multe alternative de abordare a lecției. Lecția însăși ar putea să fie simțită ca prea scurtă pentru desfășurarea corectă a scenariului didactic.

Caracterul discontinuu al tipului de învățare apare din cauză că tipul de învățare participativ la școală este diferit de cel de acasă, care este indi-

vidual și reflexiv

Spre deosebire de predarea participativă, evaluarea este clasică pentru că se ierarhizează și se sancționează în continuu, are valoare socială și vehicular de conținuturi și nu aptitudini de joc și de integrare participativă.

Transpunerea conținuturilor în jocuri și abordări interactive poate accentua informațiile care nu sunt foarte importante, în schimb se pot pierde informațiile din cauza imposibilității de a le integra în lecție.

Timpul de gândire impus de profesor în cazul lucrului în echipe este 3-4 minute pentru fiecare sarcină, timp ce nu va fi niciodată respectat de elevi și va duce la obținerea aproape întotdeauna a unor rezultate incomplete sau a unor evaluări superficiale.

Așadar metodele active-participative presupun prudent în utilizare. Dar metodele nu trebuie ignorate pentru că dinamiza procesul de predare-învățare și îi motivează pe elevii.

BIBLIOGRAFIE:

Bărboi Constanța- Metodica limbii și literaturii române, Ed. E.D.P., București 1983

Goia Vistian- Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu, Ed. Dacia, Clu-Napoca, 2002

Fluraș Vasile-Teoria și practica învățării prin cooperare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005

Pavelescu Marilena – Metodica predării limbii și literaturii române, Ed. Corint, 2010

Parfene Constantin – Metodica studierii limbii și literaturii române, Ed. Polirom, Iași, 1999

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, DIMENSIUNILE ȘI PRINCIPIILE ACESTEIA

Prof. inv. preșc. Crîngureanu Mihaela-Codruța

Grădinița cu Program Prelungit nr. 7 Slatina, Olt

Practica internațională privind educația incluzivă demonstrează că în implementarea incluziunii educaționale în instituția de învățământ se intersectează trei dimensiuni importante: politicile, practicile și cultura (Indexul incluziunii școlare, traducere M. Pantea).

Pentru desfășurarea oricărui proces educațional, inclusiv cel de dezvoltare a educației incluzive, se pornește de la stabilirea obiectivelor și a direcțiilor de acțiune (formularea politicilor), apoi se aplică un set de practici care conduc la schimbările preconizate de obiective.

Dimensiunea A – Crearea culturilor inclusive (secțiuni: consolidarea comunității, stabilirea valorilor incluzive)

a) Consolidarea comunității

1. Fiecare se simte acceptat în unitate.
2. Preșcolarii se ajută reciproc.
3. Membrii personalului unității colaborează.

4. Personalul unității și copiii se respectă reciproc.

5. Există relații de parteneriat între personalul unității și părinți.

6. Profesorii și cadrul didactic de sprijin muncesc împreună amical.

7. Comunitatea locală este implicată în viața grădiniței.

b) Stabilirea valorilor incluzive

1. Personalul grădiniței, copiii și părinții împărtășesc filozofia incluziunii.

2. Copiii sunt tratați în mod egal.

3. Personalul tinde să înlăture barierele în învățare și în participare la activitățile vieții preșcolare sub toate aspectele.

4. Grădinița se străduiește să lichideze toate formele de discriminare.

Dimensiunea B – Producerea politicilor inclusive (secțiuni: dezvoltarea școlii pentru toți, organizarea suportului

pentru diversitate)

a) Dezvoltarea învățământului pentru toți.

1. Modalitățile de angajare și de promovare a personalului sunt corecte.

2. Toți copiii noi sunt ajutați să se acomodeze cât mai ușor la condițiile din grădiniță.

3. Grădinița este preocupată de organizarea activităților în grup, astfel încât toți copiii să se simtă valoroși.

b) Organizarea suportului pentru diversitate.

1. Toate formele de sprijin sunt coordonate cu specialiștii în domeniul incluziunii.

2. Atitudinile și comportamentul personalului față de copiii cu cerințe educaționale speciale sunt incluzive.

3. Copiilor reprezentanți ai diferitor grupuri etnice la fel li se acordă sprijin.

Dimensiunea C – Desfășurarea practicilor inclusive (secțiuni: dirijarea învățării, mobilizarea resurselor)

a) Dirijarea învățării.

1. Predarea este planificată ținând cont de procesul de învățare al tuturor elevilor.

2. Lecțiile încurajează participarea tuturor copiilor.

3. Lecțiile stimulează înțelegerea și acceptarea diferențelor.

4. Copiii sunt implicați activ în propriul lor proces de învățare.

5. Copiii învață prin cooperare.

b) Mobilizarea resurselor.

1. Diferențele dintre elevi sunt folosite ca resurse pentru predare și învățare.

2. Experiența de viață a personalului este valorificată maximal.

3. Personalul antrenează diverse resurse pentru a susține învățarea și participarea elevilor.

4. Resursele comunității sunt cunoscute de personalul școlii, care va recurge la ele.

Din punct de vedere conceptual, educația incluzivă se întemeiază pe următoarele principii:

- principiul dreptului egal la educație;
- principiul egalizării șanselor;
- principiul interesului superior al copilului;
- principiul nondiscriminării, toleranței

și al valorificării tuturor diferențelor;

- principiul intervenției timpurii;
- principiul individualizării procesului educativ și al dezvoltării maxime a potențialului fiecărui copil;

- principiul asigurării serviciilor de sprijin;

- principiul flexibilității în activitatea didactică;

- principiul designului universal, adică al accesibilității tuturor la un mediu adecvat de educație;

- principiul managementului educațional participativ;

- principiul dreptului părintelui de a alege;

- principiul cooperării și al parteneriatului (17).

Educația incluzivă realizează mai multe funcții, în special:

- satisfacerea necesităților educaționale ale tuturor membrilor comunității;

- adaptarea personalității la condițiile vieții cotidiene și integrarea acesteia în societate;

- schimbarea de atitudini, comportamente, conținuturi educaționale

- aplicarea practicilor nondiscriminatorii în procesul de educație;

- prevenirea și combaterea excluderii și/sau marginalizării în educație;

- reformarea învățământului și societății, în ansamblu, într-o satisfacere a necesităților educaționale ale tuturor copiilor;

- centrarea procesului educațional pe copil, abordarea fundamentată a intereselor copilului, dezvoltarea respectului de sine, spiritului de toleranță și acceptarea diferențelor;

- ameliorarea continuă a calității educației (Ibidem).

Bibliografie:

1. „Educație Incluzivă. Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general”, Chișinău, 2013;

2. Baban, A. „Consiliere educațională”, București, 2001.